

Serie nouă
APRILIE 2020

4

(CCXXV)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din s u m a r:

- ✓ Premiile UCMR pe anul 2019
- ✓ Recunoașteri academice: Octavian Lazăr Cosma
- ✓ Convorbirile AM: Marius Țeicu, Carmen Stoianov
- ✓ Punctul pe j... azz: big-band-uri
- ✓ Muzica în pandemie (I)
- ✓ Eurovision România 2020

În imagine:
Marius ȚEICU
Marele Premiu UCMR pe 2019

"A. M." - 30

În această primăvară revista noastră împlinește 30 de ani! Au trecut 3 decenii de când, în săptămânile de după evenimentele din decembrie 1989, Uniunea Compozitorilor trecea prin transformări importante, permise de ridicarea cenzurii și de libertatea de exprimare. După înlăturarea conducerii numite de partid, noua echipă aleasă în mod democratic - condusă de președintele Pascal Bentoiu, vicepreședinții Adrian Iorgulescu și Cornel Țăranu și secretarii Ștefan Niculescu, Irina Odăgescu, Anton Șuteu, Octavian Lazăr Cosma și Gheorghe Firca - a imaginat o serie de reforme, pe multiple planuri. Printre acestea, reprofilarea revistei MUZICA, menită de acum înainte să promoveze muzicologia analitică, studiile asupra creației și istoriografiei. În paralel cu această schimbare de orientare, Uniunea a decis înființarea revistei ACTUALITATEA MUZICALĂ, o revistă dinamică, cu un ritm de apariție bilunar, care să comenteze viața muzicală, prin cronici, reportaje, interviuri, portrete, știri internaționale, recenzii etc. și să informeze asupra preocupărilor principale ale Uniunii.

A fost alcătuită, prin concurs, o nouă echipă redacțională, condusă de criticul muzical Luminița Vartolomei, jurnalist cu experiență în presă, la radio și la televiziune. Au secondat-o Ioan Dobrinescu și Mihai Cosma pentru zona academică, Octavian Ursulescu și Carmen Stoianov pentru zona de divertisment, Mihail Cratofil (fotograf), responsabil cu ilustrațiile, o secretară a redacției, Teodora, și un responsabil tehnic, de producție - Horia Hariton. La un moment dat, corector avea să fie Cristina Drăgulescu.

Revista a demarat repede și într-un mod spectaculos, asigurându-și colaborarea tuturor muzicologilor și compozitorilor cu condei, cu interes pentru viața muzicală, cu spirit analitic și cu curajul opiniilor. Astfel, printre semnături apăreau numele de top ale criticii muzicale, precum Viorel Cosma, Iosif Sava, Alfred Hoffmann, Ada Brumar, Elena Zottoviceanu, Edgar Elian, Dumitru Avakian, Smaranda Oțeanu, Doru Popovici, Petre Codreanu, Dan Scurtulescu, Ecaterina Stan, Anca Ioana Andriescu, Valentin Petculescu, Daniela Caraman-Fotea, Florian Lungu, Florin-Silviu Ursulescu și mulți colaboratori ocazionali, din București și din țară. Revista a avut la început 4 pagini, apoi s-a extins la 8 (reducând ritmul de apariție la un număr pe lună).

În entuziasmul noilor începuturi au apărut și speranțe și viziuni care s-au dovedit până la urmă utopice: tirajul de 50.000 de exemplare, gândit pentru un interes major al publicului față de muzica ușoară și muzica clasică, s-a dovedit a fi nerealist, mai ales în condițiile unei inflații de ziare și reviste care inundau punctele de vânzare a presei (mare parte a acestora axate pe teme interes, politice sau economice, sau pe poze "fierbinți", care puneau în plan secund revistele literare, teatrale, cinematografice și muzicale). Tirajul a fost rapid diminuat, în paralel cu reducerea frecvenței de apariție la un număr pe lună.

În efervescența începuturilor vieții muzicale neîngrădite de opreliști ideologice sau de limitări ale circulației artiștilor, nu au lipsit neînțelegerile, confruntările de opinii, protestele, pentru unele dintre acestea "Actualitatea muzicală" fiind principala tribună de dezbateri (vezi scandalul de la Filarmonică iscat de un articol al maestrului Bentoiu, vezi scandalul de la Academia de Arte din Iași declanșat de dorința unora de eliminare a cadrelor didactice așa-zis "com-

promise", vezi dreptul la replică al unor muzicieni vizați de păreri exprimate în cronicile revistei).

Odată cu dezvoltarea tehnologiilor de presă revista a trecut la tiparul la două culori, cu o a doua etapă de modernizare în 2001, atunci când a trecut la o formulă grafică mai atrăgătoare, full-color, pe hârtie lucioasă, în format tabloid, cu o desfășurare de 36 (ulterior 48) de pagini, împărțite "frățeste" între zona de clasic și cea de pop-rock-jazz, coordonator fiind Mircea Drăgan, iar producător devenind Editura Muzicală.

Luând modelul marilor publicații occidentale de profil "Actualitatea muzicală" a devenit prima revistă culturală din România care a fondat Premiile sale anuale, acordate neîntrerupt și devenite un reper în viața muzicală națională. Cele mai semnificative personalități au primit, în timp, asemenea premii, printre laureați numărându-se compozitori (Pascal Bentoiu, Liviu Dăncănu, Dan Dediu etc. sau Camelia Dăscălescu, George Grigoriu, Cornel Fugaru, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Ion Cristinoiu etc.), muzicologi (Iosif Sava, Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma etc.), dirijori (Cristian Mandeal, Horia Andreescu, Stelian Olariu etc.), instrumentiști (Valentin Gheorghiu, Gabriel Croitoru, Marin Cazacu etc.), soliști de operă (Angela Gheorghiu, Ruxandra Donose, Felicia Filip etc.) sau de muzică ușoară (Marina Voica, Corina Chiriac, Angela Similea, Mirabela Dauer etc.), de pop sau alte genuri echivalente (Gabriel Cotabiță, Mădălina Manole, Laura Stoica, Loredana Groza, Ștefan Bănică jr., Marcel Pavel etc.), formații (Phoenix, Holograf, Direcția 5, Iris, Compact etc.). De asemenea, s-au acordat premii pentru jazz, folk, artiști din diaspora, Spectacolul Anului, Evenimentul anului (o asemenea distincție ajungând la Michael Jackson!), pentru regizori, coregrafi, manageri culturali etc.

De mai bine de un deceniu revista poate fi citită și în format electronic, fiind mult mai ușor de găsit, de arhivat, de trimis în străinătate, de indexat.

Din 2018 revista a fost recunoscută de Ministerul Culturii ca fiind o publicație de relevanță culturală națională, intrând în programul de finanțare din fonduri guvernamentale, alături de principalele publicații de literatură și teatru.

Mihai COSMA

DIN SUMAR

Premiile UCMR pe anul 2019.....2-8

Recunoașteri academice.....9

Interviuri: M. Țeicu, C. Stoianov.....10-17

Muzica în pandemie.....29-34

Eurovision România 2020.....38-42

Premiile Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România pe anul 2019

În 6 martie 2020, în **Aula Palatului Cantacuzino** s-a desfășurat festivitatea de decernare a **Premiilor U.C.M.R. pe anul 2019**. La eveniment a participat un public numeros și select, alcătuit din distinși muzicieni din capitală și din țară. Manifestarea a fost condusă, cum era firesc, de Președintele U.C.M.R., compozitorul **Adrian Iorgulescu**. În alocuțiunea rostită, domnia sa a menționat importanța activității **Societății**

Compozitorilor Români (înființată cu un secol în urmă), care își continuă cu succes misiunea de promovare a valorilor muzicale naționale. Premiile au fost acordate la propunerea secțiilor principale ale U.C.M.R.

Marele Premiu, pentru întreaga activitate, i-a fost conferit compozitorului **Marius Țeicu**, autor de șlagăre și lucrări de divertisment, unanim apreciate de publicul tuturor generațiilor.

Compozitorul **Dan Dediu** a înmănat premiile Secției de **Muzică instrumentală și Multimedia** și a motivat selectarea de către comisie a fiecărei lucrări în parte, în ordinea următoare:

Premiul pentru lucrări simfonice a fost decernat

Marius Țeicu

compozitoarei **DOINA ROTARU** pentru lucrarea **Nymphaea**, pentru orchestră. Remarcabilă prin bogăția expresivă și semantică, această inedită creație a fost prezentată în cadrul concertelor SIMN din 2019. Inspirată din romanul **Spuma Zilelor** de **Boris Vian**, muzica tulburătoare, plină de emoție și subtilitate – ce îmbină original idiomurile muzical, poetic și pictural, evocă în maniera caracteristică a autoarei, parcursul de la viață la moarte, cu toate metamorfozele acestuia.

Premiul pentru lucrări concertante a fost acordat compozitorului **ADRIAN IORGULESCU** pentru **Concertul pentru flaut și orchestră**, lucrare impresionantă prin ineditul și complexitatea sonoră și expresivă și prin abordarea diferită a rolului instrumentului solist. După cum menționa autorul-însuși, flautul devine un instrument puternic, capabil să facă față sonorității orchestrale, cu care dialoghează și se confruntă. Am admirat în ediția 2019 a **Festivalului Internațional George Enescu** frumusețea și originalitatea altei lucrări concertante a maestrului

Adrian Iorgulescu

foto: Mihai Cosma

Doina Rotaru

Iorgulescu: *Concertul pentru clarinet și orchestră.*

Premiul pentru lucrări camerale a fost conferit compozitorului MIHAI MĂNICEANU pentru *Riffs and Solos*, pentru flaut și pian. Această creație originală, care amintește unele sonorități rock ale anilor 1990, constituie un prilej de a prelucra riff-uri și solo-uri din repertoriul de gen, abordate într-o organizare ingenioasă „quasi una sonata”. Lucrarea s-a bucurat de un binemeritat succes în cadrul concertelor SIMN – ediția 2019.

La Subsecția de Fanfară, compozitorul AUREL BUGA a

fost premiat pentru *Uvertura pentru orchestră simfonică de suflători*, apreciată de comisie pentru complexitatea și originalitatea discursului muzical.

Premiul Filialei Cluj a fost decernat compozitorului AUREL BĂCAN, autorul lucrării *Trio Ad-Hoc pentru clarinet, violă și violoncel*, creație camerală inedită, deosebit de inspirată.

Dan Dedju, coordonatorul
Secției de Muzică Instrumentală și Multimedia

Mihai Măniceanu

foto: Mihai Cosma

În continuare, compozitorul Dan Buciu a înmănat premiile Secției de Muzică Vocală.

Premiul pentru lucrare vocal-instrumentală a fost acordat tânărului compozitor CIPRIAN ANDREI ION pentru *Rondelurile rozelor op. 7 – 6 lieduri pentru voce și pian pe versuri de Alexandru Macedonski*. Muzicianul a reușit să evoce într-o manieră originală momentele

Csiky Boldizsár

cruciale ale vieții, situate între naștere și moarte, asemenea aceluia din poemele care i-au fost sursa de inspirație.

Premiul pentru lucrare corală amplă - ex aequo a fost acordat compozitorilor **CSÍKY BOLDIZSÁR** pentru *Despărțire de Kemenesalja*, pentru cor de femei pe 3 voci, pe text de **Dániel Berzsenyi** și **MARCEL-OCTAV COSTEA** pentru *Kyrie* din *Missa „Caelestia”*, pentru cor cu efecte media, muzică religioasă.

Premiul pentru lucrare vocal-simfonică a fost acordat compozitorului **GHENADIE CIOBANU** pentru lucrarea intitulată *Deux chansons* pentru soprană, flaut, oboi, clarinet, percuție, 2 viole, violă,

Ciprian Andrei Ion

Dan Buciu,
coordonatorul Secției de Muzică Vocală

foto: Mihai Cosma

violoncel și contrabas, pe text de **Valeriu Matei** și **Matei Vișniec**.

În continuare, compozitorul **George Natsis** a înmânat premiile Secției de Muzică Jazz-Pop.

Premiul pentru muzică de jazz sau muzică instrumentală (ex aequo) a fost acordat compozitorilor:

IONEL TUDOR pentru *Evening Waltz*, instrumental; **NICOLAE SIMION** - *Hommage à Richard Oschanitzky*, jazz-sinfonic .

Premiul pentru melodie sau grupaj de melodii a fost conferit compozitorului **HORIA MOCULESCU** pentru *Soarele și copilul*, pe text de Carmen Aldea Vlad, în orchestrația lui **Andrei Tudor**.

Premiul pentru Spectacol (revistă, musical, operetă) a fost obținut de

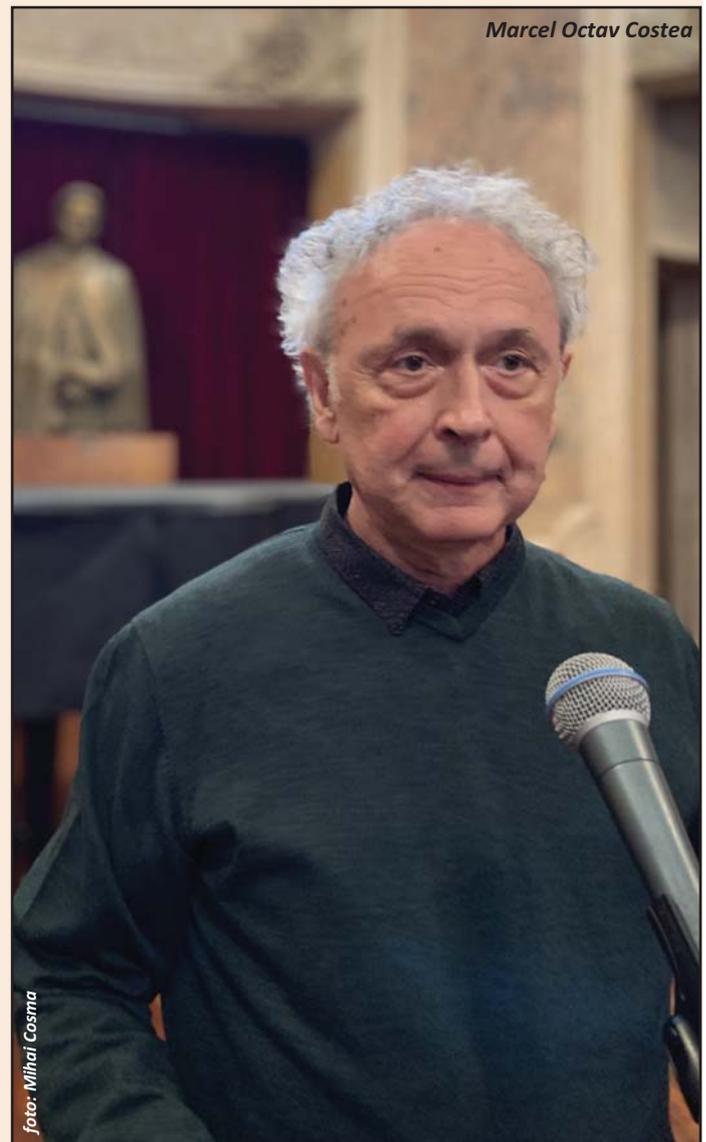
Ghenadie Ciobanu

Aurel Buga

compozitorul **ANDREI TUDOR** pentru *Parcul de distracții* (musical).

Evenimentul de la UCMR s-a încheiat cu decernarea premiilor **Secției de Muzicologie** de către coordonatorul acesteia, muzicologul **Nicolae Gheorghiuță**.

Marcel Octav Costea

foto: Mihai Cosma

*George Natsis,
coordonatorul Secției de Muzică Jazz/Pop
alături de Horia Moculescu*

Au fost premiate două autoare valoroase, care au elaborat lucrări consistente, de ample dimensiuni, pe parcursul unei cercetări îndelungate.

Nicolae Simion

foto: Mihai Cosma

Ionel Tudor

*Premiul pentru sistematică muzicală,
etnomuzicologie și folclor, cercetări de muzică sacră a
fost acordat muzicologului CARMEN STOIANOV*

pentru *Cărțile psalmilor. Reflecții în sonor. Cartea a II-a: Psalmii 42-72*, Editura Muzicală, 2019;

Premiul pentru Istoriografie, lexicografie, ediții critice, antologii a fost acordat lucrării Alexandru Voevidca, Folclor muzical din Bucovina. Cântecul

Carmen Stoianov

vocal de joc (vol. 3). Ediție critică, catalog tipologic muzical și antologie de **CONSTANȚA CRISTESCU**, Editura Lidana 2019.

Festivitatea de decernare a premiilor organizată de către U.C.M.R. demonstrează preocuparea consecventă a instituției de a stimula talentul, inițiativa și spiritul vizionar al creatorilor

Constanța Cristescu

CARMEN STOIANOV

CĂRȚILE
PSALMILOR

REFLEXII
ÎN
SONOR

- CARTEA A DOUA -

Psalmii 42 - 72

Editura Muzicală

români, de a face cunoscute valorile muzicii contemporane, într-un cuvânt, de a **promova excelența**. (fotografiile de la fața locului **Mihai Cosma**)

Carmen MANEA

ALEXANDRU VOEVIDCA

FOLCLOR MUZICAL DIN BUCOVINA

Volumul I

REPERTORIUL RITUAL-CEREMONIAL VOCAL

Coperta primului volum din lucrarea premiată

Spre muzica românească...

...așa s-a intitulat discursul de recepție al Acad. Prof. Univ. Dr. Dr.h.c. Octavian Lazăr Cosma, ce a avut loc în Aula Academiei Române în 12 martie 2020. Neobosit cercetător al istoriei muzicii românești, O.L. Cosma a fost membru corespondent al Academiei Române din anul 2011, iar în 2016 a devenit membru titular.

Într-o încăpere în care m-am bucurat să îi regăsesc preț de câteva ore pe cei mai distinși oameni de cultură,

Academicianul Octavian Lazăr Cosma

cuvântul introductiv a fost rostit de Președintele Academiei Române, Ioan Aurel Pop. Atât în cuvântarea dlui. Președinte cât și în discursul de recepție al Acad. O.L. Cosma am regăsit aceeași idee împărtășită, același țel și același deziderat: acela de a acorda mai multă atenție culturii naționale, patriei. Într-adevăr, istoricul I.A. Pop a abordat subiectul dintr-o perspectivă a întregii istorii românești, însă am perceput din discursul domniei sale aprecierea pentru munca pe care Acad. O.L. Cosma o face pentru acea parte din istoria românilor care este istoria muzicii.

Discursul de recepție a fost o pledoarie pentru muzica românească. Maestrul O.L. Cosma folosește, de altfel, fiecare ocazie pentru a crește interesul interpreților români (și nu doar) către abordarea lucrărilor românești. Opiniile muzicologului sunt de fiecare dată ascultate cu mare interes și prețuire de către interlocutori, fiind argumentate deslușit.

În această ocazie, muzicologul, autor al impresionantului tom „Hronicul Muzicii Românești” (9 volume), a reiterat valorile componisticii autohtone, chiar cu mențiuni punctuale asupra unor comori muzicale care au trecut în uitarea popului lor.

A fost remarcată, pe de altă parte, schimbarea paradigmelor în ce privește statutul muzicii, de la formă simplă de agrement la

artă, precum s-a subliniat și faptul că acest lucru s-a întâmplat datorită contribuției importante pe care breasla a avut-o cu precădere în perioada interbelică. Tocmai acești compozitori au fost nemeritat dați uitării, începând cu ultimele decenii ale secolului al XX-lea, cele aflate sub ocupație comunistă.

O.L. Cosma și-a asumat sarcina de a susține fără odihnă o cauză pe care însuși marele George Enescu o avea pe conștiință, fiind cunoscut faptul că oridecâteori avea ocazia de a propune repertoriul, Enescu pleda pentru a interpreta măcar o lucrare românească – și asta indiferent de țara sau continentul în care era invitat, și indiferent dacă autorii erau cunoscuți sau nu publicului la acel moment.

A fost de asemenea amintit efortul muzicienilor contemporani de a promova muzica românească, cu referire directă la Festivalul și Concursul Național al Liedului Românesc, dedicat integral repertoriului cameral vocal național.

Șirul alocuțiunilor s-a încheiat cu răspunsul protocolar al Acad. Cornel Țăranu, redat publicului de Acad. Răzvan Theodorescu. În discursul compozitorului clujean a fost amintită colaborarea importantă pe care O.L. Cosma a avut-o în Cluj, conexiunea fiind făcută de o personalitatea a cărei activitatea a fost strâns legată de cea a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” – unde își desfășoară activitatea de predare. Din punct de vedere al documentării istorice, O. L. Cosma a publicat două volume dedicate Operei române din Cluj.

Firește, nu dăm uitării nici celelalte scrieri documentare, de o deosebită importanță pentru identitatea muzicii românești, activități de amploare, emblematică și de un real folos multor generații de-acum înainte, alături de contribuția adusă Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, în calitate de președinte între 2005-2010.

Transmit însă cel mai important mesaj pe care l-am primit în acea ocazie: indiferent de care parte a scenei vă găsiți, faceți pași „spre muzica românească”.

Norela-Liviana COSTEA

Marius Țeicu: "Muzica ușoară tradițională nu va muri!"

Pentru cei mai tineri sau care, cum se spune, "au deschis aparatele TV mai târziu", adică nu-l cunosc îndeajuns, iată o succintă prezentare biografic-artistică a reputatului muzician – compozitor, dirijor, solist vocal, profesor, personalitate TV. S-a născut la Reșița, pe 9 mai 1945, deci peste puține zile împlinește 75 de ani, deși nu-i arată nicidecum, fiind de o vitalitate extraordinară. A urcat rând pe rând scara firească a studiilor muzicale,

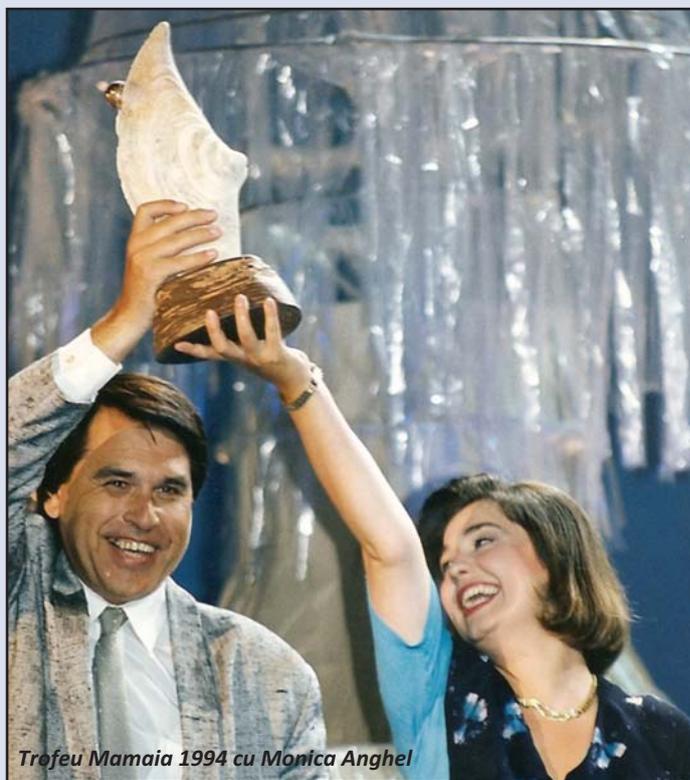
mai întâi la Timișoara, la Școala de muzică și la Liceul de muzică (oboi cu prof. Ion Doroftei), apoi la București, la Conservator. Aici i-a avut profesori, între alții, pe Ion Dumitrescu, Nicolae Coman, Dragoș Alexandrescu, Ștefan Niculescu, Aurel Stroe, Octavian Lazăr Cosma, Emilia Comișel, Iosif Conta, Petre Crăciun, Vinicius Grefiens și Nicolae Buicliu. A fost pianist și vocalist în formația Modern Grup, pianist-corepetitor de muzică ușoară la Școala populară de artă din București, lector la Catedra de canto a Universității Ecologice și apoi la Facultatea de teatru a Universității "Spiru Haret". Între distincțiile care fac cinste unui palmares impresionant: numeroase premii, culminând cu Marele Premiu pe 2019, din partea U.C.M.R., zeci de premii la festivalurile de la Mamaia și la "Cerbul de aur", Premiul internațional UNICEF al cântecului pentru copii, Premiul festivalului internațional "Golden Star". A predat la grădinițe muzicale și a colindat globul alături de formația "Perpetuum Mobile". A scris multă muzică de teatru, musical, corală, de televiziune și pentru copii, precum și pentru câteva filme de lung-metraj, între care cele mai cunoscute, premiate și peste hotare, sunt "Rămășagul", "Zâmbet de soare", "Angela merge mai departe" (nu, nu e vorba de colaboratoarea sa de-o viață Angela Similea, pe care dorim s-o vedem revenind pe scena muzicală!), "Al patrulea gard, lângă debarcader", "Acordați circumstanțe atenuante". Dar, se înțelege, muzica ușoară l-a consacrat drept o mare personalitate a

genului, scriitura sa inconfundabilă fiind reconoscibilă încă de la prima melodie importantă, "Visata mea iubire" (1970). Au trecut exact cinci decenii de atunci, "de împliniri mărețe", cum se spunea cândva, dar în cazul lui chiar că sintagma se potrivește. Așa încât dialogul, mai ales că ne cunoaștem de atâta vreme, se leagă de la sine.

- *Te știu drept unul dintre cei mai ordonați, mai riguroși compozitori, așa cum erau și bunii noștri prieteni dispăruți Ion Cristinoiu și Cornel Fugaru, totul la tine este clasat, partituri, pozitive, negative, fotografii, ceea ce este extrem de important la o creație ce însumează sute de melodii, mii de ore de muzică. De aceea încep prin a te întreba dacă mai știi exact de câte ori ai fost premiat până acum de U.C.M.R.? Și ce reprezintă acest recent Mare Premiu?*

- Este cel mai important premiu pe care l-am primit în viața mea! Este foarte emoționant să vezi cum breasla din care faci parte, cea a compozitorilor și a muzicologilor, a decis să-mi acorde acest premiu pentru întreaga mea activitate creatoare. Sunt profund recunoscător și impresionat, mulțumesc din inimă! Anterior am mai primit premii anuale acordate de U.C.M.R., pentru diverse lucrări, aceasta petrecându-se în 1973, 1976, 1979, 1981, 1985, 1988, 1992, 1995, 2002, 2005, 2009.

- *Iată deci că nu m-am înșelat, ești statisticianul perfect, deși nu e deloc ușor când ai atâtea trofee la activ! Nu sunt adeptul ierarhiilor, care întotdeauna ascund și o anumită doză de subiectivism, așa că nu-ți cer (ar fi și absurd) să ne furnizezi un clasament, un top al creațiilor tale de muzică ușoară. Pe baza mai multor criterii – evaluare personală, succes la public, difuzare radio/ TV, tiraje discografice – te invit doar să*

Trofeu Mamaia 1994 cu Monica Anghel

alcătuiesti o listă cu piesele tale de muzică ușoară cele mai intrate în conștiința marelui public, fiindcă la urma urmei asta e cel mai important. Te rog să nu uiți soliștii respectivi, al căror rol este determinant în succesul unui titlu.

- Și, deși n-o să-i indic la fiecare piesă, extrem de importanți sunt și textierii care semnează versurile, din păcate toți plecați dintre noi, dar cărora le trimit un gând de recunoștință pentru talentul lor și pentru colaborarea perfectă pe care am avut-o: Eugen Rotaru (de altfel am lansat anul trecut la casa de discuri Eurostar câteva CD-uri cu melodii pe versurile lui), Ovidiu Dumitru, Theodora Popa Mazilu, Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu, Sașa Georgescu, Roxana Popescu, Mihai

slujit-o o viață? Cum este ea azi și cum vezi viitorul ei? În acest sens, ce rol joacă festivalurile de gen?

- Muzica ușoară tradițională nu va muri atâta timp cât publicul de vârstă noastră sau chiar mai tânăr va dori să asculte melodii frumoase, cu texte sensibile, care să-i încălzească sufletul, inima. Există și tineri compozitori profesioniști și talentați care păstrează această tradiție, venind cu elemente noi vizând construcția melodică, a formei muzicale, a cadrului armonic sau orchestral.

Concursurile de interpretare au rolul de a readuce în memoria spectatorilor, dar și a telespectatorilor, cele mai frumoase melodii din repertoriul de aur al muzicii ușoare românești, alături de compoziții actuale ale autorilor reprezentând toate vârstele, care continuă această tradiție. Concurenții pot găsi în aceste creații acele melodii care să le pună în valoare calitățile vocale și interpretative cu care se prezintă în fața juriului, inclusiv a publicului spectator și telespectator.

- Totuși, ce a însemnat dispariția unor competiții stimulative pentru compozitori, cum ar fi festivalul de la Mamaia sau, pe vremuri, concursurile TV

“Șlagăre în devenire” sau “Steaua fără nume”?

- Concursurile de creație ar fi necesare îndeosebi pentru compozitorii tineri, stimulându-i în creație, mai ales că avem tineri deosebit de talentați, iar o confruntare între aceștia ar fi benefică pe plan individual, dar în egală

Grupul Dixie 67 - Marius Țeicu, Sile Zamfir, Marcel Dragomir, Petre Magdin, Mihai Constantinescu, Laurențiu Băcanu, Bebe Covercă, Peter Crecmar (1970)

Dumbravă, Constantin Săbăreanu... Lista de mai jos, subliniez și eu, nu este un top, ci doar o înșiruire, sunt sigur că fiecare iubitor al șlagărului românesc ar mai avea și alte propuneri. Așadar, să încerc: “Oameni” (Aurelian Andreescu), “Nu-mi lua iubirea”, “Trăiesc”, “Nu voi putea uita niciodată”, “Viața merge iubind înainte”, “Ce-ar fi să fiu” (Angela Similea), “O portocală” (Anda Călugăreanu), “Dau viața mea pentru-o iubire” (Monica Anghel), “Dormeau pe-o frunză două stele”, “Stai, nu pleca!” (Mirabela Dauer), “Mama, doar mama” (Corina Chiriac), “Unde erai?” (Corina Chiriac și Marius Țeicu), “Eu te voi iubi” (Adrian Daminescu), “Ce va fi cu iubirea mea?”, “Cînd iubești” (Loredana Groza), “Nu-mi pare rău” (Silvia Dumitrescu), “Chemarea dragostei” (Adrian Romcescu), “O romantică fată” (Marina Voica), “Frumoasele duminici” (Olimpia Panciu și Marius Țeicu), “Iarnă, iarnă, albă iarnă (Ninge iar)” (Marius Țeicu), “Numai pentru tine, viață!” (Laura Stoica)...

- Dacă am avea martori oculari și... auditivi, aceștia ar putea depune mărturie că la fiecare titlu propus de tine începeam să fredonez refrenul! Dar observ că ți-ai “persecutat” multe din cântecele interpretate chiar de tine, cum ar fi “Lumea știe despre dragostea noastră”, “Cine ești tu?”, “Te aștept, draga mea”, “M-am îndrăgostit la prima vedere”, “Voi, copii”, “Plouă cu soare”, “Stai, stai, stai”, “Fotografia”, “Umbra ploilor”, “Proverbe”... și câte or mai fi. Pentru că toată această “paradă a șlagărului” reprezintă o parte importantă a muzicii ușoare românești, te-aș întreba cum vezi muzica ușoară românească tradițională, pe care ai

Mamaia 1973, Gala Laureatilor: George Grigoriu, Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, Flavia Buref, Radu Șerban, Aurel Storin, Marius Țeicu (Premiul UCMR)

măsură ar fi un real câștig pentru muzica ușoară românească, în ansamblu.

- Da, așa a fost concursul organizat de U.C.M.R. - A. D. A., “Muzic-ADA”, care a confirmat talentul componistic și interpretativ al tinerei Dora Gaitanovici, din Buzău. Dacă am intrat pe acest teritoriu, nu pot trece peste succesele tale de la Mamaia. Cariera ta se întrepătrunde pentru o bună perioadă de timp cu istoria acestui festival. Când ai debutat acolo și care au fost distincțiile cu care ai intrat în palmares? După cum vezi, profit de faptul că sigur ai o listă completă.

- Prima mea participare a fost în 1973, cu două piese. "Chemarea dragostei", pe versuri de Constantin Săbăreanu, a beneficiat de două interpretări (așa era pe atunci), cu două orchestrații diferite, Adrian Romcescu și Dida Drăgan. A doua a fost "Tineri", pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu, cântată de Mihai

Similea). În 1992 am urcat din nou pe cea mai înaltă treaptă, fiind distins cu Trofeul secțiunii de Creație-Șlagăre, pentru "Ce va fi cu iubirea mea?", text Eugen Rotaru, solistă Loredana Groza. Un nou Trofeu în 1994, tot la secțiunea Creație-Șlagăre, cu "Dau viața mea pentru o iubire", cu Monica Anghel, versuri Eugen Rotaru. Și în aceeași formulă de trei am obținut premiul II în 1997, cu "Vreau să trăiesc", piesă preluată ulterior de mulți copii și cântată la competițiilor lor.

- Festivalul de la Mamaia nu mai există, din păcate, de ceva vreme, în schimb iată că la Brăila se desfășoară de 15 ani, neîntrerupt, un foarte puternic și bine organizat festival internațional, cinșind memoria compozitorului George Grigoriu, brăilean de felul lui. Ești președinte al juriului la această prestigioasă manifestare, prilej cu care profit să te întreb, revenind oarecum la o temă abordată mai înainte, dacă festivalurile acestea din prima linie, televizate în direct (cum ar fi și cel de la Amara), reușesc să suplinească dispariția aceluia de la Mamaia? Muzical vorbind, fiindcă din punct de vedere organizatoric, am constatat-o personal, ele sunt net superioare.

- E o onoare că sunt președinte al juriului la acest important festival internațional de interpretare. De compozitorul George Grigoriu m-au legat multe lucruri. Atunci când am avut primele încercări într-ale compoziției, marele creator de șlagăre m-a încurajat să merg pe acest drum, scriindu-mi apoi un "Cuvânt înainte" la prima mea culegere de șlagăre, apărută la Editura Muzicală. Apoi mi-a fost naș de cununie când m-am căsătorit cu Rodica. Îl voi purta mereu în suflet ca pe un OM deosebit, mare compozitor, orchestrator, profesor, pentru că multe din vedetele importante și-au lucrat piesele pe care urmau să le cânte cu acest autentic Maestru al genului. An de an pe scena festivalului se prezintă soliști din România, dar și din toată lumea. Este absolut emoționant să vezi acești tineri cântând piesele lui George Grigoriu, iar cei străini cântând în limba română. O șansă uriașă este pentru ei aceea că

Perpetuum Mobile Group (1973) - Mihai Dumbravă, Ion Cristinoiu, Marius Teicu, Bebe Prisada și Mihai Viziru

Constantinescu și Anda Călugăreanu. La aceeași ediție mă prezentasem la preselecție și cu piesa "Oameni", cântată de Aurelian Andreescu, dar aceasta nu s-a calificat în finală!! În acea perioadă eram profesor corepetitor la clasa de canto a reputei și regretatei profesoare Florica Orăscu. Adrian Romcescu (era elev, avea 18 ani și debuta și el la festival), Dida Drăgan și Mihai Constantinescu îmi erau cursanți la această clasă. Mie mi s-a acordat atunci Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor pentru "Chemarea dragostei", piesa cântată de Adrian Romcescu încheind seara de gală. Anecdotic: marele succes de la Gală l-a determinat pe Tudor Vornicu să aprobe pentru prima dată în anele festivalului, care era transmis în direct de TVR, bisarea melodiei câștigătoare!

În 1974 mi s-a acordat premiul III pentru două melodii pe versuri de Mihai Dumbravă, "Acum te-am regăsit" (cele două versiuni: Marina Voica, Aurelian Andreescu) și "Doar pacea" (Dida Drăgan, Adrian Romcescu). O ediție de neuitat a fost cea din 1983, când am câștigat Marele Premiu cu "Să cântăm azi omenirii" (Marina Voica) și "Nimic nu poate să-nvingă iubirea" (Corina Chiriac), ambele pe versuri de Eugen Rotaru. În 1985, tot cu un text de Eugen Rotaru, am fost distins cu premiul I pentru "Voi cânta pentru mileniul III" (Angela

1976, în turneu cu Radu Goldiș, Margareta Pâslaru Bebe Coverca, Ovidiu Lipan Tândărică

beneficiază de acompaniamentul excelente formații dirijate de compozitorul Ionel Tudor. Serviciul pe care îl face festivalul, prin promovarea muzicii românești în lume, este imens. Păcat că alături de acest festival, de cele de la Amara sau Focșani, nu mai există și competiția de la Mamaia...

- Festivalul "George Grigoriu" de la Brăila este relativ tânăr, însă "Crizantema de aur" de la Târgoviște se pregătește de ediția a 53-a, desfășurându-se fără întreruperi din 1968! De câțiva ani ești membru al juriului secțiunii de Creație la acest longeviv și prestigios festival, ca reprezentant al U.C.M.R. Cum privești romanța românească și acest eveniment de mare tradiție, organizat impecabil?

- Romanța continuă să fie iubită de români, dovadă sunt sălile arhipline seară de seară la acest festival, cu un public format din toate generațiile. Și nu e de mirare, având în vedere participarea, cu interpreți de primă mărime atât la secțiunea Interpretare, cât și la Creație și în recitaluri. Prezentate în primă audiție la

Cu formația Depold din Arad (1977)

secțiunea de Creație, multe din compoziții sunt de excepție, dovadă preluarea lor imediată de către concurenții de la secțiunea de Interpretare. Festivalul dispune de două formații orchestrale excepționale, câte una la fiecare secțiune. Iar organizarea este fără greșală, sufletul festivalului fiind Alina Mavrodin Vasiliu, aceeași pe care acum mulți ani am prezentat-o, în calitate de moderator, la concursul "Steaua fără nume" al Televiziunii! În concluzie, romanța românească trăiește, e pe mâini bune și își continuă drumul firesc pe scena muzicii românești.

- Dacă tot ne-am întors câteva decenii în trecut, să mai adăugăm vreo două, amintind că ai studiat oboiul la Liceul de muzică din Timișoara, unde l-ai avut coleg pe viitorul tău colaborator apropiat din show-urile televiziunii, Titus Munteanu. La Conservator ce ai studiat? Cum și când s-a produs trecerea la muzica ușoară? Ai activat, după câte se știe, în diverse formații, ai întreprins turnee, inclusiv peste hotare.

- Prietenul meu Titus era cu 2 ani mai mare și studia flautul. Nici acum nu-mi vine să cred că Titi (așa îi spuneam noi, prietenii) nu mai este printre noi...La Conservator am intrat în 1963, dând examene la cele două facultăți, cea Pedagogică și cea de Instrumente și Canto. Am intrat la amândouă și am ales oboiul, la facultatea de Instrumente. După un an m-am transferat la facultatea Pedagogică, dorind să urmez secția de dirijat. Din păcate, abia la sfârșitul anului II s-a dat examen pentru ocuparea a doar 3 locuri la această secție. Am reușit să ocup unul din ele, extrem de fericit,

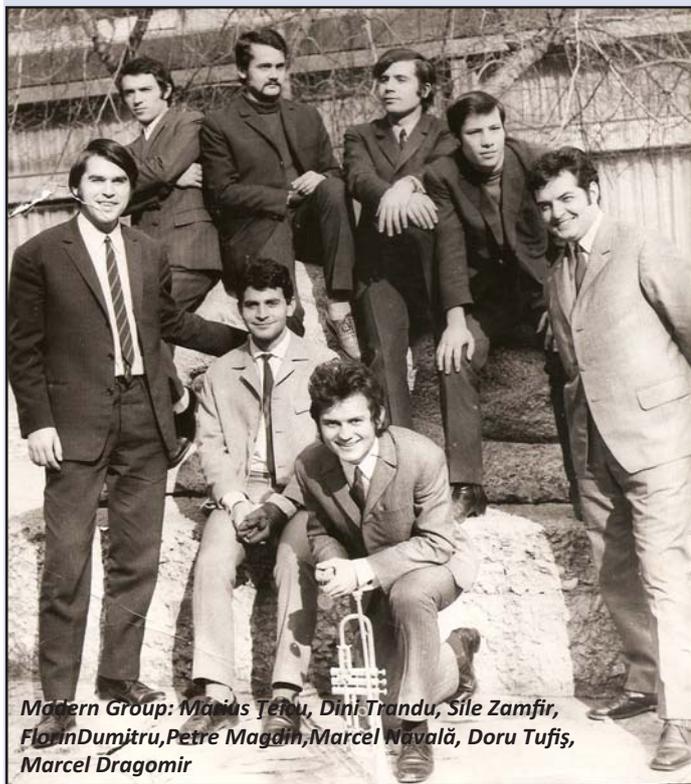
deoarece încă de copil mi-am dorit să devin dirijor, mergând săptămânal la cele două concerte, sâmbătă seara și duminică la prânz, ale Filarmonicii timișorene, urmărind cu partiturile de orchestră în față. Partiturile, primite din Praga de la o mătușă, erau "de buzunar", tipărite de o editură de excepție, Peters. Am absolvit deci Conservatorul în 1968 la această secție. Îmi aduc aminte cu respect și recunoștință de profesorii de dirijat pe care i-am avut, la dirijat cor pe Petre Crăciun și la dirijat orchestră (făcând practica la fantastica orchestra simfonică Radio) pe marele dirijor Iosif Conta. Dar în anul III a apărut un lucru neașteptat în viața mea. M-am îndrăgostit definitiv de muzica ușoară, dar și de cea de jazz, dixieland. Formația Dixie 67 era formată în special din studenți la Conservator, timișoreni de-ai mei, foști colegi de la liceul de muzică, fiind conduși de Petre Magdin. Ei aveau nevoie la un moment dat de un pianist; nu mai cântasem până atunci în vreo formație, dar cunoscând cât de cât pianul am fost cooptat de prietenii mei în orchestră. Înafară de Petrică Magdin, trompetă, leaderul trupei, mai erau: Sile Zamfir-trombon, Adrian Ursulescu (apoi Marcel Dragomir)-clarinet, sax tenor, Dan Eftimie-chitară, banjo, vocal, Bebe Covercăbas, vocal, Francisc Grunberg (apoi Laurențiu Băcanu)-tobe și firește eu-pian, vocal. După câțiva ani, îndrăgostiți de muzica soul, ne-am schimbat numele în

Când compoziția sa Stai Stai Stai în limba germană la Televiziunea din Leipzig (1979)

Modern Grup, apărând în formație colegi noi: Doru Tufiș-chitară, Marcel Năvală (fostul tău coleg de la Electrotehnica bucureșteană)-chitară bas, Florică Dumitru-tobe. Înafară de Modern Grup am mai făcut parte din formația Perpetuum Mobile Group, având în componența sa pe Mihai Dumbravă (textier și bun prieten, cu care am colaborat la multe șlagăre)-chitară bas, vocal, leader, Ion Cristinoiu-tobe, vocal, Bebe Prisada-sax tenor, flaut, Mihai Viziru-chitară, vocal, eu fiind la pian și vocal. Cu această formație pot spune că am colindat lumea, vizitând 42 de țări. O altă formație a fost cvartetul intitulat "Noi patru", cu Mihai Constantinescu-vocal, chitară acustică, Bebe Covercă-

chitară bas, vocal, Sergiu Zagardan-vocal, tobe, iar eu la claviaturi. La un moment dat ne-am întâlnit câțiva colegi și am înființat o formație de acompaniament cu care am făcut multe turnee alături de vedetele noastre, între care Margareta Pâslaru, Marina Voica, Mihai Constantinescu,

Modern Group: Marius Țeicu, Dini Trandău, Sile Zamfir, Florin Dumitru, Petre Magdălin, Marcel Navală, Doru Tușă, Marcel Dragomir

Corina Chiriac, Olimpia Panciu, Ion Dichiseanu. Din trupă făceau parte Radu Goldiș-chitară, Ovidiu Lipan "Țândărică" -tobe, Bebe Covercă-chitară bas și eu la clape (au mai fost instrumentiștii: Valy Stoian, Cornel Stroiescu, Vicu Stravre și alții). Am mai colaborat în multe turnee, în țară și în străinătate, cu formația "Depold" din Arad, care avea un solist vocal fantastic, Ladislau "Loți" Borkics.

- Mi-l amintesc bine, așa e, voce extraordinară, mai mic de statură, blond, cu părul lung. Acum câțiva ani am fost invitat de Claudia Mirișescu, solistă pe care o prezentasem la Mamaia, la un festival de copii organizat de ea la Brașov, "Fulg de nea". Ei bine, șoferul casei de cultură, care m-a dus la sală, era Borkics, inițial nu l-am recunoscut, n-am apucat să discut mai multe cu el, acum îmi pare rău... Legat de Brașov, ești indiscutabil unul din performerii autentici ai "noii serii" a Festivalului internațional "Cerbul de aur", pentru că la cea veche nici nu aveai cum, s-a desfășurat între 1968-1971. Câte premii ai cucerit aici? Crezi că așa cum este el conceput azi, cu o selecție absolut discutabilă a melodiilor propuse concurenților străini, festivalul își mai îndeplinește menirea de a promova muzica ușoară românească în lume, așa cum ar fi normal în raport cu cheltuielile uriașe? Câte premii ai cucerit la "Cerb"?

- Premiile nu le-am cucerit eu personal, dar mulți interpreți români și străini au câștigat premii importante cântând piesele mele. Astfel, "Dau viața mea pentru-o

iubire" i-a adus Trofeul "Cerbul de aur" Monicăi Anghel în 1996, după 22 de ani același cântec aducându-i Trofeul în 2018 solistei Inis Neziri din Albania. Au mai figurat în palmares Rachael Alexandra din Filipine - Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei piese românești ("Voi cânta pentru mileniul III"), Lun Zhong Xu din China - premiul I ("cu "Eu te voi iubi"), iar reprezentanta noastră Raluca Blejușcă a câștigat Premiul pentru cea mai bună interpretare a unei piese românești, cu "Oameni". Alți laureați de care-mi aduc acum aminte: Jan Werner, Norvegia-premiul II ("Oameni"), Eka Dell, Indonezia - premiul III, dar mi-au cântat creațiile mulți alții, unii dintre ei au intrat în palmares: Aurelian Temișan ("Oameni"), Loredana Groza ("Ce va fi cu iubirea mea?"), Michael James, Anglia ("Oameni"), Charles Hernando ("Eu te voi iubi"), Tone Norum din Norvegia, Siri Sisark, Estonia ("Numai pentru tine, viață!"), Patrice, SUA ("Chemarea dragostei"), David McNamara din Islanda, Aris Koriseva, Finlanda ("Ce va fi cu iubirea mea?"), Mar Roca, Spania ("Numai pentru tine, viață!"), soliștii din Rusia și Olanda ("Dau viața mea pentru-o iubire"), Irlanda ("Ce va fi cu iubirea mea?") și mulți alții. Se poate să greșesc unele informații, dar timpul...

- Rămâne să abordăm cealaltă parte a întrebării altădată, eventual... după ediția următoare a "Cerbului de aur"! Ce loc ocupă musical-ul în creația ta?

- Așa cum spuneam într-o carte dedicată activității mele componistice, scrisă de muzicologul Daniela Caraman Fotea, musical-ul m-a atras dintotdeauna. Dacă mă gândesc bine, emisiunile de televiziune semnate de Titus Munteanu și regizate de Alexandru Bocăneț, iar mai târziu cele semnate și regizate de Titus, în care jucam

Trupa NOI 4: Bebe Covercă, Marius Țeicu, Mihai Constantinescu și Sergiu Zagardan

cu Olimpia Panciu, Mihai Constantinescu, Corina Chiriac, Angela Similea, Mirabela Daur, Alexandru Arșinel, Marina Voica, Radu Gheorghe și alții, erau niște mini-musicaluri. Mi-am "exersat" condeiul și în filmele muzicale: "Rămășagul" (după "Punguța cu doi bani" de Ion Creangă), regizat de Ion Popescu Gopo (premiat la festivalul de film din Chicago, SUA), "Zâmbet de soare",

regia Elisabeta Bostan (premiat la un festival de film la Lagos, în Portugalia), serialul TV "Racheta albă", semnat de regizoarea Cristiana Nicolae. Musicalul este pentru mine o dragoste la fel de mare ca muzica ușoară. Pentru librete am lucrat cu nume notorii. Îi datorez mult Silviei Kerim, scriitoare de mare talent, un om extraordinar, multipremiată pentru opera ei scrisă și radiofonică. Dacă nu era ea nu existau musicaluri ca "Mary Poppins", "Micuța Dorothy", "Gulliver în țara piticilor" sau "Frumoasa din pădurea adormită", spectacole jucate în

magazinul Muzica mi-a dovedit că muzica mea este îndrăgită, așa se explică și tirajul total al albumelor, care mi-a adus onorantul "Disc de aur".

- Un capitol important îl ocupă, îndeosebi în ultimii ani, descoperirea și pregătirea unor copii talentați. I-aș aminti în primul rând pe cei deja afirmați la scară națională și chiar internațională: Andra Gogan, Bibi, Gabriela Amzaru (Trofeul Tinereții la Amara, semifinalistă la "Vocea României", solistă la Akcent), Eleonora Filipoiu (laureată la Amara, "Aurelian Andreescu", "Florin Bogardo"). În ultima vreme am mai întâlnit la festivalurile unde am fost alți elevi ai tăi: Diana Codreanu (a luat premiul I la "Amara Junior", cântând adorabil "O portocală"), Iulia Condilă (super-premiată), Cristina Frățilă, 15 ani (premiul I la "Mamaia copiilor" și la "Amara Junior"), Adriana Bitoleanu, 12 ani, micuțul Robert Condilă, și el cu multe premii. Le și compui melodii sau doar îi pregătești vocal?

- Copiilor de care mă ocup le compun de multe ori și melodii. Toți sunt copii minunați și talentați, în progresul cărora cred cu tărie. Îi iubesc pe toți în egală măsură!

- Ca să încheiem într-o notă mai decontractată, știu că de curând te-ai mutat în alt apartament. Ai și povestit cu umor la premiile U.C.M.R. cum ți-ai căutat zadarnic prin lucruri un sacou! Cum acest apartament, am înțeles, este mai mic, ai avut unde expune numeroasele trofee și portretul pe care pictorul Traian Nica Țuckman ți l-a dăruit cu ocazia unui lansări la magazinul Muzica?

- Am stat într-un bloc, la etajul 4 din 4, fără lift. Vârsta mea și a soției ne-a obligat să ne mutăm într-un apartament mai mic, într-un bloc cu lift, chiar dacă la

Aplauze alături de distribuția musicalului "O premieră furtunoasă"

toată țara și în străinătate, cu mii de spectatori, la Timișoara, București, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Oradea, Galați, Reșița, Turda, Brăila, la TVR sau la "Escalante Centre Teatral" din Valencia. Am mai scris musicaluri pe librete de Octavian Sava, cum ar fi "Nota zero la purtare" (după premiera de la Teatrul de revistă "Constantin Tănase" din București, musicalul se joacă și azi la Opera din Brașov). Au urmat "Divanul persian" (premiul U.C.M.R. în 2002), "Omul care a văzut moartea" (premiul U.C.M.R. în 2005), "Eстера" (Premiul de excelență al revistei "Actualitatea Muzicală" în 2006), "O premieră furtunoasă" (premiul U.C.M.R. în 2011). Pe un libret de Eugen Rotaru am compus musicalul "Examene, examene"; premiera a avut loc la Teatrul Național de Operetă din București, iar apoi a fost pus în scenă la teatrele de operă din Constanța, Iași, Brașov. Acest musical a fost prezentat și în cadrul Festivalului internațional „George Enescu” de către Teatrul de Operetă București. În fine, pe un libret de Bogdan Ulmu, după Ion Creangă, am compus "Povestea prostiei".

- Câte albume ai lansat la casa de discuri Eurostar? Aceasta ți-a conferit de altfel "Discul de aur" pentru tirajul înregistrat de aceste CD-uri.

- Cred că am lansat la casa de discuri Eurostar cel puțin 12 albume. Îi mulțumesc producătorului Paul Stîngă pentru grija pe care o are față de muzica ușoară românească, față de compozitorii și interpreții români. Afluența înregistrată de fiecare dată la lansările de la

Alături de Anton Șuteu și Cornel Fugaru

etajul 1. Bineînțeles că în birou am pe pereți caricaturile celebrului Ștefan Popa Popa's, prieten și timișorean de-al meu, dar și tabloul pictorului Traian Nica Țuckman, un portret care mă reprezintă și pentru care îi mulțumesc.

Interviu de **Octavian URSULESCU**

De vorbă cu Carmen Stoianov

Mihai Cosma: *Carmen Stoianov, sunteți laureata Premiului pe anul 2019 al UCMR, oferit de secția de Muzicologie și critică muzicală, pentru volumul dedicat muzicii psalmilor. Cum ați ajuns să vă ocupați de acest subiect?*

Carmen Stoianov: Relația mea cu *Psalmii* biblici a început cu niște ani în urmă, atunci când trebuia să-mi aleg tema de Disertație la Masteratul de Studii Culturale Ebraice - Universitatea din București.

În paranteză - decanul *Facultății de Litere*, regretatul specialist în paleografie, medievalist și slavist prof. univ. dr. Dan Horia Mazilu, membru corespondent al Academiei Române, îmi oferise șansa de a ține cursuri la proaspăt-înființatul Centru de Studii Ebraice (a cărui „struțo-cămilă” pot spune că am fost).

M. C.: *Struțo-cămilă?*

C. S.: Da, pot spune astfel, pentru că eram și studentă a *Facultății* și predam și un curs în același timp, ca profesoară. Închizând paranteza, revin: Dan Horia Mazilu, coordonatorul disertației mele (și autor al unor ample studii despre Dosoftei și Antim Ivireanul), dorind să mă determine să lămuresc terminologia „fluidă” din traduceri românești privind sonorul biblic (instrumente, genuri, inserții în sonor etc.), mi-a propus să abordez tema *Psalmilor* ca studiu comparat: original (ebraica biblică studiată la Masterat) versus traduceri românești.

M. C.: *Poate o lucrare de masterat să acopere un subiect de asemenea anvergură?*

C. S.: Întrebarea mi-am pus-o și eu. Ideea m-a încântat și vreo două zile m-am complăcut în compania ei, dar nu a trecut mult până să îmi dau seama că timpul este prea scurt iar cele 60 pagini ale unei disertații - de asemenea. Așa că m-am orientat spre arheografie și astfel am uitat *Psalmii*. Dar nu m-au uitat Ei.

M. C.: *Și așa s-a născut ideea acestei cărți...*

C. S.: Ideea mi-a revenit obsedant, până în ziua în care m-am hotărât să-i las să mă invadeze așa cum știu ei mai bine; am început o documentare serioasă - am beneficiat și beneficiaz în continuare de surse excelente, dublate de oportunitatea unor stagii în Israel - am organizat totul într-o osatură în care m-am bazat pe originalul biblic canonic retipărit în *The Jerusalem Bible*, pe *Nova Vulgata*, pe *Psaltirea Bibliei* de la 1688 și pe traduceri exponențiale de secol XX-XXI ale principalelor culte: Vasile Radu și Gala Galaction, Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu, Liviu Pandrea, Dumitru Cornilescu, *Noua Traducere în Limba Română*, traduceri în limbi europene etc.

M. C.: *Un teritoriu nou, prea puțin cercetat, în lume...*

C. S.: Am aderat la căi deja defrișate de compozitoarea, organista, cercetătoarea (arheografie muzicală) și pedagogul Suzanne Haïk-Vantoura - cea pe care un Olivier Messiaen sau Bernard Gavoty o numeau „*Champollion al Psalmilor*”, deoarece reușise ca în ultimul pătrar al secolului trecut să descifreze în întregime „cântecul tăcut” din întreaga *Biblie*. Am reluat unele trasee și teze emise de ea, demonstrând în plus, din perspectiva muzicologului, perfectă logică a dramaturgiei muzicale în construcția *Psalmilor* biblici și legăturile/sudarea în plan sonor-muzical cu întregul text biblic.

Evident, am lansat ipoteze de lucru, parte demonstrate, parte în așteptare deoarece există, încă, termeni încă obnubiți (își așteaptă luminarea!), fondul acestora rămânând legat, indubilabil, de sonor

foto: Mihai Cosma

(după cum le-o demonstrează însăși etimologia), am propus amprentări sonor-lingvistice la nivelul sferei (istorice) poetico-sonor/muzicale, cu selecții de termeni/sintagme implicând cântarea (sonorul), dramaturgiei sonor-muzicale...

Mulțumesc, aici, cu profundă recunoștință, celui fără de care nu m-aș putea legitima ca muzicolog: Academicianul Octavian Lazăr Cosma, Maestrul meu, șef de școală în muzicologia română.

M. C.: *Cum ați gestionat materialul atât de mare care a rezultat?*

C. S.: M-am concentrat pe edificarea a cinci volume, corespunzând celor cinci *Cărți ale Psalmilor* - potrivit originalului ebraic canonic. Dincolo de considerațiile generale și de posibilele concluzii pe

marginea fiecărei *Cărți*, punctul de greutate îl reprezintă individualizările celor 150 poeme din *Fișa Psalmului*. În ea am făcut notații legate de personalitatea fiecărei cântări: tipologia de gen (peste 20 de subgenuri!), direcționarea către magistrul cântărilor, intenția (scopul, ocazia), locul, timpul, împrejurarea, participarea unor personaje și, desigur, autorul sau dedicatarul, așa cum apare notat pe frontispiciul psalmic – respectiv în primul verset (integral sau parțial), cu rol de introducere. Urmează considerații legate de încadrarea într-un tipar având posibilă formă poetico-sonor/muzicală și argumente legate de aceasta: fond antifonic, intervenția unor articulații solistice (pur instrumentale)/momente de tăcere, pauze meditative, însoțiri/susțineri instrumentale, joc al densităților sonore, (pseudo)refrene, „variațiuni”, „răspunsuri” etc.

Desigur, am abordat și repere organologice legate de ceremonial, stiluri de interpretare, instrumente/compartimente instrumentale, registrație/efecte sonore, melodică/melodii cu titlu atât de cunoscut încât pare a fi suficient de evocat doar primul cuvânt.... Locul autorilor de cântare nu este de neglijat. Prezidează, așa cum este firesc, *Regele-poet, Regele-muzician* David și, alături de el, muzicienii leviți pe care i-a numit cântăreți și formatori de cântăreți ai *Cortului Întâlnirii/proiectatului Templu*; alături de

mari nume ale antichității muzicale iudaice apare și un anonim, un sărman care își aduce jelania în fața Domnului (*Psalm 102* – numerotare original-canonice, 101 – *Septuaginta*).

M. C.: Care credeți că ar fi cea mai interesantă contribuție proprie?

C. S.: Concentrându-mă pe datele textului ebraic (indiferent de traducere), am putut determina cu precizie *Psalmii* evidențiind ceea ce am numit *Starea de Cântec*, cei cuprinși între coperte de cântare sau *Psalmii* ce impun *Lauda/Cântarea Numelui Domnului* – cântare specială, preludiată de vocal, dar exclusiv instrumentală. Se poate adăuga punerea în pagină a amănuntelor legate de dans sau de componența ansamblurilor muzical (vocal-instrumental)-coregrafice, cu dispunere spațială ce reflectă elemente de acustică muzicală. Și, deloc de neglijat, am inserat în *Fișa Psalmului* date privind modul în care *Psalmii* au fost abordați de creatorii de muzică pe parcursul secolelor, modul în care ei au infuzat formele

muzicale, determinând chiar tiparul unor genuri sau structura serviciilor religioase (inclusiv în zilele noastre).

Din fiecare epocă și la fiecare capitol am selectat creatori și lucrări reprezentative pe largi paliere temporale sau arii geografic-stilistice, acordând un loc special – așa cum era firesc – creației românești vocale/ corale.

În lungul drum al *Psalmilor* către sensibilitatea contemporană, sunt convinsă că este doar un început. Așa cum spuneam, cercetări viitoare vor lumina și – de ce nu?!? – vor da verdicte. Le-am deschis calea, le așteptăm...

„...Psallite, psallite... așa sună, traducând un îndemn din *Psalmi*, repetarea incantatorie din *Nova Vulgata*. Să dăm urmare acestui îndemn, să-i căutăm adevărul și să aducem în lumină – prin noua recitare pe care o propunem – *Calea Psalmilor ebraici* prin prisma *Rugăciunilor lui David, fiul lui Ishai*....”

Interviu de **Mihai COSMA**

Alături de Nicolae Gheorghîță la Ceremonia de decernare a Premiilor UCMR

Mozart, Haydn și Ceaikovski la Ateneu, la început de pandemie

Concertul Filarmonicii George Enescu, dirijată de David Giménez Carreras, a umplut sala în seara lui 5 martie 2020, în ciuda neliniștii generale ce a cuprins lumea întreagă în lunile de iarnă. Puterea apotropaică a mării muzici – Mozart, Haydn, Ceaikovski – a adunat, pe lângă publicul abonat la stagiunea Filarmonicii, și numeroși turiști. Programul de sală a susținut vizual logica repertoriului serii: citatul din Ceaikovski, „Mozart este vârful cel mai înalt, punctul culminant al frumosului atins în universul muzicii”,

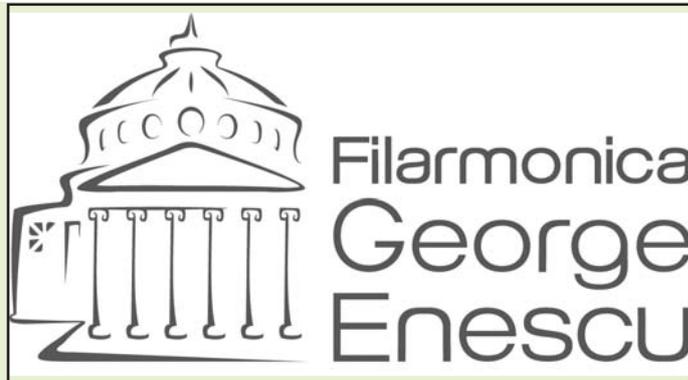
David Giménez Carreras

alături de portretul anonim *Der junge Tschaikowski – Bild um 1874*, a orientat de la bun început percepția publicului către o armonie a gusturilor și un joc al afinităților.

Mozart a și fost adevăratul punct culminant al serii. *Divertimentul nr. 1, în Re major*, pentru orchestră de coarde, KV 136, compus în 1772, a părut să înceapă într-un tempo prudent și să recupereze pe parcurs în vivacitate, o impresie datorată atât articulației frazelor, din ce în ce mai precise, cât și impactului vizual: a fost interesant de urmărit implicarea gestuală a instrumentiștilor în raport cu eforturile dirijorului ce trădau mai degrabă o intensitate meridională a trăirilor, decât umor și grație. Dacă *Andante* – partea a 2-a – a avut momente stagnante, părțile extreme – *Allegro* și *Presto*-ul final – au dovedit încă o dată excelența coardelor Filarmonicii, acuratețea intonației, calitatea sunetului, precizia frazării.

În *Concertul nr.1 în Do major* de Haydn pentru violoncel și orchestră, expoziția orchestrei nu a mai impresionat prin aceeași omogenitate, dar, odată cu intrarea temei I la solist, totul a părut să se

coaguleze. Întreaga parte I s-a bucurat de un bun echilibru între solist și orchestră, datorat cu siguranță și dirijorului, al cărui rezervor energetic părea a fi mai

mic, mai puțin evident decât cel al instrumentiștilor. Nimic paradoxal în asta – excesul de energie poate obnubila controlul sunetului. Or sunetul lui Boris Andrianov, care cântă pe un violoncel Domenico Montagnana al Colecției de Stat de Instrumente Unice din Rusia nu e atât de mare, cât e de nuanțat: în *Adagio*, partea a 2-a a Concertului, au fost momente foarte frumoase, în care vibrato-ul puternic a dat impresia unui instrument de suflat. Temperamentul lui Andrianov pare a fi capricios – unele accelerări impulsive quasi-imperceptibile pe motive scurte, chiar în tema I a primei părți au părut efectul unei necesități tehnice și nu al unei alegeri conștiente.

Finalul, *Allegro molto*, plin de vervă, a sunat spumos și totodată neostentativ. Efectul ar fi fost și mai mare dacă secțiunile formei muzicale ar fi fost mai bine articulate, dacă toate finalurile pasajelor în game ascendente la violoncelul solist ar fi fost perfect curate, dacă, păstrând pulsația, partea a treia nu ar fi părut cântată pe nerăsuflăte. În bis, Andrianov a interpretat celebrul *Cântec al păsărilor* de Pablo Casals, cu frumoase efecte *sul ponticello*.

Boris Andrianov

În partea a doua a serii, Filarmonica George Enescu s-a străduit să transpună în sunet viziunea lui Giménez Carreras asupra *Simfoniei a V-a în mi minor* de Ceikovski. Această viziune, mai degrabă dicromatică, compensată în parte de o bună cunoaștere a partiturii, a avut de învins și unele dificultăți la nivelul expresiei. Gestica grațioasă în introducere, oarecum stranie în context, a produs totuși o sonoritate adecvată la cele două clarinete. Lemnele au sunat foarte bine și în "marșul" temei I, a cărui revenire la finalul primei părți a avut o încărcătură emoțională convingătoare. Episodul-vals din tema a II-a a părut un pic greoi, opintit, ca de altfel și Valsul părții a III-a, în deficit de carismă și capriciozitate. Celebrul solo al cornului din partea a doua s-a dovedit din nou o piatră de încercare; ce-i drept, fluctuațiile temperaturii în sălile de concert periclitizează adesea intonația alăturilor. Finalul a fost, probabil, partea cea mai reușită a simfoniei, ca și sfârșitul părții a doua, neted, frumos susținut de coarde. În ciuda succesului considerabil la public, interpretarea lui David Giménez Carreras a *Simfoniei a V-a* de Ceikovski a suferit de o previzibilitate a stărilor sufletești și de șovăieli în asumarea acestora. Bagajul său gestual a părut uneori neadecvat intențiilor muzicale, ceea ce ar putea explica unele sonorități aspre sau neomogene ale orchestrei. Giménez Carreras pare a se simți mai bine în dramatic decât în meditativ sau poetic; „adăpostul” dinamismului, energiei salvează adesea precaritatea inspirației la o bună parte din dirijorii auziți în ultimii ani pe scenele instituțiilor de concert bucureștene.

Lena VIERU CONTA

Nicolae Racu - 75

În 7 martie 2020, Filarmonica bucureșteană a programat un concert aniversar în onoarea dirijorului Nicolae Racu - la împlinirea vârstei de 75 de ani și a 52 de ani de activitate neîntreruptă la *Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”*. Evenimentul s-a bucurat de participarea unui public numeros și entuziast, dar și de prezența unor foști elevi ai liceului, actualmente șefi de partidă în ansambluri simfonice prestigioase, care au dorit să-l sărbătorească pe maestru cântând sub bagheta lui pe scena Ateneului. Programul a fost prezentat de muzicologul Cristina Sârbu - coordonatorul ciclului *Clasic e fantastic* de la Ateneul Român. În deschiderea evenimentului a

vorbit Directorul artistic al Filarmonicii George Enescu, maestrul Josif Ioan Prunner, care a omagiat personalitatea fostului său profesor de muzică de cameră și dirijor al primelor sale apariții solistice. La pupitrul orchestrei lărgite, alături de sărbătorit s-a aflat și fiul său, Andrei Ștefan Racu, ale cărui performanțe au fost apreciate în dublă ipostază - de pianist și dirijor. Nicolae Racu este muzicianul care și-a dedicat talentul și întreaga energie formării numeroaselor generații de discipoli. A făcut-o cu devotament, în postură de pedagog, de dirijor, de intelectual de formație enciclopedică și de îndrumător al multor serii de elevi. Din lipsa spațiului, voi menționa câteva opinii despre concert, dar și despre contribuția inestimabilă a maestrului aniversat. Din

Nicolae Racu

primii ani de activitate, muzicianul s-a remarcat prin profesionalismul, entuziasmul, vitalitatea și devotamentul față de nobila misiune de pedagog, de dirijor și îndrumător al elevilor săi. Mereu zâmbitor, activ, pasionat, competent, însuflețit de iubire și încredere în semeni, domnia sa a avut o atitudine pozitivă, armonioasă și prietenoasă. În paralel cu activitatea de profesor și dirijor al orchestrei *Liceului de muzică nr. 1* (Colegiul *Liapatti* de astăzi), pedagogul a îndrumat generații de elevi ai *Școlii militare* din capitală. Printre foștii săi discipoli se află numeroși dirijori de fanfare din țară și șeful Muzicii Militare din București, colonelul Aurel Gheorghită. Succesele pe care maestrul Nicolae Racu le-a obținut în cariera artistică și didactică au fost câștigate prin eforturi susținute și printr-o impresionantă voință și tenacitate. Apreciam inițiativa domniei sale de a include în concertul aniversar lucrări reprezentative din repertoriul universal și românesc (scrise de compozitori omagiați în acest an). După *Uvertura Egmont, op. 84* de Ludwig van Beethoven (250 de ani de la naștere), pagină simfonică plină de patos, de

dramatism și energie, a urmat partea I din *Concertul nr 1, în si bemol minor, pentru pian și orchestră, op. 23* de **Piotr Ilici Ceaikovski** (180 de ani de la naștere), care l-a avut ca solist pe **Andrei Ștefan Racu**. Am admirat pianistica plină de strălucire, de bravură și impetuozitate a solistului, cântul său sensibil, remarcabil prin muzicalitate și profunzime expresivă, precum și excelenta colaborare cu dirijorul și orchestra. La bis, tatăl și fiul au cântat la pian (la patru mâini) cunoscutul *Marș turc* din *Ruinele Atenei* de **Beethoven**. Am admirat-o în continuare pe vocalista **Irina Sârbu** în două lucrări diferite, în care a etalat cunoscuta versatilitate, vervă și creativitate: *Badineria* din *Suita nr. 2, în si minor, BWV 1067* de **Johann Sebastian Bach** (270 de ani de la moarte) și *Hora Mărțișorului* de **Grigoraș Dinicu** (în aranjamentul realizat de **Nicolae Racu**). Programul a cuprins și celebra *Arie* din *Suita nr. 3, în Re major, BWV 1068* de **J. S. Bach** (cu **Nicolae Racu** la pupitrul orchestrei), *Rapsodia Română nr. 2 în Re major op. 11* de **George Enescu** (65 de ani la moarte), cu **Andrei Racu** dirijor și s-a încheiat apoteotic cu *Simfonia nr. 5, în do minor, op. 67* (partea a IV-a) de **Ludwig van Beethoven**, cu **Nicolae Racu** la pupitru. Domnia sa a evidențiat plenar caracterul luminos și eroic al muzicii, a valorificat original timbralitatea instrumentelor din orchestră, a polarizat energia muzicienilor de pe scenă, oferind publicului momente înălțătoare, pline de entuziasm și dăruire. În toate lucrările interpretate în concertul din 7 martie, **Nicolae Racu** a făcut dovada măiestriei, experienței artistice îndelungate și talentului său incontestabil. În egală măsură am admirat maniera dirijorală precisă, elegantă, dezinvoltă și sugestivă a lui **Andrei Ștefan Racu**, care se dovedește a fi un continuator valoros al tatălui său; împreună cu orchestra, tânărul dirijor a oferit o versiune plină de farmec, de culoare și insolit a *Rapsodiei a II-a* de **George Enescu** și un acompaniament flexibil în *Badineria* de **Bach**.

Aniversarea maestrului **Nicolae Racu** a fost un adevărat triumf al excelenței și solidarității umane. Mai presus de toate, am simțit, harul, bogăția unor trăiri psihologice puternice, modestia și generozitatea muzicianului, capabil de atitudini și gesturi exponențiale. Spirit angajat și respectat în învățământul muzical și în viața culturală românească, **Nicolae Racu** este un mentor spiritual și un desăvârșit coordonator al multor generații cu care a colaborat și care au beneficiat de experiența și de harul său. Maestrul s-a simțit obligat să dirijeze conștiințe, să animeze convingeri, să pună bazele carierei multor slujitori ai muzicii. A făcut-o cu prestigiu și devotament, atrăgându-și respectul și stima necondiționată a tuturor aceluia care l-au cunoscut și i-au urmat învățămintele. Prin întreaga sa activitate, **Nicolae Racu** a omagiat nobilele sentimente umane, a militat pentru bine, frumos și adevăr.

Jean Lupu – 80 de ani de viață, 60 de ani de dirijat

În 7 martie 2020, publicul bucureștean a participat la **Ateneul Român** la un eveniment cultural-artistic de excepție care l-a adus în prim plan pe maestrul **Jean Lupu** în dublă ipostază: de autor de cărți și de dirijor al coralei *Symbol*. La orele 17, în foaierul instituției, a avut loc lansarea cărții *Borne pe cale*, publicată la **Editura Grafoart** din capitală, precum și relansarea altor două lucrări valoroase ale domniei sale: *Educarea auzului muzical* și *Gâze și flori* (la aceeași editură). Evenimentul, care s-a bucurat

de participarea unui public numeros, a fost un nou prilej de manifestare a prețurii și admirației față de ilustrul muzician, în ziua în care domnia sa a împlinit 80 de ani. La lansare au luat cuvântul, alături de autorul cărților, Directorul **Editurii Grafoart**, domnul **Matei Bănică**, realizatoarea TV **Elena Ionescu**, doctorandul **George Andrei Butcă**, subsemnata și copiii maestrului, **Olguța Lupu** și **Daniel Lupu**, apreciați unanim pentru performanțele profesionale obținute în muzică, respectiv în arhitectură. Volumul *Borne pe cale*, căruia am avut privilegiul să-i scriu prefața, evocă parcursul uman și profesional al autorului și oferă informații de excepțională însemnătate despre activitatea polivalentă a acestuia, despre instituții de învățământ și religioase, despre manifestările artistice din căminele culturale și din școli, despre obiceiurile specifice din satele oltenești și din orașele în care maestrul s-a aflat; **Jean Lupu** este un muzician autentic, cu sentimente profunde și cu o integritate morală exemplară. Cartea îl captivează pe cititor, determinându-l să o parcurgă dintr-o suflare. Mărturisirea muzicianului conține numeroase învățăminte și are valențe deschise spre oamenii de ieri, de azi și de mâine. Pentru cititorii de toate vârstele, autorul lansează îndemnul de a fi generoși, modești, toleranți și de a promova cele mai înalte

aspirații umane. După evenimentul editorial, în sala mare a Ateneului Român s-a desfășurat **Concertul aniversar Jean Lupu – 80 de ani de viață și 60 de ani de dirijat**, susținut de Corul *Symbol* sub bagheta sărbătoritului și a dirijoarei **Luminița Guțanu Stoian**. În debutul manifestării aniversare, pe scenă s-a aflat Consilierul Prezidențial **Sergiu Nistor**, care i-a conferit profesorului-arhidiacon **Jean Lupu Ordinul Meritul Cultural în grad de Cavaler** din partea Președintelui României, domnul **Klaus Iohannis**. La aniversarea muzicianului a participat și Episcopul Vicar patriarhal **Varlaam Ploieșteanul**, care i-a transmis felicitările **Patriarhului Daniel**, precum și aprecierile personale elogioase. Pe parcursul seriei muzicale, maestrul **Lupu** a primit diplome de onoare și de excelență din partea **UCMR** – transmisă de compozitorul-dirijor **Marcel Costea**, din partea Societății Compozitorilor din Republica Moldova, de la o asociație culturală din Belgia, precum și distincții din partea coralelor cu care a colaborat în Slatina și București. În cadrul programului artistic au participat și câțiva apreciați interpreți instrumentiști, care de-a lungul timpului au cântat alături de îndrăgita formație corală *Symbol*: pianistii **Olguța Lupu**, **Maria Diana**

muzica românească și universală cu conținut religios și laic, menit să evidențieze calitățile ansamblului precum și prestația de excepție a dirijorilor **Jean Lupu** și **Luminița Guțanu Stoian**. Momentele muzicale de înalt nivel artistic au alternat cu secvențe emoționante de omagiere a contribuției maestrului **Jean Lupu** în postură de dirijor, de mentor și organizator al unor manifestări artistice de anvergură. Pe scena Ateneului au urcat, rând pe rând, reprezentanți ai ansamblurilor corale coordonate de ilustrul dirijor în diferite etape ale carierei sale: **Corul Liceului Pedagogic** și **Corul Cantata** din București, **Corul Ciprian Porumbescu** din Slatina, dar și foști membri ai **Corului Symbol**. Cu toții și-au exprimat gratitudinea și admirația față de minunatul dirijor și profesor, care a fost în multe cazuri și întemeietorul ansamblurilor amintite. Între numerele muzicale au fost postate pe un ecran secvențe din viața și activitatea prodigioasă a dirijorului: fragmente din concertele și turneele din țară și străinătate, diplome și distincții obținute de domnia sa și de corala *Symbol*. Un moment de mare succes la public a fost realizat prin colaborarea pianistilor din familia **Lupu**: **Olguța Lupu** și copiii ei, **Maria Diana Petrache** și **Andrei Petrache**, care au

oferit o variantă de excepție a lucrării *Das Dreyblatt* de **Wilhelm Frederich Ernst Bach** pentru pian la 6 mâini. Publicul a fost cucerit de nivelul înalt al prestației pianistice, dar și de scenariul ingenios în care cei trei interpreți au dezvăluit un veritabil talent actoricesc. Momentul inedit, plin de farmec și insolit, în care muzica s-a împletit armonios cu teatrul, a fost îndelung gustat și aplaudat de spectatori.

Finalul evenimentului i-a adus împreună pe scenă pe actualii și foștii membri ai **Corului Symbol** – pe care muzicianul îi numește cu duioșie *simboliști* – care și-au unit vocea într-un emoționant imn menit să elogieze modelul uman și profesional al

maestrului. Publicul a ovaționat minute în șir această întâlnire de suflet, în care recunoștința, devotamentul și admirația s-au manifestat deplin. Îi dorim maestrului **Jean Lupu** să-și continue cu succes nobila misiune – în calitate de dirijor și mentor spiritual – mulți ani de acum înainte, spre satisfacția și bucuria tuturor celor care îl prețuiesc și îi admiră arta și generozitatea: colegii, rudele, discipolii și publicul de pretutindeni. Evenimentul aniversar de la Ateneu s-a desfășurat sub semnul excelenței, al performanței artistice și al solidarității umane.

Cronici de **Carmen MANEA**

Arh. Jean Lupu alături de Preafericitul Părinte Daniel după ce a primit Crucea Patriarhala pentru clerici

Petrache, Andrei Petrache, violoniștii **Natalia Pancec Colotelo**, **Tiberiu Branga** și soprana **Andreea Blidariu**. În cadrul evenimentului au participat și solistele vocale **Cleopatra Ilie** (venită special din SUA), **Maria Cazacu**, **Andreea Pîrvulescu**, **Andreea Mihalache**, **Corina Gatu**, **Daniela Greere**, violonista **Simina Croitoru**, percuționista **Andrada Coneac**, precum și pianistii acompaniatori **Maria Diana Petrache**, **Adriana Toacsen**, **Clementina Ciucu**, **Andrei Petrache**, **Bianca Fodor**, **Magdalena Bulibașa**, **Diana Negreanu** și **Cristina Gheorghe**. Corul *Symbol* a oferit publicului un repertoriu bogat și divers din

Ultimul simfonic din vremea virusului

La început de martie și la doar o săptămână după prezența în fața Orchestrei Naționale Radio a unui important dirijor de operă (Leo Hussain), publicul din Studioul „Mihail Jora” al SRR a fost invitat la întâlnirea cu o altă baghetă respectată în

Frédéric Chaslin

foto: chaslin.com/page10.html

lumea operii, francezul Frédéric Chaslin. Un nume cunoscut pe multe meridiane, care a colaborat în mod constant cu Opera de Stat din Viena, cu Orchestra Simfonică din Ierusalim, cu orchestre din Statele Unite, Germania, Franța, Italia, Marea Britanie, Spania, Portugalia, Danemarca etc., împărțindu-și prezențele în mod egal între podiumul de concert și fosa teatrelor lirice.

Concertul a început cu o conjuncturală reverență în fața sărbătoririi beethoveniene din acest an, pentru care a ales *Simfonia a IV-a* a Titanului de la Bonn, în care s-a văzut că, pentru o muzică atât de transparentă și de neiertătoare cu neatenția instrumentiștilor, ai neapărat nevoie de o orchestră bună.

După pauză punctul de interes s-a deplasat spre secolul XX, partea a doua aducând în fața publicului o lucrare simfonică de referință din creația americană, *Age of Anxiety*, simfonie (Nr. 2) cu pian semnată de dirijorul-pianist Leonard Bernstein. Compusă în plină maturitate artistică (la 40 de ani), dar înainte să cucerească nemurirea prin colosalul succes al musicalului *West Side Story*, *Simfonia a doua* a lui Bernstein este o lucrare programatică, ce are ca punct de plecare poemul cu același nume de W.H. Auden (recompensat cu Premiul „Pulitzer”) – o lucrare literară amplă, în 6 părți, ce dezbate țelul omului de a-și găsi sensul și substanța existenței, într-o societate tot mai industrializată. Muzica lui Bernstein i-a oferit

noi valențe expresive, fie în formula sa originală, de partitură instrumentală destinată scenei de concert, fie prin versiunile dansate, imaginate de coregrafia Jerome Robbins în 1950 (creatorul cavalcadelor dansante din *West Side Story*), John Neumeier (în anul următor morții compozitorului) – coregraful de la Hamburg care a invitat-o pentru mari proiecte pe Alina Cojocaru, sau de Liam Scarlett (6 decenii și jumătate după prima audiție). Bernstein păstrează cele 6 secțiuni și în *Simfonie*, grupate în 2 mari părți, cântate fără pauză. Partea solistică a revenit unei pianiste românce bine cotate în Franța, unde s-a stabilit de mulți ani: Dana Ciocârlie. Este o muzică modernă, cu multe momente frumos arcuite, cu tensiuni intense și pasaje lirice visătoare, din care nu lipsesc ingrediente de bază ale muzicii noi, cum ar fi disonanțele ori traseele serialiste. *Simfonia* a plăcut publicului bucureștean, și mai încântat parcă de cele două bisuri – un Debussy și o surpriză chiar nebănuită de nimeni din sală: *Dans un gar nr. 4* de Brahms, la patru mâini, cântat de alături de dirijorul serii, la rândul lui pianist, în tinerețe (absolvent al Conservatorului din Paris).

A fost o seară agreabilă și interesantă, care a arătat că, atunci când există promovare și strategie, se poate umple sala la o muzică nouă și necunoscută, cel puțin în cazul când solistul și dirijorul prezintă garanții de calitate, onorate din plin de ambii muzicieni oaspeți în seara de 6 martie.

Justificat sau nu, acesta a rămas ultimul simfonic al primăverii, căci, alertați de tusea explozivă a publicului manifestată în pauzele dintre părți (sau, altfel spus, în pauzele dintre soneriile telefoanelor care se întreceau, neobosit, cu sunetele din partitură), decidenții au decis să lupte cu coronavirusul

Dana Ciocârlie

întorcându-i spatele și spunând adio manifestărilor care presupun prezența publicului în spații închise. Deci, pe curând și sănătate!

C. MIHAI

Platforma Muzicii Românești

Miercuri 4 martie 2020 la Studioul de concerte George Enescu al Universității Naționale de Muzică din București a avut loc un important eveniment pentru muzica românească în ansamblul ei și anume lansarea în spațiul public a Platformei muzicii românești realizată sub conducerea Directorului de program al acestui proiect, compozitorul și cercetătorul științific Roman Vlad.

Este o realizare amplă, și fără precedent prin nou-tate, concepție și reușită și anume digitalizarea unui număr impresionant de partituri, de manuscrise și înregistrări, creații ale compozitorilor români din toate epocile culturale inclusiv din actualitatea imediată

Toată această operație de vastă digitalizare se află la dispoziția celor interesați din țară și din străinătate, studenți, muzicologi în istoria muzicii românești, specialiști în studierea muzicii psaltice de tip bizantin, a celei componistice din secolele XIX și XX, într-o largă varietate de tehnici de creație, de genuri și forme, cât și piese de jazz și muzică ușoară. Totul a fost înregistrat într-un număr de 10 CD-uri.

Fiecare dintre CD-uri are un program de lucrări muzicale centrat pe interpreți, soliști și formații instrumentale și corale, recunoscuți și celebrați pentru confreria arătată ani de zile operelor compozitorilor români contemporani și muzicii românești în general.

Primul CD este semnat de Ion Bogdan Ștefănescu, flautist de certă reputație națională și internațională.

Al doilea CD cuprinde interpretări realizate de Emil Vișenescu, clarinetist expresiv și de imperioasă condiție mentală

Al treilea CD include înregistrări cu Atelierul de muzică contemporană *Archaeus* - creată de regretatul compozitor Liviu Dănceanu

Al patrulea CD cuprinde lucrări componistice în tehnica muzicii electro-acustice

Al cincilea CD cuprinde lucrări de muzică orchestrală sub direcția profesorului și dirijorului Dorel Pașcu Rădulescu

Al șaselea CD prezintă înregistrări datorate formației instrumentale *Profil* specializată în cultivarea exclusivă a muzicii noi

Al șaptelea CD este dedicat operei interpretative a marelui violoncelist Marin Cazacu

Al optulea CD o prezintă pe violonista Diana Moș, cea pe care eu o văd pasionată de râvna spiritului pentru frumosul fără pată.

Al nouălea CD este special, expunând cântări de filiație ortodoxă într-o desfășurare pe mai mult de 600 de ani, în interpretarea corului Psalmodia al Universității

Naționale de Muzică din București. Dirijorul acestei corale bărbătești este Nicolae Gheorghiuță. Acest muzician are în gestul său arta plină de nuanțe și inflexiuni, iar Corul Psalmodia este considerat ca fiind formația oficială de gen a ortodoxiei românești.

Al zecelea CD. a fost rezervat muzicii ușoare și de jazz, în care sens s-a apelat la pianistul improvizator Mircea Tiberian și la solista vocală Nadia Trohin, care posedă un timbru excepțional.

A urmat un succint recital cu lucrări de muzică nouă românească, în care i-am admirat odată mai mult atât pe interpreți cât și pe compozitori. Am ascultat în

acest context *Două exerciții de admirație* respectiv *Americani*, de Liviu Dănceanu, în interpretarea clarinetistului Ion Nedelcu și a pianistei Rodica Dănceanu, și *Ucrainieni*, cu participarea fagotistului Șerban Novac și a violoncelistei Anca Vartolomei. Am audiat cu un mare inter-

res cele *Patru miniaturi pentru flaut solo* de Octav Nemescu interpretate în aura prezenței artistice spectaculare a flautistului Ion Bogdan Ștefănescu. În final, am reascultat piesa *Viermi de măr* de Dan Dediu, în care i-am admirat pentru virtuozitatea și arta lor instrumentală, pe clarinetistul Emil Vișenescu și pe violista Ioana Spânu Vișenescu.

Aceste compoziții de talent creator, dar, desigur mai sunt și multe altele, reprezintă pagini de importanță revelatoare pentru istoria muzicii românești contemporane.

În încheiere vreau să felicit și să mulțumesc cercetătorului și compozitorului Roman Vlad pentru

Platforma muzicii românești (Romanian Music Platform).

Promovarea patrimoniului creației muzicale românești clasice și contemporane

1. Ion Bogdan Ștefănescu
2. Emil Vișenescu
3. ARCHAEUS
4. Muzică electroacustică
5. Dorel Pașcu-Rădulescu

10 CD-uri

6. PROFIL
7. Marin Cazacu
8. Diana Moș
9. PSALMODIA
10. Mircea Tiberian și Nadia Trohin

Înregistrările aparțin:

Radio România, Universității Naționale de Muzică București, compozitorilor și interpreților

Roman Vlad

coordonarea admirabilă a proiectului **Platforma Muzicii Românești**, ce se constituie ca un important instrument de lucru pentru întreaga noastră viață muzicală și nu numai.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Reflecții muzical-poetice asupra feminității în artă

La răscruce de timpuri, rememorând nostalgic valențele unui trecut stabil în fața incertitudinii unui viitor himeric, recitalul de muzică și poezie românească programat să se desfășoare, sub auspiciile Muzeului Național „George Enescu”, în Aula Palatului Cantacuzino, a pus temporar punct evenimentelor artistice găzduite de această instituție în luna martie. Parcă simbolică, dedicația acestui recital – care a marcat împlinirea a o sută de ani de la înființarea Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, propunând spre ascultare, de 8 martie, pagini de substanță din creația unor personalități feminine ale

culturii românești – ne va amprenta memoria, cel puțin până când viața cotidiană se va reintersecta cu fenomenul artistic în ambianța de neînlocuit a sălii de concert. Ne vom aminti, cu siguranță, și de „actorii principali” ai acestei reprezentări interartistice: componenții **Atelierului de muzică contemporană ARCHAEUS** și actrița-poetă **Lidia Lazu**, prin intermediul cărora o obișnuită dimineață de duminică a fost înveșmântată cu surprinzătoare virtuți spectaculare!

Sub titulatura *Componistica feminină românească* – titlatură familiară „archaeilor” încă de când compozitorul și fondatorul ansamblului **ARCHAEUS**, Liviu Dănceanu, a înmănușat pentru prima dată opusuri din creația feminină autohtonă pentru a le oferi publicului cu acest prilej aniversar primăvărat – pianista Rodica Dănceanu, violoncelista Anca Vartolomei, oboista Ana Radu, clarinetistul Ion Nedelciu, fagotistul Șerban Novac, violonistul Marius Lăcraru și percuționistul Vlad Polgar, alături de invitații lor – flautista Constanța Cazacu și trombonistul Tibi Cenușer – au selectat un calup repertorial echilibrat ca dimensiune, ce urma să se juxtapună cu un puzzle liric

alcătuit cu rafinament electiv de către Lidia Lazu. Inspirată alegere, căci actrița și-a dozat minuțios aparițiile, configurând un traseu impregnat de emoția unor trăiri fulgurante; pe parcursul poemelor semnate de Magda Cârneli (*Sonet II, Viața mică*), Simona Popescu (*Îmi amintesc*), Angela Marinescu (*Trupul tău, Zeul meu, Rana*), Ruxandra Cesereanu (*Real Woman I, Real Woman II*) și a celor sub semnătură proprie, intonația flexibilă, vocalizarea particulară a textului poetic, râsul și mișcarea scenică a Lidiei Lazu au schițat, cu o candoare dezarmantă, acel univers cu totul special al grației efemere, detectabil la granița dintre trecut, prezent și un viitor ipotetic.

Legătura dintre piesele muzicale s-a realizat firesc, prin acea senzualitate subtilă specific feminină decelabilă de altfel, și în filonul structural al creațiilor Feliciei Donceanu (*Trio pentru oboi, clarinet și fagot*), Corneliei Tăutu (septetul *Palingenesia*), a lui Carmen Petra-Basacopol (*Măiastra* pentru ansamblu instrumental), a lui Myriam Marbé (*Bocet – Șoapte – Strigăt* pentru clarinet și violă) sau a Maiei Ciobanu (*Tăcere cu variațiuni* pentru ansamblu instrumental). Reverența în fața feminității a luat forme diverse, încadrabile fie în tipare neoclasiche predominant consonante, fie atonale, narând dinamic ori preponderent liric detaliile discursurilor sonore. Nu puteau lipsi, evident, reperele arhetipale, asimetria ritmică, expresivitatea telurică sau cea melancolic-meditativă, toate aceste atribute alcătuind imaginea unui caleidoscop creator infinit nuanțat.

Oglindă metaforică a cotidianului sensibil, întregul flux muzical-poetic a avut aspectul unui gest dramaturgic unitar, cu o forță de sugestie gradual modelată prin rostirea fiecărui vers, prin interpretarea fiecărei fraze melodice; iar ultimul „act” al scenariului sonor – un tribut simptomatic adus regăsirii de sine prin intermediul „variațiunilor” pe tema Tăcerii – s-a dovedit a fi corolarul, atunci nebănuț, al transformărilor de

moment din propria noastră viață. Cu atât mai mult și datorită acestor clipe de grație artistică, bucuria reîntâlnirii „pe viu” cu actul interpretativ va fi de neegalat! Cât mai curând, sperăm...

Loredana BALTAZAR

Corespondență specială de la New York

Salutăm cu mare bucurie revenirea în calitate de colaborator al revistei noastre a domnului Edward Sava, vechi prieten al „Actualității muzicale”, pentru care a scris, cu ani în urmă, un număr semnificativ de texte, trimițându-ne în exclusivitate corespondențe de la evenimente importante desfășurate în Statele Unite și nu numai (semna pe atunci cu pseudonimul E. S. Vardi). Sperăm să ne bucurăm de cât mai multe reportaje și cronici de la New York, orașul unde este stabilit dl. Sava, scrise cu același măiestrit condei de jurnalist cu care ne-a obișnuit și de care ne-a fost dor, și cu priceperea unui asiduu observator al vieții muzicale, cultivat și exigent.

În rândurile de mai jos puteți citi un material dedicat lui Jörg Widmann, compozitorul contemporan a cărui partitură (Oratoriul *Arche*) a răsunat sub bagheta lui Kent Nagano la concertul inaugural al sălii Elb-Philharmonie din Hamburg.

Jörg Widmann la Carnegie Hall

În fiecare stagiune, Carnegie Hall conferă titlul de „compozitor rezident” – numele oficial este „Richard and Barbara Debs Composer’s Chair” – unei personalități care, fără să fie la început de drum, pare să fie încă în plină efervescentă creatoare. Proiectul oferă acestuia posibilitatea de a alcătui programe în care propriile lucrări – mai vechi sau mai noi – sunt plasate într-un context ale cărui dimensiuni și limite sunt definite de însuși creatorul respectiv.

În stagiunea 2019/20 titlul a fost atribuit creatorului german Jörg Widmann. Artist multilateral, el este apreciat nu numai ca un compozitor prolific ci și ca un dirijor de

Jörg Widmann

foto: Marco Borggreve

talent și ca unul dintre cei mai importanți virtuozii ai clarinetului, activi astăzi. Widmann a început să compună pornind de la improvizații la clarinet pe care a simțit nevoia să le noteze. De fapt, primele lecții de compoziție le-a luat cu Kay Westermann atunci când avea 11 ani. Și-a continuat apoi studiile cu Wilfried Hiller, Hans Werner Henze și, mai târziu, cu Heiner Goebbels și Wolfgang Rihm. Așa cum el însuși declara acum câțiva ani, separarea dintre compozitor,

instrumentist și dirijor, apărută în secolul al XIX-lea, i se pare artificială, cel puțin în ceea ce-l privește. „O activitate o fertilizează pe cealaltă”.

Pentru un creator care încă n-a împlinit 50 de ani (s-a născut în 1973 la München), numărul și varietatea de lucrări pe care le-a compus – de la solo-uri lungi de câteva minute, la cantate și opera *Babylon*, utilizând resurse gargantuești – este impresionant. Un adevărat „cameleon” și în același timp un cunoscător profund al istoriei muzicii, Widmann își schimbă cu ușurință stilul nu numai de la o lucrare la alta, dar aproape de la un paragraf la următorul. Referințe la tehnici contrapunctice și jazz, ascetismul atonal al celei de-a doua Școli Vieneze și muzică de film în versiune hollywoodiană, belcanto și Mahler se întrepătrund

Franz Welser-Möst

mereu. Instrumente exotice sunt neașteptat aduse în prim plan sau altele, tradiționale, sunt folosite altfel decât ești obișnuit. Receptând stimuli veniți din lumile Barocului, Clasicismului sau Romantismului, Widmann „răspunde” acestora folosind mereu cele mai neașteptate și nu neapărat atrăgătoare combinații de ritmuri și sonorități. Programele concepute pentru actuala stagiune de la Carnegie Hall sunt pline de asemenea răspunsuri peste timp... Concertul inaugural, susținut de Orchestra din Cleveland sub bagheta lui Franz Welser-Möst a prefațat o versiune a *Sinfoniei a V-a* de Mahler cu *Trauermarsch* (2014), o lucrare pentru pian și orchestră, care este o proiecție a atmosferei funerare din prima mișcare a simfoniei mahleriene, dar, combinând sonorități post-romantice cu o complexă textură muzicală modernă, propune mereu alte ritmuri și melodii. Solistul serii a fost Yefim Bronfman – cel căruiia lucrarea i-a fost dedicată – și talentul său de a aborda chiar și cele mai dramatice și mai dificile pasaje cu seninătate și o remarcabilă lejeritate a tușeului a fost foarte potrivit pentru a ilustra treptata împăcare cu soarta ce marchează acest opus... În *Con Brio* (2008), o altă scurtă lucrare pentru orchestră, interpretată câteva

săptămâni mai târziu de Filarmonica din München și Valeri Gergiev, Widmann ridică din când în când colțurile unei perdele moderniste – plină de disonanțe, de momente în care instrumentele de suflat sunt folosite ca unele de percuție – pentru a lăsa să se întrevadă crâmpie citate direct din Beethoven (*Sinfoniile a VII-a și a VIII-a*) sau combinații instrumentale și ritmice care ar putea fi

beethoveniene fără a fi. Totul este o butadă care lasă ascultătorul în poziția inconfortabilă de a nu ști dacă „trebuie” să râdă sau nu... Al doilea cvartet pentru coarde, cunoscut și sub numele de *Cvartet coral* va fi prezentat, în versiunea sa pentru orchestră de cameră, ca punct focal al unei seri în care Mitsuko Uchida va conduce de la claviatură două concerte mozartiene. Inspirat de *Ultimele șapte cuvinte ale Mântuitorului pe cruce* de Haydn, cvartetul folosește un fenomenal repertoriu de sunete pentru a descrie, pe de o parte, o lume pe rând fragilă și de abia audibilă și, pe de alta, o alta plină de exuberanță, dând peste cap asocieri cu care suntem obișnuiți între tonal și seninătate sau „zgomote” și singurătăți descurajatoare... Pentru unul dintre ultimele concerte ale stagiunii de la Carnegie Hall, Yannick Nézet-Séguin și orchestra Metropolitan-lui au programat alături de creații majore de Richard Strauss (*Ultimele patru liederuri* și *O viață de erou*) o lucrare de Widmann numită *Lied* care face parte – alături de *Chor* și *Messe* – dintr-un ciclu în care compozitorul a experimentat transformarea unor genuri vocale în lucrări pur instrumentale pentru ansambluri de mari dimensiuni.

La mijlocul stagiunii, alte două programe au ilustrat multiplele fațete ale talentului artistului german. O seară după ce a susținut o conferință intitulată „Despre disonanță și frumusețe”, Widmann a apărut, în mai mica Zankel Hall, alături de muzicienii din Orchestra de Cameră din Irlanda, un ansamblu al cărui dirijor principal și partener artistic este. Primele lucrări au fost legate prin preocuparea creatorilor lor pentru arta contrapunctului. Dacă ultima mișcare a *Simfoniei a VIII-a* reprezintă un efort sârguincios al lui Mendelssohn de a-și îmbunătăți tehnica compozițională, în timp ce fuga la patru voci din *Adagio* și

orchestră de coarde, *Versuch über die Fuge* s-a revelat a fi o structură arhitecturală complexă, a cărei fațadă este traversată de nori care ascund uneori detalii esențiale. Soprana Claron McFadden, cu o voce plină și precisă, a fost cea care a enunțat versetele biblice „Vanitas vanitatum” care se refereau, poate, la „zadarnica vanitate” a încercării de a crea o nouă fugă. Dirijând ansamblul irlandez, Widmann a subliniat atât remarcabila interacțiune dintre soprană și instrumentiști cât și momentele hazlii, cu

Mitsuko Uchida

arcușuri biciuind aerul în canon... După ce șase instrumente de coarde au interpretat, în absența maestrului, o lucrare a sa de tinerețe – *180 de bătăi pe minut* – plină de bucuria de a trăi, seara s-a încheiat cu *Cvintetul cu clarinet op. 34* de Weber, prezentat în versiune pentru orchestră de cameră. Jörg Widmann și-a fermecat ascultătorii nu numai cu tehnica sa diavolească dar și cu umor (în *Menuet*) sau cu capacitatea sa de a face melodiile din *Fantasia: Adagio* să sune ca și cum ar fi fost interpretate de o voce umană.

Alte piese ale compozitorului au fost incluse într-un concert susținut de International Contemporary Ensemble, grup de instrumentiști new-yorkezi specializat în interpretarea muzicii de azi. În 18 secvențe miniaturale, navigând între sobrietate și ironie, *Cvintetul pentru oboi, clarinet, corn, fagot și pian* (2006) este un alt tribut adus moștenirii mozartiene (*Cvintetul pentru pian și suflători, KV 452*). Interesante au fost și piesele solistice. În *Air* (2005), cornistul David Byrd-Marrow și-a plasat instrumentul lângă un pian deschis, creând astfel rezonanțe speciale. În *Studiul Nr. 2 pentru vioară*, Josh Modney a oscilat între disonanțe și ecouri în trei tonuri, lăsând ascultătorul să-și imagineze propria linie melodică de-a lungul multiplelor întreruperi. În fine, în *Trei dansuri de umbră*, Widmann – care este, conform statisticilor,

unul dintre cei mai des interpretați compozitori activi astăzi – s-a mișcat pe scenă între trei pupitre diferite, punând în valoare fenomenalul control al clarinetului de care este capabil și abilitatea sa de a construi o lume sonoră cu totul aparte.

Edward SAVA

Fugă în do minor, K 546 este o demonstrație a abilității lui Mozart de a manipula imitații inversate ale subiectului, lucrarea lui Widmann, *Versuch über die Fuge*, nu este altceva decât o încercare de a „deconstrui” procesul de scriere al unei fugi. Inițial concepută ca un cvartet și prezentată aici într-un aranjament pentru soprană, oboi (Daniel Bates) și

FLORIN DIACONESCU

... *in memoriam* ...

În panorama artistică a Operei Române din București, o personalitate cu totul deosebită a fost tenorul FLORIN DIACONESCU pe care am avut bucuria să-l admir, să-l cunosc, să îl aprofundez și să mă bucur de o frumoasă și trainică prietenie. Într-un amplu studiu dedicat personalității sale și publicat în Revista Muzicală Radio în urmă cu aproape trei ani, îl defineam un **...Pedagog al Măiestriei în Artă și Viață...** datorită calităților și conduitei sale de om și de artist: *sensibilitate* și *talent* integrate într-o *disciplină foarte serioasă* care a conferit muzicalității sale o *soliditate* la baza unui *rafinat discernământ tehnic, estetic și stilistic* dezvoltând un admirabil *academism*.

Așa se explică faptul că, din generația sa de tenori, Florin Diaconescu a fost ales să interpreteze rolul titular al operei *Hamlet* de Pascal Bentoiu la premiera absolută în

formă de concert de vineri, 19 noiembrie 1971, alături de marea soprană Emilia Petrescu; succesul este total și unanim atât de public cât și de critică și primește invitații repetate să cânte la opera bucureșteană unde avea să înceapă din toamna anului 1973 o prestigioasă parabolă artistică, de-a lungul a patru decenii afirmându-se treptat pe scenele tuturor teatrelor și filarmonicilor din țară și în străinătate prin turnee individuale și colective întreprinse în Austria, Bulgaria, Cehoslovacia, Franța, Germania, Grecia, Israel, Italia, Jugoslavia, Polonia, Rusia (fosta URSS), Singapore, Turcia, Ungaria, etc.

Repertoriul său a fost foarte amplu și foarte divers abordând toate genurile și stilurile, de la baroc la compozitorii contemporani, cântând în opt limbi. Din repertoriul de operă a abordat următorii compozitori ai creației universale cu respectivele opere: Bellini (*Norma*), Bizet (*Carmen*, *Les pecheurs de perles*), Boito (*Mefistofele*), Ceaikovski (*Evgheeni Oneghin*), Cimarosa (*Il matrimonio*

segreto), Delibes (*Lakmê*), Donizetti (*Lucia di Lammermoor*), Gounod (*Faust*), Leoncavallo (*I Pagliacci*), Massenet (*Manon*, *Werther*), Moniuzsko (*Conacul cu stafii*), Mozart (*Don Giovanni*, *Die Zauberflöte*, *La Clemenza di Tito*, *Die Entführung aus dem Serail*, *Bastien et Bastienne*), Offenbach (*Les Contes d'Hoffmann*), Puccini (*La Bohème*, *Madama Butterfly*, *Gianni Schicchi*, *Turandot*), Rimski-Korsakov (*Legenda orașului nevăzut Kitej*), Renzo Rossellini (*Sguardo dal ponte* – doar o singură reprezentare din motive de drepturi de autor), Rossini (*Il Barbiere di Siviglia*), Richard Strauss (*Ariadne auf Naxos*), Verdi (*La Traviata*, *Rigoletto*, *Il Trovatore*, *Don Carlo*, *Nabucco*, *Un ballo în maschera*, *Falstaff*), von Weber (*Der Freischütz*); a interpretat roluri foarte complexe în operele compozitorilor români George Enescu (*Oedipe*), Paul Constantinescu (*O noapte furtunoasă*), Gheorghe Dumitrescu (*Meșterul Manole*), Pascal Bentoiu (*Hamlet*, *Amorul Doctor*), Sergiu Sarchizov (*Trei generații*), Anatol Vieru (*Iona*), Cornel Trăilescu (*Bălcescu*, *Motanul încălțat*, *Dragoste și Jertfă*), Doru Popovici (*Noaptea cea mai lungă*), Nicolae Moldovan (*Trepte ale istoriei*), Paul Urmuzescu (*Eminescu*), Adrian Iorgulescu (*Rivoluția*) contribuind considerabil la afirmarea și consolidarea artistică a creației românești. Filtrele valorice ale istoriei teatrului liric au cosnacrat în *Hamlet* din opera omonimă a lui Bentoiu drept rolul capital al lui Florin Diaconescu; modernitatea abordării componistice de către Pascal Bentoiu a conferit rolului *Hamlet* o deosebită complexitate prin țesătura vocală foarte dificilă, relația cuvânt-sunet de mare profunzime în contextul unui limbaj muzical original și robust, orientat unei lecturi psihologice cu totul deosebită, aplicată personajului comparativ cu precedentele tratări muzicale și vocale din istorie; Florin Diaconescu, la doar 29 de ani, a realizat o magistrală interpretare a acestui rol atât la premiera absolută în formă de concert din 19 noiembrie 1971 cât și la premiera de la Opera Română din București care a avut loc vineri, 26 septembrie 1975, într-o primă producție scenică în regia lui George Teodorescu, scenografia lui Roland Laub; sub bagheta dirijorului Paul Popescu, alături de Florin

Diaconescu în rolul titular și în Vocea Spectrului, evoluau două garnituri de soliști la majoritatea rolurilor: Gheorghe Crăsnaru și Adrian Ștefănescu (Regele), Nicolae Andreescu și Marcel Angelescu (Polonius), Silvia Voinea și Emilia Petrescu (Ofelia), Iulia Buciuceanu (Regina Gertruda), Maria Slătinaru-Nistor (Regina Actriță), Ion Stoian (Regele Actor), Virgil Palariu și Adrian Gheorghiu (Lucianus), Octav Enigărescu și Lucian Marinescu (Osrick), Eduard Tumageanlian și Nicolae Constantinescu (Laertes); pregătirea corului a fost asigurată de legendarul maestru Stelian Olariu. De-a lungul celor aproape patru decenii de activitate artistică pe scena Operei Române din București, a cântat alături de toți artiștii teatrului, cu veteranii din generațiile precedente, cu colegi de generație și cu următoarele generații de artiști care au debutat alături de el.

Personal l-am admirat în spectacole sau în concerte de arii și scene din opere alături de: *sopranele* Zoe

Dragotescu, Elisabeta Neculce-Cârțiș, Teodora Lucaciu, Elena Dima Toroiman, Maria Șindilaru, Lucia Becar, Mariana Stoica, Magda Ianculescu, Matilda Onofrei, Elena Simionescu, Victoria Bezetti, Marina Mirea, Silvia Voinea, Magdalena Cononovici, Maria Slătinaru-Nistor, Marina Krilovici, Eugenia Moldoveanu, Elvira Cârje, Cornelia Angelescu, Elena Grigorescu, Ligia Grosu, Eleonora Enăchescu; *mezzosopranele* Zenaida Pally, Elena Cernei, Iulia Buciuceanu, Mihaela Botez, Dorothea Palade, Mihaela Mărăcineanu, Iulia Marpozan, Rodica Mitrică, Veronica Gârbu, Monica Ranetescu, Adina Iurașcu, Ruxandra Vlad, Adriana Alexandru; baritonii Octav Enigărescu, Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, David Ohanesian, Vasile Martinoiu, Eduard Tumagian, Lucian Marinescu, Nicolae Constantinescu, Nicolae Urziceanu, Emil Iurașcu; bașii Viorel Ban, Nicolae Florei, Ioan Hovorov, Constantin Gabor, Valentin Loghin, Pompei Hărășteanu, Gheorghe Crăsnaru. Mari dirijori ai Operei Române precum Constantin Bugeanu, Anatol Kisadji, Cornel Trăilescu, Paul Popescu, Constantin Petrovici, Carol Litvin, Lucian Anca și regizorii Jean Rânzescu, George Teodorescu, Hero Lupescu, i-au influențat mult evoluția și devenirea artistică.

A interpretat un amplu repertoriu de muzică vocal-simfonică și operă baroc din care selectez titluri precum *L'Incoronazione di Popea* de Monteverdi, *Messiah* și *Alexanders Fest* de Händel, *Die Jahreszeiten* de Haydn, *Missa în do*, *Missa în Do*, *Requiem* de Mozart, *Missa Solemnis* și *Simfonia a IX-a* de Beethoven, *La Damnation de Faust* de Berlioz, *De profundis* de Jean Perrin, *Simfonia a VIII-a* și *Das Lied von der Erde* de Mahler, *Messa da Requiem* de Verdi, *War Requiem* de Britten; din creația românească a genului a interpretat *Vox Maris* de Enescu, *Simfonia a VIII-a* de Berger, *Terra Daciae* de Mircea Chiriac, *Flăcări negre* de Pascal Benteoiu etc. Tenorul Florin Diaconescu a iubit foarte mult și genul de operetă apărând cu mari succese în *Liliacul*, *O noapte la Venezia*, *Voievodul țiganilor* și *Sânge vienez* de Strauss, *Bal la Savoy* de Paul Abraham, *Secretul lui Marco Polo* de Lopez, *My Fair Lady* de Loewe, *Ana Lugojana* de Filaret Barbu, *Lăsați-mă să cânt* de Gherase Dendrino.

Florin Diaconescu a fost și un rafinat interpret de lied, abordând foarte mulți compozitori din creația universală dar și mulți compozitori români din trecut și din timpul carierei sale precum George Enescu, Eduard Caudella, George Dima, Ciprian Porumbescu, Mihail Jora, Paul Constantinescu, Pascal Benteoiu, Felicia Donceanu, Doru Popovici și foarte mulți alții.

Am urmărit aparițiile lui Florin Diaconescu pe scena Operei Române din București vreme de un deceniu și jumătate, până la plecarea mea din țară. L-am cunoscut personal și am legat o frumoasă prietenie cu el și cu soția sa, soprana Daniela Diaconescu; aveam o plăcere deosebită să dialoghez cu ei despre muzică și mai ales despre relația sunet-cuvânt, pe care o aprofundau cu pasiune și o ilustrau grandios în interpretările lor rafinat

detaliate. Vocalitatea sa de tenor liric era consistentă și generos disponibilă în accentuări dramatice sonore și timbrale dar în același timp manifesta o ductilitate eficient integrată în agilitate, ornamente, appoggiature cărora le conferea o diferențiată semnificație estetică foarte bine orientată stilistic și într-o stabilitate tehnică menținută admirabil într-un permanent echilibru.

De astăzi, într-un mod fulgerător, cu totul neașteptat, vorbim la timpul trecut despre marele artist care a fost tenorul Florin Diaconescu și care a trecut pragul Eternității. Dumnezeu să-l primească în Pace și Lumină!

Stephan POEN

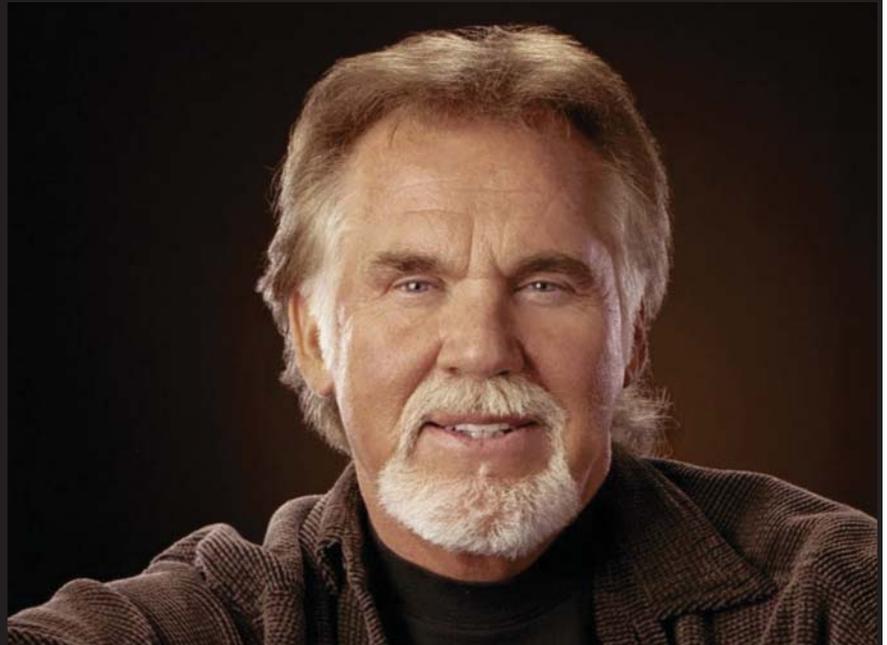
Kenny Rogers

Cântărețul de muzică country Kenny Rogers a murit acasă, la vârsta de 81 de ani pe 20.03.2020. A dominat topurile pop și country în anii '70 -'80 și a câștigat trei Grammy.

Rogers „a murit pașnic acasă, din cauze naturale”, a declarat un reprezentant al artistului.

Din cauza pandemiei de coronavirus, familia artistului a organizat o înmormântare cu număr redus de participanți.

Cântărețul, compozitorul și actorul Kenneth Ray „Kenny” Rogers, născut în 1938, a fost unul dintre cei mai

cunoscuți reprezentanți ai genului country în Statele Unite și în lume. Deși este definit în primul rând de genul country, Kenny Rogers a dominat topurile muzicale cu peste 120 de single-uri din diferite stiluri muzicale și a vândut 130 de milioane de discuri în toată lumea, devenind astfel unul dintre cel mai bine vânduți artiști din toate timpurile.

În 2013, Kenny Rogers a devenit membru al Country Music Hall of Fame and Museum.

A fost foarte popular și în România, iar în anii '90 a concertat la festivalul „Cerbul de aur” de la Brașov. (O. G.)

Lumea virtuală a spectacolului

*“Arta este arma noastră,
iar cultura este o formă de rezistență” - Shirin Neshat*

Măsurile luate de autorități privind pandemia de coronavirus au condus la stoparea, anularea, suspendarea și reprogramarea tuturor evenimentelor culturale (concerte, festivaluri, gale de premiere, spectacole de operă, operetă și balet) și ale oricăror manifestări artistice în București, în țară și în toată lumea. Rând pe rând, sălile de spectacol și de

Sala Ateneului Român

concerte, teatrele, muzeele, spațiile culturale s-au închis și orice formă de adunare publică a fost interzisă. “Încercați să vă adaptați noilor reguli, așa încât statul acasă să nu vă priveze de evenimentele sau de locurile plăcute pe care obișnuiați să le frecvențați” – spuneau autoritățile. Aproape imediat, artiștii, muzicienii, actorii, textierii, compozitorii, dansatorii s-au mobilizat, încercând să adreseze publicului mesaje și îndemnuri mobilizatoare, apoi au reușit să devină prezențe (online) obișnuite în casele tuturor într-o perioadă în care izolarea și distanțarea socială deveniseră lege.

Marile săli de concerte și de balet, Filarmonicile, Opera și Opereta, teatrele, muzeele, bibliotecile s-au adaptat și ele, pregătind și propunând mijloace alternative de petrecere a timpului liber. Mediul online a explodat, cunoscând o veritabilă migrație a publicului către site-urile dedicate muzicii, teatrului, filmului, muzeelor, caselor memoriale, lăcașurilor de cult, cărților și artelor frumoase, care oferă veritabile răsfățuri vizuale și auditive. Personalități artistice din lumea muzicii s-au implicat în campanii culturale și sociale prin care au îndemnat oamenii să stea acasă, să dedice timp artei și culturii și să se hrănească spiritual. Nicicând nu a existat o atât de mare și de diversă ofertă culturală, debordând de imaginație, culoare și savoare, excelând prin dăruirea și implicarea artiștilor. De la transmisii în regim de live-streaming și difuzarea de înregistrări de colecție din arhiva marilor instituții culturale, treptat s-a trecut și la alte forme inedite de interacțiune: concerte, momente coregrafice, dialoguri culturale la distanță, expoziții de artă, vernisaje, conferințe, recitaluri de muzică, proză și poezie ale artiștilor reuniți virtual prin aplicații online, toate

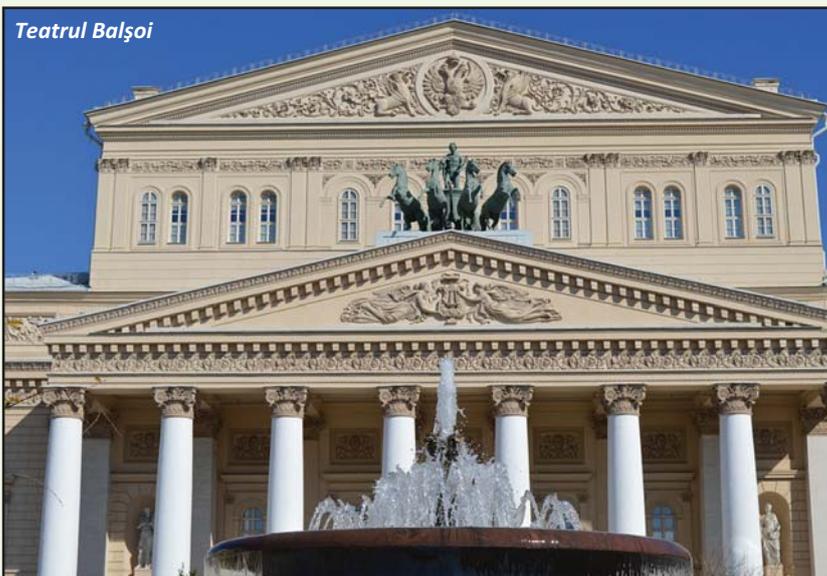
gratuite (Zoom, FaceTime ș.a.). Practic, internetul a devenit ca “un film de acțiune în care totul se derulează la cote maxime de adrenalină”.

Bucuria vizionării de acasă a concertelor, recitalurilor, spectacolelor de operă, operetă și balet

La aproape orice oră din zi și din noapte am fost invitați (și vom fi în continuare, pentru că adunările mari de public nu vor avea loc prea curând) să participăm la zeci de evenimente cultural-artistice care se succed cu o repeziciune amețitoare. Am avut parte de spectacole de excepție, ne bucurăm de înregistrări de colecție, de spectacole de teatru, balet și de dans contemporan și de concerte de muzică clasică susținute de mari orchestre, sub bagheta unor mari dirijori. Informațiile culturale sunt de ordinul miilor, iar oferta este nelimitată: ascultăm muzică și audio-book-uri cu mari actori, vizităm muzee virtuale, participăm la cursuri interactive și work-shop-uri online, vizionăm filme artistice și documentare sau citim (multe edituri au oferit acces gratuit la cărți). Câtă dreptate avea scriitorul Octavian Paler atunci când spunea: “Cărțile se scriu în singurătate, însă împotriva ei”!

Este un privilegiu pentru toți iubitorii de muzică de orice fel, dar mai ales de muzică clasică, să poată urmări în regim de live streaming concerte memorabile, gale de balet, mari festivaluri și înregistrări de arhivă de o valoare inestimabilă, la care nici măcar nu se gândeau că le vor fi accesibile. Casele noastre s-au transformat în săli de concerte (acum, toată muzica lumii se află pe internet!), în săli de teatru și de balet, în studiouri, expoziții, muzee și în biblioteci, invitându-ne la zile și seri de cultură de care nu am mai avut parte.

Teatrul Balșoi din Moscova a inițiat o serie a transmisiuni online ale celor mai de succes spectacole de balet, marile teatre și celebre scene lirice difuzează spectacole din repertoriu (proiect susținut de Uniunea Europeană, care adună într-o platformă online reprezentațiile marilor opere din întreaga lume, sub atenta monitorizare a Opera Europa), iar The Metropolitan Opera a lansat programul “Nightly Met Opera Streams”, unde

Teatrul Balșoi

spectacole de top vor fi difuzate zilnic începând cu ora 01:30, ora României, și vor putea fi vizionate gratuit timp de 20 de ore.

Stagiunea muzicală virtuală a Accademia di Romania în Roma

În perioada 16 aprilie - 24 iunie (orele 16:00, ora României), Accademia di Romania in Roma organizează, pe pagina de Facebook a instituției, proiectul "Muzicieni români la Roma", o micro-stagiune muzicală virtuală la

Gabriel Croitoru, Horia Mihail

care vor participa violoniștii Remus Azoitei (Marea Britanie), Clara Cernat (Franța), Mălina Ciobanu (Germania), Gabriel Croitoru și Vlad Maistorovici, pianiștii Horia Mihail, Dana Ciocârlie (Franța), Mara Dobrescu (Franța), Thierry Huillet (Franța), Diana Ionescu, flautistul Matei Ioachimescu (Austria), violonceliștii Marin Cazacu și Ștefan Cazacu, soprana Rodica Vica (Austria), pianista de jazz Ramona Horvath (Franța), acordeonistul Ghenadie Rotari (Italia) și Ansamblul Imago Mundi.

"Vom deschide publicului o fereastră către marea muzică clasică și contemporană și către cei care ne-au oferit cu mare generozitate piese din înregistrări profesionale sau în interpretări live, reușind să comunice în aceeași măsură măiestria și căldura execuției artistice" - spun organizatorii. "A difuza cultura înseamnă a aduce actul cultural în fața publicului, a mijloci între artist și spectator și a crea premisele pentru comuniune, cu atât mai mult într-o perioadă în care contactul uman real este temporar limitat".

Printre partiturile care vor fi interpretate se numără "Buenos Aires" de Thierry Huillet, "Capriccio" de Joachim Andersen, "Flight beyond the time" de Petri Makkonen (cu Ghenadie Rotari la acordeon) sau "Nocturne Op. 54 n° 4" de Edvard Grieg, dar marea majoritate a momentelor muzicale sunt dedicate unor zile care au marcat muzica întregii națiuni.

"Anema e Core" de Salve D'Esposito este un aranjament muzical semnat de Ramona Horvath special pentru Ziua Internațională a Jazzului (30 aprilie), piesa "Lăutarul" de George Enescu în interpretarea violonistului Remus Azoitei este dedicată celor 65 de ani de la trecerea în neființă a marelui compozitor (4 mai), iar Ziua Europei (9 mai) va fi sărbătorită prin recitalul violonceliștilor Marin Cazacu și Ștefan Cazacu, în colaborare cu Centrul Național de Artă "Tinerimea Română" din București prin "Sonata pentru 2 violoncele" de Jean Baptiste Barrière. Pe 18 mai se împlinesc 285 de ani de la prima interpretare a

ariei "Agitata da due venti" din opera "Griselda" de Antonio Vivaldi (18 mai 1735, Teatrul San Samuele din Veneția), iar soprana Rodica Vica o va interpreta acompaniată fiind de Venetia Antiqua Ensemble; acest proiect muzical este realizat în colaborare cu Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția.

"Capricciul 24" de Niccolò Paganini este un omagiu adus de violonista Mălina Ciobanu celebrului muzician, de la moartea căruia pe 27 mai se împlinesc 180 de ani. Proiectul "Muzicieni români la Roma" va continua în luna iunie cu un program gândit special pentru a marca alte aniversări și comemorări importante: pe 4 iunie, la 111 ani de la nașterea compozitorului Paul Constantinescu, pianista Dana Ciocârlie va interpreta piesa "Joc dobrogean", iar pe 6 iunie melomanii vor avea privilegiul să îi vadă și să îi asculte (o înregistrare video COOLsound 100) pe violonistul Gabriel Croitoru și pe pianistul Horia Mihail interpretând "Balada" de Ciprian Porumbescu, la 137 de ani de la moartea sa.

21 iunie este Ziua Muzicii la Roma 2020 și va fi marcată printr-un concert transmis live de la Brașov pe paginile de Facebook a Accademia di Romania in Roma, Vibrate! Festival Brașov și Radio România Muzical; protagoniști vor fi Vlad Maistorovici (vioară) și Diana Ionescu (pian). Zilei Universale a Iei (24 iunie) îi va fi dedicată piesa "Doina

Vlad Maistorovici

Oltului", o înregistrare a Asociație Culturale „Izvor” din București cu ansamblul de instrumente vechi "Imago Mundi".

Audiențe record la Festivalul și Concursul Internațional "George Enescu", online!

Lansat pe 18 martie, „Festival Internațional George Enescu online” este singurul din lume care oferă acces gratuit la arhiva sa, aducându-și astfel contribuția, cităm, "în lupta pe care umanitatea o duce împotriva COVID-19, urmând modelul marelui compozitor George Enescu, care s-a implicat în ajutorarea răniților din primul război mondial, prin puterea vindecătoare a muzicii".

“Dedicăm acest maraton muzical încrederii în oameni și în capacitatea lor infinită de a se reinventa” – spuneau organizatorii. Peste 20.000 de vizitatori unici au asistat la primul concert transmis pe site-ul Festivalului (www.festivalenescu.ro), în semn de omagiu și de compasiune pentru Italia, pentru oamenii și artiștii săi: “Requiem”-ul de Verdi interpretat de Orchestra și Corul Maggio Musicale Fiorentino a înregistrat cifre record de audiență în cele patru zile de difuzare. A urmat al doilea concert, sub bagheta dirijorului Fabio Luisi și avându-l ca solist pe violonistul rus Sergei Krylov, cu Concertul nr. 1 pentru vioară și orchestră op. 6 de Niccolò Paganini și Simfonia a III-a în Do major op. 21 de George Enescu. Programul festivalului online a inclus concerte susținute de

de vizitatori unici din toată lumea care s-au bucurat de concerte de referință cu artiști renumiți: dirijorii Vasili Petrenko, Maxim Vengerov, Gabriel Bebeșelea (Orchestra Academică de Stat “Evgheni Svetlanov” - Rusia, solist Ray Chen) și Michael Sanderling, soprana Diana Damrau, pianistii Evgheni Kissin (cu Orchestra Națională a Franței, dirijor Emmanuel Krivine) și Nobuyuki Tsujii.

De remarcat faptul că toate acestea nu ar fi fost posibile dacă organizatorii Festivalului și Concursului Internațional “George Enescu” nu ar fi obținut acordul de difuzare online a concertelor și a recitalurilor înregistrate în cadrul Concursului Enescu 2018 și Festivalului Enescu 2019. Fiecare concert rămâne postat pe site timp de trei zile, iar acest veritabil maraton muzical va dura pe o perioadă

nedeterminată. Totodată, date fiind solicitările primite de la potențialii candidați și prelungirea stării de urgență, termenul de înscriere la Concursul Internațional “George Enescu” a fost prelungit, pentru toate cele patru secțiuni, până la data de 29 mai 2020.

Filarmonica „George Enescu” a anunțat înființarea canalului propriu pe YouTube

Filarmonica „George Enescu” s-a aliniat trendului digital al secolului XXI și al perioadei de criză, anunțând înființarea canalului propriu de YouTube, lansat chiar pe 2 aprilie (prin tradiție, va fi respectată ziua de joi), odată cu deschiderea oficială a stagiunii online

a Filarmonicii „George Enescu”, care s-a aliniat astfel marilor instituții muzicale ale lumii, The Metropolitan Opera, Teatrul Balșoi sau Berliner Philharmoniker. Aici, dar și pe pagina de Facebook, se pot regăsi transmisiunile în regim de livestreaming ale înregistrărilor celor mai importante concerte simfonice, vocal-simfonice, camerale, corale și recitaluri, interviuri cu artiștii oaspeți din țară și

Orchestra Națională Simfonică a Radiodifuziunii Poloneze (dirijor Lawrence Foster), solist pianistul Szymon Nehring (laureat al Concursului Internațional „Arthur Rubinstein” în 2017), de Orchestra Națională a Franței (dirijor Ion Marin, solistă pianista Alexandra Dariescu), Orchestra Filarmonicii Regale din Liège dirijată de Tiberiu Soare (soliști, soprana Anna Caterina Antonacci și pianistul Denis Kozhukin) și pe dirijorul Gergely Madaras (solist, violonistul Renaud Capuçon).

“Peter Grimes”, opera scrisă de compozitorul britanic Benjamin Britten, a fost interpretată de Orchestra Națională a Radiodifuziunii Române și de Corul Academic Radio, dirijori fiind Paul Daniel și Ciprian Țuțu. Succes a avut concertul Orchestrei Filarmonice din Sankt Petersburg (dirijorul Christian Badea), alături de Corul Academic al Radiodifuziunii Române, dirijat de Ciprian Țuțu, solist fiind violonistul Vadim Repin.

Festivalul Enescu Online a propus și o “părăsire temporară a universului simfonic în favoarea registrului intim al repertoriului cameral”; în programul recitalului de sonate susținut de violonista americană de origine japoneză Midori și de pianistul Jean-Yves Thibaudet au fost incluse Sonata pentru vioară și pian în la minor de Robert Schumann, Sonata nr.1 pentru vioară și pian în La major de Gabriel Fauré, Sonata pentru vioară și pian în sol minor de Claude Debussy și Sonata a III-a în la minor pentru pian și vioară, „în caracter popular românesc” de George Enescu. Finalul lui aprilie a adus o audiență de peste 45.000

din străinătate, reportaje, documentare, conferințe. Prim-dirijorul Christian Badea și pianistul Daniel Ciobanu au deschis această stagiune specială cu o înregistrare din celebra serie a “Concertelor Centenarului la Ateneul Român”, programul cuprinzând lucrări reprezentative din repertoriul românesc și internațional: cele două Rapsodii de George Enescu, poemul simfonic “Acteon” de Alfred

Alessandrescu, Rapsodia pe o temă de Paganini pentru pian și orchestră, dar și creații ale lui Serghei Rahmaninov și Georges Bizet.

“Ne străduim să ne ridicăm la nivelul de exigență impusă de statutul primei instituții muzicale românești” – a spus Andrei Dimitriu, Directorul General. “Nu vrem să rămânem departe de publicul meloman în aceste vremuri dificile, (...) iar muzica poate fi o terapie benefică pentru noi toți, care să ne ajute să depășim această perioadă”.

Au urmat oratoriul “Visul lui Gerontius” de Sir Edward Elgar (dirijor Alexander Walker, Marea Britanie),

Alexander Walker

cu tenorul Oliver Johnson, mezzosoprana Aura Twarowska și basul Marius Boloș. “Prin difuzarea acestui oratoriu extraordinar, care a avut loc la Ateneul Român în toamna anului 2019, suntem aproape de toți iubitorii muzicii mai mult ca oricând în această perioadă” – spunea Iosif Ion Prunner, dirijorul Corului Filarmonicii “George Enescu”.

“Cred că este esențial să amintim tuturor că avem mai multă nevoie de muzică” – mărturisea recent, într-un interviu, Alexander Walker, care sublinia dificultățile muzicienilor nevoiți să evolueze online și care au pierdut legătura directă cu energia publicului. “Este pentru prima dată în istoria lumii când muzicienii nu mai pot să-și practice meseria într-un mod normal, așa că pretutindeni găsim posibilități noi și inovatoare de a păstra muzica vie. Foarte mulți muzicieni au pierdut posibilitatea de a-și câștiga traiul în timpul pandemiei, orchestrele și agențiile de impresariat au dat faliment, instrumentiștii au fost concediați, iar artiștii independenți au rămas, dintr-o dată, fără venituri. “Chiar și cu tehnologia foarte avansată pe care o avem astăzi, există obstacole, în mediul virtual, care stau în calea trăirii experiențelor pe care le aveam în sala de concert. Cu toate acestea, există și online interpretări emoționante, care vorbesc realmente despre criza umanității (...). Sunt însă sigur că lumea se va schimba foarte mult și că vom privi înapoi spre criza Covid-19 ca la un eveniment care a schimbat lumea și care ne-a schimbat și pe noi. Acum încerc să-mi folosesc timpul ca să reevaluez ceea ce este important în viață și în muzică. Sper ca acest moment dificil mă va schimba în bine. Știu că, orice s-ar întâmpla, vom avea nevoie de muzică interpretată live, pe scenă, mai mult decât niciodată”.

Înainte de Sărbătorilor Pascale și în preambulul Concertului dirijat de Christian Badea, celebra soprană Angela Gheorghiu a interpretat la Ateneul Român, într-un București mai pustiu ca niciodată, „Tatăl nostru”, o compoziție semnată de Anton Pann și adaptată de Sabina Ulubeanu. A fost acompaniată de violonistul Alexandru Tomescu și vioara sa, un Stradivarius Elder-Voicu. În Joia Mare, melomanii au avut ocazia să asculte „Un Recviem German” de Johannes Brahms, cu Orchestra și Corul Filarmonicii „George Enescu”. Lucrarea pentru soliști, cor și orchestră a avut premiera în 1868, în Vinerea Mare, la Catedrala din Bremen, fiind dirijată de însuși marele compozitor. La Filarmonică, „Un Recviem German” a fost interpretat în aprilie 2018 sub conducerea dirijorului german Claus Peter Flor, alături de soliștii Irina Iordăchescu și Ionuț Pascu; Corul Filarmonicii „George Enescu” a fost pregătit de maestrul Iosif Ion Prunner, concertmaistru invitat fiind David Lefèvre.

Campania “Împreună” a celor mai îndrăgiți artiști și formații

“Creat” a lansat pe YouTube campania de mesaje de solidaritate și încurajare susținută de Gheorghe Zamfir, Paul Surugiu-Fuego, Nicolae Voiculeț, Călin Goia, Nico, Paula Seling, Luminița Anghel, Ozana Barabancea, Randi, Cristi Minculescu, Ovidiu Komornyik, Amna, Randi, Orchestra Națională Valahia, Provincialii și Bere Gratis, tenorii Marcel Pavel și Andrei Lazăr, sopranele Ianna Novac și Irina Baiant și mulți alții: “În aceste momente de cumpănă suntem mai uniți ca niciodată, iar inimile noastre bat la unison. Deși fizic nu putem fi alături de toți cei dragi nouă, în online avem șansa de a fi

Gheorghe Zamfir

împreună. Un întreg. Muzica unește oameni, motiv pentru care vă transmitem că nu sunteți singuri, că suntem împreună în aceeași poveste și că doar împreună vom depăși acest episod dificil: cu responsabilitate, cu iubire, cu optimism, cu grijă și cu răbdare”.

Astfel de exemple pot continua la nesfârșit, iar proiectele culturale online copleșesc prin număr și varietate, dar știm că toți oamenii dedicați într-un fel sau altul muzicii își doresc să revină pe scenă și să se dedice unui public real, dornic să îi vadă, să îi asculte și să îi aplaude, LIVE!

Oana GEORGESCU

Evening Waltz de Ionel Tudor

La inițiativa Orchestrei Simfonice București de a realiza, din condiții de izolare, un moment muzical dedicat tuturor celor care se luptă în linia întâi cu epidemia, a fost realizată această filmare cu totul atipică. Instrumentiști din țară și din multe alte colțuri ale lumii s-au filmat acasă cu telefonul mobil, interpretând, la alegerea Orchestrei Simfonice București, *Evening Waltz* de Ionel Tudor. Munca de a realiza această producție a fost extrem de grea, date fiind condițiile tehnice speciale, dar Alexandru Duțulescu, prim-cellistul Orchestrei Simfonice București, cel care s-a ocupat de producția video, și Andrei Tudor, pian și cel care

s-a ocupat de producția audio, au reușit un moment emoționant, transmis de Antena 1, Antena 3, dar și de postul B1TV. Mulțumirile se îndreaptă către toți acești minunați muzicieni, mulți participând la filmare alături de copiii lor: Timothy Eliacin, Miami, (Florida, SUA) cu sprijinul Petresco Piano Academy Pembroke Pines / prof. Cornelia Lungu Petrescu, Gabriel Gheorghe, Vladimir Dmitrienco – Sevilla (Spania), Adrian Petruțiu - São Paulo (Brazilia), Lucica Triță – Londra (Marea Britanie), Mihai Vuluță – Torino (Italia), Mihaela Oprea – Sønderborg (Danemarca), Natalia Pancec Colotelo, Alexandra Andreescu, Roxana Cioran, Lavinia Săteanu, Shirin Corbu, Ștefan Aprodu, Dragoș Marian Rușanu, Alexandru Marton, Ștefan Amarandei, Marcel Amarandei, Luca Amarandei, Sofia Smărăndescu, Lara Oprițoiu, Claudia Lucia Mihalache, Mihaela Moscalu, Alexandra Jasmine Toader, Mărgean Marius, Rodin Moldovan – Leipzig (Germania), Alexandru Duțulescu, Andreea Țimiraș, Alexandra Pascaru, Gabi Suci, Diana Moldovan, Andrei Duțulescu, Georgescu Gabriela Daniela, Cătălin Oprițoiu, Maya Oprițoiu, Cristina Ordean, Ciprian Melente, Bogdan Anton, Cezar Moscalu, Gabriel Cupșa, Valentin Gavrila, Corneliu Meici, Marius Suci, Ionel Lazăr, Cristian Ganicenco – Cincinnati (SUA), Cătălin Bucerzan Mihai, Laurențiu Sima, Grigore Băleanu.

Ionel Tudor s-a bucurat enorm să-și revadă în această filmare vechi colegi care activează în orchestre simfonice de prestigiu din străinătate!

După difuzarea acestei filmări, Ionel Tudor a primit extrem de multe mesaje de la

oameni impresionati de acest moment, dar și solicitări de a scrie partituri pentru formule reduse de orchestră. Chiar acum lucrează la o variantă pentru un trio de 2 vioi și pian.

Evening Waltz a fost compus anul trecut și a fost cântat atât în stagiunea „Salut Cultura” a Orchestrei Simfonice București, cât și în concertul de Anul Nou al orchestrei, ce a avut loc la Sala Palatului, la sfârșitul lunii decembrie 2019, și a fost transmis integral, pe 1 ianuarie 2020, la Antena 1.

Lucrarea *Evening Waltz* s-a bucurat de mare succes de fiecare data și a obținut de altfel și Premiul anual de creație al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, la categoria muzică instrumentală, în martie 2020.

În această perioadă de izolare, Ionel Tudor a compus și a definitivat încă trei lucrări de orchestră pe care, atunci când condițiile o vor permite, le va încredința Orchestrei Simfonice București spre interpretare.

Proiectul a stârnit imediat mult interes și peste hotare, filmarea fiind difuzată și la televiziunea spaniolă. De altfel, Andrei Tudor și Cătălin Oprițoiu de la Orchestra simfonică București au acordat interviuri pentru European Press Agency și EFE (televiziunea publică spaniolă).

Cineva a numit lucrarea lui Ionel Tudor „Valsul speranței” și așa a devenit cunoscut în întreaga lume. A fost intens difuzat în Spania și în toate țările Americii Latine. La

televiziunea spaniolă a fost prezentat astfel: „Un vals global tocado a distancia rinde homenajes a los heroes de la pandemia”. De asemenea, compozitorul a fost solicitat să trimită partiturile pentru o orchestră simfonică din Miami, SUA, care dorește să introducă valsul în repertoriul său! (O. G.)

Artistă în linia întâi

În această perioadă dramatică, în care viețile noastre au fost total date peste cap, și artiștii au ținut uneori prima pagină a ziarelor, într-un fel sau altul. Unii, culmea, dintre cei mai înstăriți, au trimis o epistolă ministrului Culturii (greu de înțeles de ce a dispărut din titulatura ministerului sintagma "Identitate Națională"...)

în care cereau să se majoreze cantitatea de muzică românească difuzată, plângându-se de scăderea veniturilor în perioada stării de urgență – explicăm într-un articol separat de ce demersul, altminteri normal, nu vine când și mai ales din partea cui trebuie. Alții sunt "exilați" în vile de lux prin Bali, dar cei mai mulți au acceptat cu demnitate situația, deși niciunui nu îi este deloc ușor (festivaluri, concerte, evenimente, lansări de discuri anulate sau amânate). Alora izolarea le-a priit: Jolt Kerestely a definitivat al doilea album de muzică instrumentală, Marian Nistor a compus câteva zeci de melodii și a terminat al doilea volum de versuri, dar cu siguranță sunt mulți cei care au profitat creator de această claustrare. La loc de cinste se înscriu inițiativele lui Andrei Tudor, cu acele lucrări muzicale filmate de acasă, în care a implicat un număr uriaș de artiști – despre asta scriem separat. În rândurile de față omagiem curajul și spiritul de sacrificiu al unei cantautoare ale cărei realizări artistice au fost nu o dată consemnate în paginile noastre.

Corina Elena Badea are la activ zeci de compoziții, parte din ele gravate pe patru albume discografice editate de casa de discuri Eurostar. A susținut numeroase concerte, este poetă laureată la festivaluri internaționale și talentată pictoriță. A studiat pianul la școala de muzică, mânuiește cu talent și chitara (de altfel formația ei este de tip folk, una din melodiile sale cele mai cunoscute fiind "Hai-hui prin sufletul folkului"), iar în 1992 s-a impus cu prima sa compoziție, "Prota vreari" (Prima dragoste), pentru că trebuie subliniat faptul că este o artistă reprezentativă a minorității armâne. Dincolo însă de susținuta activitate muzicală, Corina Elena Badea este și o personalitate medicală în Tulcea, medic primar de medicină internă (șef de secție la Spitalul județean din oraș), ca și mama ei, aceeași profesiune îmbrățișând-o și fiica sa de 26 de ani. După ce ani la rând am asistat la o campanie nedreaptă de demonizare a medicilor, inclusiv a unor personalități în domeniu, iată că acum recunoaștem că ei sunt adevărați eroi, riscându-și

sănătatea și chiar viața pentru noi în această luptă adesea inegală cu pandemia de Covid 19. Dr. Corina Elena Badea ne oferă cel mai bun exemplu de pasiune și de respectare a jurământului lui Hipocrat, fiind gata, așa cum declară, să plece oricând în Italia sau la orice spital din țară în caz că este solicitată. În urmă cu câțiva ani o melodie a sa, "Artist de România", a devenit virală pe internet, fiind urmată acum de o alta, pe cale de a fi înregistrată, "Medic de România": "Doctore, ești iar de gardă!/ Vei avea iar noapte albă!/ Doar să nu ai o zi neagră/ Măine.../ Ani de nopți în meserie/ Sunt ani lipsă în familie.../ Să n-aștepți să-ți ducă dorul/ Nimeni.../ Eu nu sunt actor, sunt medic!/ Nu sunt demnitar, să predic/ Vreau să strig în ultim ceas/ Și sincer/ Că refuz cu disperare/ Ropote de palme goale/ Ce aplaudă-n final/ Un "înger"..." . O adevărată profesiune de credință, pentru că, atunci când toți fug de pericol, cu demisii sau concedii medicale, artista s-a înscris voluntar la secția de boli infecțioase din Tulcea, acolo unde riscurile sunt imense, pentru că, spune ea, "Nu putem lăsa oamenii în restriște, trebuie să fim alături de ei". Corina Elena Badea pleacă la spital dimineața împreună cu fiica ei și, atunci când nu este de gardă, se întorc împreună acasă. În puținele ore libere, furând din timpul de odihnă, trece la pian sau la chitară și pune pe muzică poezii inspirate din vremurile pe care le trăim, neuitându-i pe colegii ei medici, ca în cântecul intitulat "Dopo festival...": "Când voi lua și Doctoratul/ Astăzi, programat de Zei/ Voi picta o uniformă/ Pentru toți colegii mei!/ La guler voi pune perle/ Ce-au curs pe obrazul cald/ Picături îndurerate/ Cu sclipiri de diamant/ La mâinile lor de aur/ Briliante voi picta!/ Nu știu dacă răsplăti-vor/ Sufletul și inima!/ Și la poale o cunună/ Doar din porumbei în zbor/ Pentru a-i așeza pe-un soclu/ Pentru tot efortul lor!/ Să-i cunoască-ntreaga lume/ Și mereu să țină minte/ Să-și aducă aminte după:/ Sunt tot ei! Cei dinainte!/ Cu halatul alb pe brațe/ Care m-a înnobilat/ Dau de știre omenirii:/ Noi suntem!/ Nu ne-am schimbat!". După această pandemie multe nu vor mai fi ca înainte, viața ni se va schimba, dar măcar lecția aceasta, a respectului față de cadrele medicale, s-o păstrăm în suflete..

Octavian URSULESCU

Refrene romantice

Când Venera și Paul Sîngă m-au invitat să scriu câteva rânduri pentru o apariție de sfârșit de an a casei lor de discuri, Eurostar, le-am replicat: ce mai pot scrie nou despre Marian Nistor și Savoy, după atâtea zeci de pagini elogioase? Parte din amintirile și aprecierile mele a apărut chiar în booklet, în precedentele albume editate de

Dorina Paraschiv Nistor, Marian Nistor

Eurostar, iar cum admiratorii necondiționați ai muzicii lui Marian Nistor, gândesc, vor cumpăra și discul de față, se cuvine să mă feresc a mă repeta. Așa încât nimic despre deceniile de colaborări cu Savoy, cu sute de concerte în toată țara și chiar în Bulgaria, despre serile de muzică și poezie oferite de trubadurul Marian Nistor, despre amorurile lui (Dorina, nici nu-l cunoșteai pe atunci, poate nici nu erai născută!), care oricum rămân... secret profesional, despre geamantanele pline cu cărți de poezie pe care le căra după el în turnee (noroc că Ansamblul UTC avea un autocar modern și spațios), despre irepetabilele, ca audiență, întâlniri cu publicul, cu câte două sau chiar trei(!) reprezentații zilnic, când geamurile se spărgeau la sălile de sport... Bun, dar în acest caz despre ce să mai scriu? Tocmai când îmi frământam mai tare mintea privirea mi-a căzut pe repertoriu, iar acesta m-a salvat. Pentru că discul de față este altceva față de ceea ce ne-a oferit, în postură de compozitor, în decursul îndelungatei sale cariere, Marian Nistor. Nu neapărat din punct de vedere muzical, fiindcă stilul său este inconfundabil și personal, cât al tematicii abordate, având de-a face cu o colecție de 18 cântece de iarnă. Sau, dacă vreți, de Sărbători, de sezon, de Crăciun, dar ocolind de cele mai multe ori potecile bătătorite ale colindelor clasice, chiar dacă cuvântul îl regăsim în câteva din titluri. Avem colinde de dragoste, de speranță, nocturne, colinde de început de an, de Moș Ajun, colinde-rugăciune, între care sunt intercalate firesc, grație atmosferei muzicale și poetice similare, melodii care ar

putea figura pe orice album de șlagăre ale muzicii ușoare, cum ar fi "Măicuța mea de dor", "Trubadurul", "Cât de mult îmi place să trăiesc", "Să fiu o floare" sau "Floare albă de iubire". Întotdeauna m-am întrebat de ce Marian Nistor nu este invitat la festivalurile folk (el, care la concertele sale avea mereu în deschidere folkști...), fiindcă este un baladist prin excelență, iar universul poetic la care se racordează n-are egal în domeniu. Și pe albumul de față avem, între alții, versuri de Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Grigore Vieru, Panait Cerna, Adrian Păunescu, Corneliu Vadim Tudor, protagonistul recurgând la o singură poezie proprie, "Colindă, colindă" (ocazie de a vă reaminti că de curând și-a lansat un volum de versuri). Compozitorul crede în valoarea și trăinicia prieteniei adevărate, așa încât pe discurile Savoy regăsim aceiași sponsori, dar și colaboratori de mare valoare. Se detașează Alin Constanțiu (saxofon, clarinet), valoros instrumentist de jazz invitat frecvent pe vremuri în concertele formației Savoy, precum și renumiții maeștri de sunet cărora le datorăm calitatea înregistrărilor și sound-ul inconfundabil purtând marca înregistrată "Marian Nistor-Savoy": Jolt Kerestely, Andrei Kerestely (tată și fiu, lucrând cot la cot la pupitrul de mixaj al studioului lor, Midi Sound) și Mircea Drăgan (Drăgan Music). Așadar, un careu de compozitori de clasă, al căror produs comun neputând fi decât unul de Top.

Până la iarnă mai este destul (mie, personal, nici nu prea mi-e dor de ea, ar trebui însă să mă străduiesc să-mi regăsesc sufletul de copil!), așa încât nu știu când vom avea ocazia să vedem "Colindători, pe caii de zăpadă"... Dar

Mircea Drăgan

Marian Nistor și Dorina Paraschiv Nistor aduc în fiecare clipă în casele noastre vraja inefabilă a Sărbătorilor, a Crăciunului, a bucuriei întâlnirii cu primii fulgi de nea. Să închidem ochii, imaginându-ne că îngerii sunt lângă noi (așa cum de fapt și sunt, dar nu-i vedem...) și să ascultăm minunatele cântece de pe acest album, curățindu-ne sufletele de toate relele și urâtul vieții de zi cu zi. Când ultimul acord se va fi încheiat, veți fi cu siguranță mai buni, mai senini, mai pozitivi și... veți merita să vă aducă Moș Crăciun tot ce vă doriți!

Octavian URULESCU

Cronologii autohtone: big band-uri ale muzicienilor români

Constatând surprinzătoarea existență a unor pionieri de origine română în jazz-ul european, precum **George Vintilescu**, **Nicu Vlădescu** și **Tacu Bănescu** (instrumentiști ai noștri care s-au manifestat de timpuriu pe scene ale continentului, așa cum o atestă foarte vechi înregistrări, începând din 1912!), îl vom consemna drept o veritabilă somitate a anilor '30 ai veacului trecut pe violonistul / dirijorul / aranjourul bucovinean (**Arthur**) **James Kok**, născut la Cernăuți (1902 - 1976). După studii de Conservator, el s-a stabilit la Berlin, unde a alcătuit un *big band* devenit faimos, cu care a concertat în întreaga Europă „germanofonă” și a efectuat o serie de înregistrări memorabile pentru casa de discuri „Deutsche Grammophon”; înregistrări din perioada 1933 - 1935, a căror recunoscută ținută interpretativă, generatoare și de show, putea rivaliza sub aspectul valoric cu realizări ale unor celebre ansambluri de peste ocean, ca acelea conduse de **Glenn Miller**, **Woody Herman**, **Benny Goodman** ori **Casa Loma Orchestra**... Cronicarul de jazz **Horst H. Lange** l-a numit pe **Kok** „clasicul swingului din Germania”. Un an mai târziu, **James Kok** revenea în România, întemeind o nouă orchestră la București, cu care a cântat inclusiv la Radio în direct (1936). În fruntea aceluia ansamblu ale cărui prestații sonore alerte, pline de culoare, exultau de swing, muzicianul a evoluat cu incontestabil succes pe scene din Elveția (1938) și din Olanda (1939).

Un alt colectiv orchestral care s-a impus melomanilor români a fost la începutul anilor '30 „*Jazzul telefoanelor*”, întemeiat și condus la Radio București de inginerul saxofonist, clarinetist și dirijor **Emil Berindei** (1898 - 1963). Acesta, student fiind la Londra între anii 1920-1924, se afirmase ca instrumentist în diverse trupe britanice, inclusiv în notoriul *Big band* al lui **Jack Hilton**.

În plină „eră swing”, în chip nu mai puțin revelator s-a distins în capitală personalitatea longevivului **Theodor „Teddy” Cosma** (1910-2011), pianist improvizator, dirijor, aranjour și profesor reputat, ale cărui principale împliniri în domeniul genului s-au raportat la activitatea sa de fondator și de conducător al formației „*Jazzul Radio*” (1934-1937), ca și al *Orchestrai Casei de discuri „Electrecord”* (1950-1962, câștigătoare a Premiului I și a Medaliei de aur la „Festivalul Tineretului” de la Moscova, ediția 1957). Conducerea acestui big band a fost apoi preluată în perioada 1963-1977 de remarcabilul clarinetist, saxofonist, aranjour și compozitor **Alexandru Imre**, identificat și ca un admirabil improvizator. În acei ani *Orchestra Electrecord* îi avea în componență pe câțiva dintre cei mai înzestrați instrumentiști români de jazz ai momentului, precum pianistul **Cristian „Mecu” Colan**, contrabasistul **Bela Kalauz**, ghitariștii **Constantin „Lache” Anghelescu** și **Gabi Mezei**, acordeonistul **Horia Ropcea**, trompetiștii **Nicky Dimitriu**, **Petre Căplesc**, **Nelu Marin**, tromboniștii **Nicolae Dumitrescu** și **Ion „Johnny” Istrate**, bateristul **Constantin „Bob” Iosifescu**, saxofoniștii **Mihai Florea**, **Micky Ampoițan**, **Eddy Agopian**, iar în fața lor dirijorul și clarinetistul **Alexandru Imre**.

Din 1949 datează oficial existența *Big band-ului Radiodifuziunii Române* (numit și *Orchestra de estradă Radio*), ansamblu multifuncțional profesionist a cărui activă prezență în peisajul muzical autohton s-a perpetuat neîntrerupt timp de peste șapte decenii, până astăzi, sub autorizatele baghete dirijorale mânuite succesiv: din 1953 - de către demiurgul **Sile Dinicu** (1919-1993, și pianist, compozitor, aranjour), **Jean Ionescu**, dirijor adjunct (poli-instrumentist la

vioară, clarinet, saxofon bariton, baterie, pian, vibrafon, țambal, dar și compozitor, aranjour), din 1985 - de **Cornel Popescu** (n. 1927, și orchestrator), din 1991 - de **Ion Cristinoiu** (1942 -2001, și baterist, compozitor, aranjour), iar din anul 1994 - de **Ionel Tudor** (născut în 1955, și pianist, compozitor, aranjour, profesor). Instrumentiști de clasă care și-au marcat contribuția la sporirea prestigiului acestei orchestre au fost saxofoniștii **Bebe Prisada**, **Micky Ampoițan**, **Peter Wertheimer**, **Micky Ștefănescu**, **Alin Constanțiu**, **Dan Marin Ioniță**, **Cătălin Milea**, **Cristian Soleanu**, **Cristian Teodorescu**, trompetiștii **Ion Nelu Marin**, **Petre Căplesc**, **Ioan Păun**, **Adrian Iliescu**, **Emil Bîzgă**, **Silviu Albei**, **Sebastian Burneci**, tromboniștii **Nicu Farcaș**, **Cornel Meraru**, **Cornel Oancea**, **Vali Dogaru**, **Adi Cojocar**, **Andrei Bolbocean**, pianiștii **Gicu Koffler**, **Lajos Diczi**, **Ionel Tudor**, **Mircea Tiberian**, **George Natsis**, ghitariștii **Sandu Avramovici**, **Florin Ochescu**, **Marian Georgescu**, contrabasistii (ori ghitariști bas) **Costel Stângaciu**, **Dan Dimitriu**, **Gabi Popescu**, **Eugen Tegu**, bateriștii **Doru Danciu**, **Ion Cristinoiu**, **Marian Toroimac**, **Tudy Zaharescu**.

Big band Radio, Brăila 2019

În formula actuală a *Big band-ului Radio*, lor li s-au alăturat (sau i-au înlocuit pe unii vechi membri) noi tineri instrumentiști de talent, ca trompetiștii **Silviu Groaza**, **Laurențiu Moise**, tromboniștii **Ciprian Partenie**, **Florian Radu**, saxofoniștii **Paolo Profeti**, **Diana Suciu**, gitaristul **Liviu Negru**, bateristul **Laurențiu Zmău**.

În ultimele decenii, sute de concerte de jazz susținute de acest big band nu doar pentru spectatorii din sală ci și pentru multele mii de auditorii ai posturilor *Radio România Cultural* și *Radio România Muzical* care au difuzat în direct aceste concerte, s-au bucurat de marcante prezențe ale unor remarcabili invitați din țară și străinătate - ca dirijorii **Peter Herbolzheimer** (Germania), **Christian Ancher Grøn** (Danemarca), **Peter Oschanitzky**, **Mircea Stan** și **Jere Laukkanen** (Finlanda), **Duško Gojković** (Serbia), **Joris Teepe** (Olanda - și contrabasist), **Marco Renzi** (Italia), pianiștii **Petrică Andrei**, **Sorin Zlat**, **Ion Baci** Jr., **Andrei Tudor**, **Florin Răducanu**, **Uros Peric** (Slovenia), ghitariștii **Alex Man**, **Gyárfás István** (Ungaria), **Jeanfrancois Prins** (Belgia), saxofoniștii **Garbis Dedeian**, **Pentti Lahti**, **Ari Jokelainen** (ambii din Finlanda), **Rick Condit** (SUA), **Nicolas Simion** (Germania), **Gianni Gagliardi** (Spania), clarinetistul **Bepi D'Amato** (Italia), trompetistul **Stjepko Gut** (Serbia), tromboniștii **Liviu Mărculescu**, **Tom Smith** (SUA), acordeonistul **Richard Galiano** (din Franța), basistul **Decebal Bădilă** (din Germania), bateristul **Vlad Popescu**, percuționistul **Gilberto Ortega** (din Republica Dominicană), ca și solistele vocale **Aura Urziceanu**, **Anca Parghel**, **Luiza Zan**, **Marta Hristea**, **Nadia Trohin**, **Irina Sîrbu**, **Teodora Enache**, **Elena Mîndru**, **Ana-Maria Leonte**, **Elena Moroșanu**, **Judy Niemack** (Germania), **Jenny Evans** (Anglia), **Pauliina May** (Finlanda), combo-urile **Jazzappella**, **Balkanamera**, **Brazz Brothers** (cvintet de suflători din Norvegia), **Trio Tøykeät** (Finlanda).

Valoarea recunoscută a ansamblului a fost confirmată odată în plus în februarie 2020 cu prilejul solicitării prezenței sale în Turcia, în vederea interpretării, împreună cu *Borusan Istanbul Philharmonic Orchestra*, a partiturii cu un înalt grad de dificultate revendicat de *Simfonia a III-a* – compoziție a lui de Wynton Marsalis.

Un muzician pe cât de activ, pe atât de competent a fost **Gabriel „Bițu” Mărgărint** (1927-1998), dirijor al *Orchestrai de jazz a Centrului Universitar din Cluj* între anii 1967 și 1974, apoi al *Big band-ului Centrului Universitar București* în răstimpul anilor 1974-1979. Și fiindcă am amintit de Cluj, supranumit cu ani în urmă „orașul big band-urilor”, să reținem că a funcționat acolo *Big band-ul Ansamblului Armatei* dirijat de **Mihai Porcișanu**, ca și un ansamblu de instrumentiști „în pantaloni scurți” întemeiat în 1982 și coordonat până în zilele noastre de neobositul profesor **Ștefan Vannai** (născut în 1943), acest ansamblu numit *Big band-ul „GAIO”* susținând în îndelungata sa existență peste 300 de concerte și participând la 53 de ediții festivaliere (cele de la Brașov, Cluj, Costinești, Iași, Satu Mare, Sibiu, Tg. Mureș, de la Belfort și Mazamet în Franța și Korinthos în Grecia).

Nume de primă mărime al diasporei române de jazz, dirijorul, compozitorul, aranjorul, pedagogul și instrumentistul **Peter Herbolzheimer** (1935-2010, emigrat în 1951 în Germania) s-a impus pe firmamentul internațional al genului, drept ctitor și conducător al celebrei orchestre întemeiate de el în anii '60 ai veacului trecut sub genericul „*Rhythm Combination And Brass*”, dar și deopotrivă ca dirijor/mentor, cu excepționale rezultate, al big band-urilor de tineret „*BundesJazzOrchester*” (*BuJazzO*), „*Yamaha Jazz*

Orchestra Electrecord, solist și dirijor Alexandru Imre

Orchestra”, „*European Jazz Orchestra*” (*EJO*), ca și, ocazional, prin prezențe la pupitrul altor diverse ansambluri, inclusiv acela al *Big band-ului Radiodifuziunii Române*.

Se cuvine să menționăm succesele repurtate de încă doi reprezentanți ai diasporei noastre, afirmați în Germania. Stabilit în 1985 în noua sa patrie, trompetistul **Poldi (Leopold) Robert Reisenauer**, compatriot al nostru originar din Sibiu unde a venit pe lume în 1958, a fondat în 1996 un aparat instrumental cuprinzând adolescenți și tineri muzicieni formați la Liceul de Muzică din orașul german Tuttlingen, orchestră purtată de el spre culmile succesului sub ambițiosul generic „*P.O.L.D.I. („Pentru O Lungă Durată Internațională”) Big band*” – câștigător a numeroase premii și realizator de albume discografice. La rândul său, craioveanul **Horia Dinu „Cico” Nicolaescu** (născut în 1941), tot trompetist, expatriat în 1971 după ce dirijase pe rând *Orchestra Teatrului de Revistă și Varietăți al Ansamblului Armatei* și *Orchestra Teatrului de Revistă „Ion Vasilescu”* din București, a devenit profesor de muzică în Germania, întemeind *Big band-ul Gimnaziului din Geretsried* în 1974, cu care a repurtat importante succese și a obținut onorante premii, înregistrând câteva CD-uri cu această orchestră a sa numită „*Cico’s Big band*”.

Mai recent, trompetistul **Emil Bizgă** a înființat în anul 2016 „*Jassy Jazz Orchestra*” care are în componență cincisprezece membri, studenți ai Facultății de Muzică Instrumentală și muzicieni liber profesioniști, sau din cadrul orchestrelor de stat din Iași. Big band-ul a susținut concerte în diferite locații avându-i ca invitați, printre alții, pe vocaliștii **Henrick Solera** (Suedia), **Ana Maria Galea**, pe basistul **Ionuț Baranga** (Belgia), pe pianistii **Daniel Csikos**, **Sorin Zlat**, pe saxofoniștii **Virgil Popovici** și **Ioan Leonte**.

În actualitatea trecutului deceniu, s-a născut tot la Iași, din inițiativa și sub coordonarea reputatului profesor universitar și compozitor **Dan Spînu**, un colectiv orchestral bine pus la punct, *Big band-ul de jazz al Universității Naționale de Arte „George Enescu” (UNAGE)*.

Și dacă l-am menționat mai sus pe activul dirijor/mentor al tinerei generații **Horia Dinu Nicolaescu**, să consemnăm, în istoria încă nescrisă a big band-urilor din România, existența efemeră – dar de utilă eficiență – a unor aparate orchestrale reunite circumstanțial cu diferite prilejuri ori funcționalități. Să amintim în acest sens de big band-urile conduse de **Steve Bernard** spre finele anilor '30, de **Edmond Deda** în 1954 (semi-big band), de **Ion Vasilescu** în 1955, de **Henry Mălineanu** în 1957 și 1959, tot în anii '50 de **Jean Ionescu** folosind instrumentiștii *Orchestrai Cinematografiei*. De relevat în această ordine de idei orchestra cumulată ad hoc și condusă de **Richard Oschanitzky** la începutul anilor '70 pentru un memorabil concert la Sala Palatului din București, concert ce a avut-o ca solistă pe **Aura Urziceanu**; big band-urile studențești alcătuite temporar în contextul institutelor de învățământ superior muzical din București, Iași, Timișoara de către profesori ai Fundației americane „*Fulbright*” precum **Rick Condit** și **Tom Smith**; big band-uri alcătuite pe structurile unor orchestre simfonice ale Filarmonicilor din Ploiești (dirijor invitat **Rick Condit**) și Craiova (dirijor invitat **Horia Dinu Nicolaescu**), destinate a susține recitaluri în Festivalurile de Jazz din localitățile respective. Tot un big band a folosit și **Horia Moculescu** pentru înregistrarea muzicii serialului TV „*Pistruiatul*”.

De consemnat câteva ansambluri instrumentale care au funcționat doar periodic, precum *Big band-ul Teatrului Muzical* din Brașov condus de **Radu Odeșteanu**, *Big band-ul ieșean* condus de pianistul, compozitorul și profesorul **Titel Popovici**; dar și, cu mențiune specială, un ansamblu de tineri muzicieni conduși cu pricepere de saxofonistul **Marin Petrache Pechea**, numit *Junior Cromatic Big band* (înființat în 1997), orchestră care, pe lângă numeroase concerte susținute pe diferite scene din țară, a luat parte în anul 2000 la un triumfal turneu prin Elveția, a apărut la Expoziția Mondială de la Hanovra (recitalul fiind preluat și difuzat de Televiziunile germane ZDF și N3) și a înregistrat CD-ul „*From Our Hearts*”. Orchestra s-a constituit drept o oportună rampă de lansare pentru „vedetele” ei – între care pianistul **Petrică Andrei** și trompetistul **Laurențiu Moise**.

Din această cronologie autohtonă dedicată *big band-urilor*, nu vom omite, în ideea înrudirii finalităților estetice, notabile preluări în repertoriile concertelor curente ale unor importante lucrări de *jazz simfonic*, de către mai multe filarmonici. Ne referim la cele din București, Iași, Timișoara, Cluj, Arad, Craiova și altele, sub baghetele unor remarcabili dirijori precum **Horia Andreescu**, **Sabin Păutza**, **Ilarion Ionescu-Galați**, **Peter Oschanitzky** etc. Dar despre unele opusuri de excepție precum, de pildă, cele purtând autograful de prestigiu al unui **Richard Oschanitzky**, despre interpreții lor, v-ar putea relata minute, poate ore în șir... **Nicolas Simion!**

Florian LUNGU

Am reținut un nume: Dora Gaitanovici!

Dacă tot a decis să renunțe la obișnuita preselecție națională și a ales ca loc de desfășurare a așa-zisului concurs orașul Buzău, probabil unul din puținele care a acceptat să-și golească vistieria, TVR s-ar fi bucurat de stima noastră dacă anunța din start că ne va reprezenta la finala europeană **Dora Gaitanovici!** Buzoianca se afla la ea acasă, în plus talentata tânără compozitoare și pianistă venea aureolată de un palmares grăitor: Trofeul "Muzic-ADA", laurii cuceriiți la foarte puternicele festivaluri de la Brăila ("George Grigoriu", internațional) și Amara ("Trofeul tinereții"), singura competiție unde n-a luat premiu, deși merita, fiind organizată tocmai de... TVR ("Cerbul de aur"). Dacă o ignorau total, încă ar fi fost ceva, dar organizatorii au avut proasta inspirație de a o invita pentru un recital, în care a dat clasă desemnatei Roxen, prestația vocală a Dorei umilind-o literalmente pe ștearsa solistă, care altminteri n-are nici o vină.

Dar s-o luăm cronologic, pentru că farsa de anul acesta este fără precedent în istoria postului PUBLIC de

firma Global (una din semnăturile scrisorii către Ministerul culturii în care cere mai multă muzică românească la radio și TV). Directoarea generală a TVR Doina Gradea a precizat că decizia aparține "echipei de profesioniști cu vastă experiență în domeniu". Lucian Ștefan, CEO (asta e, nu mai avem directori generali!) Global Records, face întrucâtva lumină: "Liana Stanciu, de la TVR (să înțelegem deci că a fost o inițiativă personală?-N.A.), ne-a propus să fim casa de discuri care se ocupă de găsirea celei mai bune voci pentru Eurovision. Ne-a cerut o întâlnire. Noi am acceptat, iar acest lucru s-a întâmplat undeva în toamna anului trecut, octombrie sau noiembrie".

televiziune, pentru că iată ce titra "Libertatea" pe 1 februarie: "TVR pune Eurovisionul în brațele unei case de producție private!" Este exact ceea ce vedem incriminat mereu în cazul licitațiilor aranjate, cu un singur participant, care evident este și câștigător. "Un nou proiect, o nouă viziune", au anunțat cei de la TVR: "Întâi alegem vocea, apoi decidem melodia (absurditate totală, Eurovision fiind un concurs de creație!-N.A.). Trebuie să nu cânte după ureche și să aibă o prezență online peste medie". Iar pentru toate astea, TVR a oferit casei de producție Global Media, în aceste vremuri de criză, țineți-vă bine, 69.000 de euro! Pentru a înțelege brusca "generozitate" a TVR, anterior (și ar fi făcut-o și acum, dacă se respecta tradiția selecției) candidații achitau tot, de la înscriere la efecte speciale, costume, coregrafie, echipă proprie. Argumentul a fost acela că în intervalul 18 mai-6 iulie 2019, aproximativ 24% din muzica difuzată la posturile de radio provenea de la

Trecând peste faptul că Roxen nu este nici pe departe "cea mai bună voce", iată că înțelegerea secretă se parafase cu mult timp înainte, fără ca anunțul să fie făcut public, așa încât compozitorii și interpreții au continuat să muncească liniștiți pentru preselecție, unul dintre cei mai indignați, pe drept cuvânt, fiind Mihai Trăistariu, cel care a adus României cel mai mare punctaj obținut vreodată, în 2006, cu piesa "Tornero" de Eduard Cârcoț. Într-un interviu TV, Liana Stanciu, șefa delegației Eurovision 2020 (ea însăși venind de la un post de radio privat, Magic FM!), a evitat iritată să răspundă, atunci când a fost chestionată ce alte case de producție au fost contactate. Și e clar că n-au fost, din moment ce un personaj cu realizări remarcabile în domeniu, Dan Popi, director general la CAT Music, a

afirmat că bugetul de aproape 200.000 de euro pentru selecția națională de la Buzău este imens: "La Buzău?! Păi la banii ăștia eu o aduceam pe Shakira la București! La Buzău faci un eveniment cu 20, maximum 30.000 de euro. Singura problemă în acest contract este de transparență. Global trebuie să aducă 5 piese, dar o face pe bani publici, banii plătitorilor de taxe, și nu știm dacă nu cumva face 10 piese!". Același Dan Popi subliniază că relația dintre Global și TVR este mai veche, amintind și de întâmplarea de acum câțiva ani, când Global a primit o sumă supra-dimensionată din partea primăriei Craiova, pentru o așa-zisă "gală a industriei muzicale din România", în care însăși și-a premiat doar proprii artiști. Dar aceste două sume amintite, 69 plus 191 de mii de euro, nu sunt singurele cheltuieli pe care instituția din Dorobanți, care altminteri nu plătește invitații la emisiuni pretextând că n-are bani, le-a alocat pentru Eurovision. Astfel, se mai adaugă 120.00 de euro pentru

deplasări la Amsterdam, Londra, Riga, Tel-Aviv, Madrid sau Moscova, plus 180.000 taxa de participare și circuitele pentru difuzarea show-ului. Dar stați, asta nu e totul, 53.000 de euro au fost rezervați pentru deplasarea la finala europeană a nu mai puțin de 14 oameni din TVR și 8 din staff-ul câștigătorului! Are bani postul public, din moment ce "cartea de vizită" a țării noastre s-a stabilit să fie filmată în... Olanda! Dar știți cum se spune, prost e cel care dă, nu cel care cere, iar primarul din Buzău, în ciuda opoziției unor consilieri, a cedat pentru spectacolul pe care-l comentam aici 200.000 de euro, deși municipiul este departe de a fi unul bogat.

Dar hai să vedem cum au fost cheltuiți banii, deci să comentăm spectacolul din Sala Sporturilor din Buzău. Ca să rezumăm: Roxen a cântat cele 5 piese propuse de Global, cei doi prezentatori, Elena Gheorghe (elegantă, frumoasă, inclusiv cu piese armânești, care au sunat perfect) și Connect R (căruia organizatorii se cuvenea să-i armonizeze vestimentația cu cea a kolegei sale...), au susținut și ei micro-recitaluri. Invitați: Loreen (câștigătoare Eurovision în 2012 cu "Euphoria") - profesionistă adevărată, sonorizare perfectă, și 3 finaliști din acest an - Ulrikke (Norvegia), Sandro (Cipru), Natalia Gordienko (Republica Moldova). Actorul-cântăreț Alin Gheorghiușan de la Teatrul de revistă "C. Tănase" a oferit câteva reușite imitații, iar Dora Gaitanovici, excelentă, cum spuneam, ne-a reamintit câteva din piesele care au reprezentat România, deși ar mai fi fost și altele - de la "Dincolo de nori" (Doamne, dar ce "balet" a fost acolo?) la "Tornero", trecând prin "Let me try" și "Zaleilah". Show-ul s-a intitulat "O voce și un cântec pentru România", cu hashtag-ul #ealtceva - așa e, dar mai prost! Moderatorii au ținut să ne asigure că melodiile propuse sunt semnate de "unii dintre cei mai buni compozitori și producători ai momentului", deși în afară de Alex Cotoi (chitarist care la un moment dat a cântat în formația Ionel Tudor) n-am putea spune că ne-au sărit în ochi celebrități. Sau poate nu ne-am dat seama, fiind vorba fie de multe inițiale, fie de... „songwriter” (Theea Miculescu)... Juriul a fost alcătuit din Andrei Tudor (singurul membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor - foarte obiectiv), Crina Mardare, președinte (Roxen i-a mulțumit pentru ipostaza de profesoara ei de canto, ceea ce o pune într-o postură

delicată...), Luminița Anghel (cea care ne-a adus cândva locul 3 cu "Let My Try" de Cristian Faur a fost foarte concesivă), Alin Oprea (neiertător, bravo lui) și, de neînțeles, un tânăr solist fără experiență, cu doar câteva melodii la activ, Edward Sanda. Apropo de Crina Mardare, altminteri o foarte bună profesoară de canto, ea a lăudat-o pe Roxen pentru "voce" (nu era cazul) și "atitudine scenică" (ori aceasta, sărăcuța, probabil de emoție, a fost imobilă, rigidă chiar la piesele ritmate). Cei doi prezentatori, simpatici și plin de viață, au adus permanent mulțumiri gazdelor buzoiene (primarul își și vedea urbea propulsată la nivel cel puțin european, cum a declarat, dacă nu planetar!), Buzăul fiind "oraș deschis" și "mica Românie". Cât privește recitalurile lor, Elena Gheorghe n-a avut întotdeauna cele mai potrivite coafuri și vestimentații, dar ce să mai zicem de dinamicul Connect R, aproape la bustul gol, cu tatuajele la vedere. Probabil acesta e modelul de educație propus de TVR, din moment ce în repertoriul acestuia a răsunat la loc de cinste îndemnul vulgar "Mai dă-te-n... dragostea mea".... În comparație cu Roxen, la Elena Gheorghe s-a simțit imediat diferența de experiență și talent, chiar dacă piesele românești au fost puțin sub ton (de multe ori a lăsat publicul să cânte pasajele cu note înalte). Cert este că, și asta ar trebui să-i alarmeze pe organizatori, interesul mass-media a fost scăzut, ceea ce nu s-ar fi întâmplat dacă ar fi participat mulți compozitori și interpreți cunoscuți. Andrei Tudor a pus punctul pe i: "Să se deschidă granițele TUTUROR compozitorilor, indiferent de vârstă sau orientare muzicală!".

Cât privește cele 5 piese "finaliste", ele au strălucit prin lipsa de originalitate, fiind inspirate de melodii lansate de Coldplay, Inna (normal, este artistă Global!), Demi

Dora Gaitanovici

Lovato, Billie Eilish sau Lana del Rey. Probabil asta înseamnă să fii în "trend", fiindcă e clar că tinerii autori asta fac, ascultă de dimineață până noapte tot ce apare în străinătate. Am consultat-o și pe interpreta Alexandra

Canareica, absolventă de Conservator și profesoară de canto, dar am discutat cu mai mulți compozitori, comentând cu Jolt Kerestely, Horia Moculescu, Marius Țicu, Mircea Drăgan, Viorel Gavrilă, Dani Constantin, Adrian Romcescu, a căror competență este de necontestat. Ne asumăm totuși, așa cum este normal, aprecierea personală despre cele 5 piese. 1. "Storm": simpatică, refren "șlagăros". Amuzant este faptul că multă lume a acuzat faptul că Roxen a falsat, așa e, dar sunetul a fost prost. Nota 6, poate 6 plus; 2. "Beautiful Disaster": ambitus limitat, se repetă aceleași 3 sunete, dacă-ți place Lana del Rey merge. Roxen nu a avut probleme de intonație, nu s-a mai gătit la notele înalte, n-a mai falsat. Clar fără șanse: nota 5 plus; 3. "Cherry Red" - hai s-o spunem pe-a dreaptă, un fel de manea! Se pare că nici solistei nu i-a plăcut, nu s-a străduit, necrezând în piesă, oricum vocea ei este de un nivel mediu, iar "mișcarea scenică", deși melodia este mai ritmată - zero. Nota: un fel de 6 minus; 4. "Colors". Cântecele nu e rău deloc, ascultasem difuzată înregistrarea, din păcate și aici se vedește faptul că Roxen nu face față evoluției "live", îndeosebi în registrul acut, în care, cum am mai scris anterior, vocea i se gătuie. Degeaba o ai drept idol pe Eilish dacă nu poți s-o copiezi în mod decent, că despre originalitate nici nu poate fi vorba (ca la toate cele 5 melodii, de altfel). Nota, scăzută mult de interpretare: 5; 5. "Alcohol You", melodia câștigătoare, compozitor și producător Viky Red, text Ionuț Armas și Breyan Isaac. În versiunea de studio sună minunat, dar avem mari și justificate îndoieli că solista poate s-o cânte la

Ștefan, Liana Stanciu, Dan Manoliu (producător TVR, director artistic Eurovision), Gabriel Scârlet (regizor muzical TVR), Liviu Elekeș (compozitor, regizor muzical), Bogdan Păun (regizor muzical), așadar doar 2 compozitori din 9 jurați... În finala națională decizia a aparținut 50% juriului și 50% telespectatorilor, "Alcohol You" fiind pe locul I și la unii, și la ceilalți.

Despre melodia câștigătoare, Liana Stanciu afirmă că este... "hipnotică": "Am știut din primul moment că va

câștiga. Este un cântec plin de forță despre iubire, despre felul în care alegem să gestionăm tristețea, despre curajul de a alege ce ne face mai puternici. Melodia este hipnotică, versurile sunt complexe, întregul concept conturează o

călătorie inițiată. Are potențialul de a ne duce foarte sus în clasamentul de la Rotterdam". Ce mai, capodoperă e puțin spus! Noi însă mergem pe păreri de muzicieni excepționali, profesioniști cu mare experiență în domeniu. Așa cum titrează ziarul "Click!", **Horia Moculescu** "dă de pământ cu organizatorii selecției naționale, spunând că melodia câștigătoare "aduce" a Delia" (firesc, este artistă Global!), mai ales când ne gândim și la traducerea versurilor: "Te voi suna când sunt beată/ O fac pentru că nu ești aici". Reputatul compozitor este ferm: "Este o recidivă la "Da, mamă, sunt beată", piesa pe care "i-o reproșez" unei mari cântărețe, Delia. Se pare că melodia aceasta e ceva mai răsărită decât celelalte patru din punct de vedere al participării la Eurovision. Dar n-am tresărit nici o clipă. Am primit o droaie de telefoane de la prieteni derutați, și lucrul cel mai comic a fost juriul, cu 2 membri care n-aveau ce căuta acolo, Alin Oprea și Edward Sanda, iar ceilalți 3 trebuie priviți ca o mostră de jenă în formularea verdictelor, Crina fiind cea mai în măsură. Și totuși și ea a formulat atât de ambiguu verdictul la fiecare piesă, la un moment dat fiind în situația să laude o prestație vocală în care Roxen a fost execrabilă. Lui Andrei Tudor i-au plăcut producțiile muzicale în sine, nu cântatul, și a încercat să ocolească un refuz ferm dintr-un bun simț pe care-l știam că-l are. Și Luminița Anghel a fost concisă, fără să lase să se

fel pe scenă. Piesă interesantă, altceva decât ce se difuzează până la exasperare la posturile de radio, îndeosebi la cele FM. Grupul vocal, să nu uităm, a cântat foarte fals la toate piesele. Revenind la piesa victorioasă, era clar favorită, publicul știa deja versurile, cu istețul joc de cuvinte "I'll call you" devenit "I'll ca-hall you". Nota: 7. Numele real al lui Roxen este Larisa Roxana Giurgiu, are 20 de ani și s-a născut la Cluj-Napoca. Înainte de finală avea înregistrate... 2 piese. Ea a fost aleasă de o comisie din care au făcut parte Andrei Tudor, Crina Mardare, Luminița Anghel, Lucian

vadă dacă piesa îi place sau nu. Alin era exaltat, nu știu de ce! Nu cred că anul acesta se vor premia astfel de piese. Mai e ceva, cântatul live. Va fi un singur show la concurs și sunt convins că Manoliu o să adauge o plusvaloare. În rest sunt dezolat de lipsa de activitate a producătorilor evenimentului, pentru că au pus o față excepțională, Dora Gaitanovici, care e muzician, nu cântăreață. Este solistă, pianistă și compozitoare. A fost o lipsă de abilitate să fie

George Natsis

pusă să cânte înaintea lui Roxen”. Exact ce am afirmat și noi în primul paragraf al articolului de față.

Ca și Horia Moculescu, **George Natsis** este nu numai compozitor, dar și pianist, orchestrator și dirijor, colaborând în această postură cu nume celebre ale muzicii, deci poate aprecia produsul muzical în totalitatea sa. Iată ce ne-a declarat el în exclusivitate: “Nu am urmărit tot concursul, doar 3 din cele 5 piese, inclusiv cea câștigătoare. Nu am reținut nici una dintre piese, doar hashtag-ul #ealtceva. Pe vremuri rețineam și muzica. Nu cred că m-a lăsat memoria, piese ca “Kisses for me”, “Congratulations”, “Hold me now”, “Waterloo” încă nu le-am uitat. Nu am uitat nici “Let me try” sau “Tornero”. Dar acum... e altceva. Muzica a fost înlocuită cu show-ul TV. Ce să spun, Roxen mi s-a părut o artistă cu o personalitate puternică și o expresivitate deosebită (chiar dacă are doar 20 de ani), undeva în zona Lana del Rey, dar cu multe carențe în ce privește intonația, ceea ce mă face să cred că în finală cântatul live nu va fi un avantaj. Sper să mă înșel. În ce privește piesa câștigătoare, am văzut și auzit o producție impecabilă, un sound și o grafică de excepție. Însă titlul mi-a dat fiori: “Alcohol you”, adică “I’ll call you when I’m

drunk”. Serios? Știu că unul din criteriile de jurizare la Eurovision este mesajul piesei. Și mă întreb: acesta este mesajul cu care este reprezentată România în fața Europei? “I’ll call you when I m drunk”? Din păcate, chiar dacă piesa a sunat și s-a văzut impecabil, singurul lucru cu care am rămas este acest mesaj profund depresiv. Mi-a plăcut show-ul lui Connect R, mi-a plăcut foarte mult prestația artistică a Dorei Gaitanovici (merita o producție pe măsură, dar am apreciat efortul), însă în privința piesei care să reprezinte România așteptam... altceva. În fine, nu eu hotărâsc dacă mesajul piesei e potrivit, europenii vor decide. Eu doar mă întreb. Un ultim aspect: dacă în ultima vreme în multe din producțiile pop melodia a devenit tot mai săracă, lăsând loc unor paterne vocale repetitive, anul acesta am mai asistat la o premieră: în piesele din cadrul selecției naționale s-a renunțat și la limba română. De tot! Păcat. Doresc să urez succes delegației române în finala de la Rotterdam. Iar în ceea ce mă privește, aștept de la următoarele selecții naționale acea piesă ușor de reținut pe care să o pot fredona (chiar fără să-mi dau seama), care să-mi dea o stare de bine, o emoție pozitivă. Adică... altceva”.

Cu adevărat inacceptabilă a fost nedeseemnarea ca președinte al juriului (dacă tot îi spunem “de specialitate”...) a singurului membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, lector univ. dr. la Universitatea Națională de Muzică din București, **Andrei Tudor!** Nu trebuie să ne mai mirăm de nimic, dar atunci să nu ne mai plângem că nu înregistrăm performanțe la competițiile internaționale... Așa cum le-a emis și la microfonului concursului, considerațiile lui Andrei Tudor sunt echilibrate, fără patimă, competente – să sperăm că organizatorii vor ține seama de ele la edițiile viitoare: “Primul meu instinct legat de această ediție a selecției Eurovision din România a fost acela de a fi deschis către posibilități noi. Multe țări din Europa au adoptat în ultimii ani acest tip de selecție, în care este aleasă deja piesa sau vocea. Ani de zile în România aproape oricine câștiga,

Elena Gheorghe, Roxen, Connect-R

semna sau avea deja contract cu Cat Music, casa de producție care nu făcea mare lucru în promovarea pieselor

câștigătoare, ci doar colecta drepturi de pe urma lor. Am trăit chiar eu această experiență, așa că m-am gândit că o schimbare ar putea fi bună. Am înțeles că Global Records are în pepinieră sute de copii foarte talentați, unii ajungând în topuri. Totuși noi, juriul, am ascultat doar 3 voci și a trebuit să alegem din ceea ce ni s-a prezentat. Doar 3 voci... Apoi am ascultat niște demo-uri, jumătăți de piese, intro-uri, refrene, strofe, într-adevăr unele bune, dar nu producții

multă muncă și aprofundare pentru a ajunge la niște rezultate reale. Totuși, vreau să felicit TVR și Global. Pentru prima oară a existat implicare adevărată din partea unei case de producție. Sper ca acest lucru să se întâmple și în continuare, dar nu într-o formă exclusivă, ca acum, ci să se redeschidă granițele acestei competiții în faza națională pentru toți creatorii, fie ei independenți, consacrați sau reprezentând interesele unei case de producție. Consider că o idee excelentă poate apărea și din partea unui puști total necunoscut de 16 ani, a unui compozitor consacrat și, de ce nu, din partea unei case de producție. Pe viitor, dacă va mai fi propusă sau deja aleasă vocea, recomand ca aceasta să fi confirmat deja că poate susține un concert sau un recital live”.

În încheiere, nu încetăm a ne întreba de ce, dacă tot s-a recurs la această modalitate ciudată, a fost preferată casa de producție Global Music? De ce nu HaHaHa Production, de ce nu CAT Music sau de ce nu toate firmele dornice să propună “cea mai bună voce” și “cea mai bună melodie”? Și mai ales de ce s-a renunțat la selecția cinstită, transparentă, democratică, în care toți autorii și interpreții să aibă șansa lor? Deoarece performanțele noastre cele mai bune așa s-au obținut. Cert este că experimentul din acest an a fost un ratu de jumătate de milion de euro, care sunt banii noștri, bani publici, nu cei personali ai aceluia care și-au permis să ne ofere, vorba lui George Natsis,... altceva. Va da cineva socoteală pentru asta?

Ana-Maria SZABO, Marius GHERMAN

finale. A fost o piesă care mi-a plăcut mult, dar înțeleg că nu s-au obținut drepturile pentru a merge mai departe. A fost intrigant pentru mine, știam cum era înainte preselecția, cum își pregătea plicurile cu Motto fiecare compozitor, cum se încerca să nu se afle autorii sau interpreții pieselor înscrise la jurizare (chiar dacă interpreții consacrați erau recunoscuți după voce sau compozitorii reputați după stil). A fost “altceva”, așa cum a intitulat și TVR această ediție. Și având în vedere calitatea slabă a compozițiilor din edițiile trecute, este de înțeles această încercare – s-a dorit implicarea unor compozitori ai momentului, care până acum nu prea veneau la Eurovision. Cred că, din punct de vedere tehnic și al apariției pe scenă, TVR a făcut tot ceea ce a putut, într-adevăr, au fost o implicare mare și un efort de producție, s-a văzut un plus la imagine și sunet. Eu unul nu am fost convins nici de voce, nici de creație, cu toate că s-a ales, din punctul meu de vedere, cel mai bun moment dintre cele 5 prezentate. Interpreta a cântat mediocru, chiar cu falsuri pe alocuri, și nu a reușit să interpreteze 5 piese, ci s-a concentrat doar pe una singură dintre ele, cea câștigătoare. Cred că producția pieselor a fost cu mult mai bună decât mesajul și conținutul lor. Poate că aici este și problema, în general, a industriei de profil. Conținutul nu există sau nu mai contează, atâta timp cât ambalajul este “sclipicios”. Referitor la câștigătoare, o consider pe Roxen un om talentat și care ar putea avea un viitor în muzică, dar mai cred că această artă presupune

de față, pentru că nimeni n-are dreptul să-și bată joc de imaginea României, chiar dacă e vorba de... global-ism!

Alin Gheorghisan

Andrei Tudor

Rock-ul Carantinei

Cu precizarea că acest articol a fost scris în ultima zi a lui martie, când măsurile de securitate antivirus au ajuns la maximum... iată o idee din urmă cu două săptămâni,

atunci când m-am întâlnit cu Gabi Andrieș Pipaiu (maestru de sunet) și Iulian Vrabete, muzician reputat nu numai pentru apartenența sa la grupul Holograf. Ne-am hotărât atunci să provocăm resuscitarea câțiva piese ale rockului românesc, care nu se mai cântă de decenii. Iulian a concretizat ideea într-un prim articol pe pagina fb a proiectului. „Rockul Carantinei se bazează pe voluntariat și presupune că fiecare muzician își poate imprima acasă părțile sale, ca să respectăm și carantina.“

Prima piesă propusă a fost o înregistrare inedită, de la Radio Europa Liberă, pe care Cornel Chiriac o făcuse la Hamburg cu Sideral Modal Quartet, în 1970 - „Ești a mea“. Există postată pe youtube, nu se înțelege mare lucru din spatele bruiajului. Pe de altă parte, o provocare pentru muzicieni din mai multe generații: Jozsef Kappl - bas, Nicu Patoș - chitară, Dan Stesco Polymoog - claviaturi,

Codruț Croitoru - voce și Andrei Ilie - tobe. Rezultatul este eclatant, după cum spun toți cei ce au ascultat premixajul lui Gabi Andrieș, sperăm ca totul să se finalizeze și cu un videoclip, pentru a putea difuza și la TVR.

Între timp, au fost propuse alte piese, fiecare cu o altă poveste. De exemplu, deja se înregistrează la două fragmente din discul Progresiv TM & Roșu și Negru - „Puterea muzicii“, așadar un supergrup condus de Liviu Tudan. Întrucât textele originale ale lucrării conceptuale de atunci „Zburătorul“ au fost schimbate de două ori (versurile finale, foarte bune de altfel, aparținând Danielei Crăsnaru), provocarea a fost de a se cânta varianta inițială (pe net există un concert). Cei care s-au avântat în noua restaurare... în integritate sunt: Codruț Croitoru - voce, Toni Dijmărescu - chitară, Iulian Vrabete - bas, Doru Istudor MS - tobe, încă nu știm cine va interpreta partiturile de pian ale lui Tudan.

O a treia încercare a plecat de la asemănarea registrului vocal al lui Călin Pop cu vocea lui Dan Aldea din piesa Sfinx - „Focuri vii“. Tot orădeanul (care a apucat să colaboreze cu Aldea, după revenirea acestuia în țară) va cânta și partitura de chitară. La tobe, fiul bateristului original, Bubu Cernea, iar la claviaturi - Sorin Voinea. În stadiul de propunere / negociere se mai află: Domino - „Prefață“, FFN - „La ceasul când stelele încep să apună“ și Semnal M - „Mai avem multe de făcut“. Și câte nu ar mai fi de făcut...

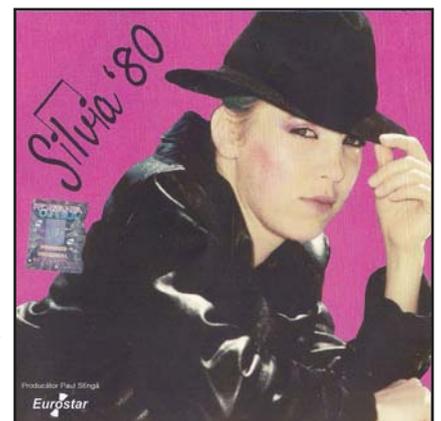
Doru IONESCU

Progresiv TM & Rosu și Negru - UNIT

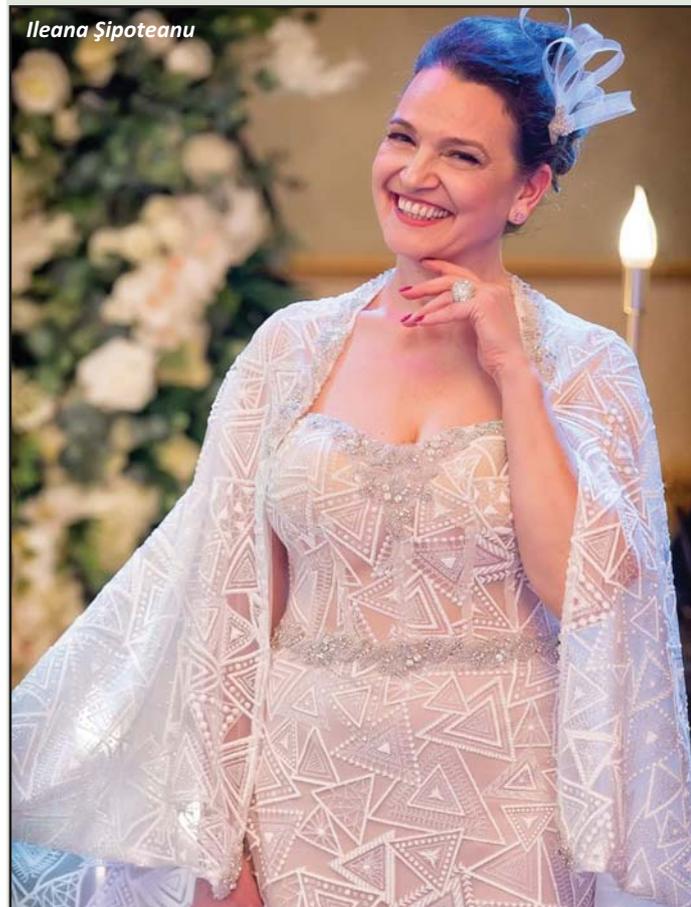
Silvia Dumitrescu: „Silvia 80“

Cu ocazia spectacolului de la Sala Palatului în care a aniversat 35 de ani de la debut, Silvia Dumitrescu a lansat la standul casei de discuri Eurostar două albume în care a marcat bornele cele mai importante ale carierei sale. Cel de față, după cum se vede, include piesele mai vechi, recomandate cu căldură în booklet de Marius Țeicu, Dani Constantin și Carmen Movileanu, deși se mai putea apela și la Mircea Drăgan („Născută pentru dans“) sau Ionel Tudor („Poate“)... Important este însă faptul că regăsim aici câteva din titlurile cu care solista s-a impus la Mamaia și la alte festivaluri de gen, multe din ele aparținând unor compozitori de care se mai vorbește foarte puțin azi și este păcat, cum ar fi Petre Gălușanu, Gheorghe E. Marian, Gelu Mihăilă și chiar Doru Căplescu sau Dinu Giurgiu. Pe genericul celor 20 de piese figurează și numele compozitorilor Marius Țeicu, Aurel Giroveanu, Dumitru Lupu, Marcel Dragomir, Adrian Enescu. O incursiune mai mult decât agreabilă într-un deceniu extrem de fecund pentru cariera interpretei, care a înregistrat în acea perioadă melodii emblematice cum ar fi „Nu-mi pare rău“, „În amurg“, „Dintr-un vis am strâns albastru“, „Viața va fi“, „Dansul“, „Miracol infinit“, „M-am supărat, iubirea mea“ sau „Cred în tine“. (M. G.)

“Cu primăvara la rever”

Primăvara aceasta, altminteri blândă în ceea ce privește vremea, nu ne-a adus din fericire doar îngrijorări și anulări de spectacole, ci și câteva reprezentații magice. Așa a fost întâlnirea de la restaurantul “Monarh” (ce devine tot

Ileana Șipoteanu

mai mult un spațiu ideal pentru manifestări artistice), unde circa 250 de spectatori (s-a respectat legea de atunci!) au admirat timp de câteva ore un show de mare diversitate, ce a avut de toate – muzică ușoară, dans, poezie, modă – așa încât să nu ne mirăm că publicul a fost covârșitor feminin. Inițiatore și producătoare ale foarte reușitei manifestări au fost cunoscuta interpretă de muzică ușoară Ioana Sandu și designerul Delia Lazăr, pe care le apropie nu doar pasiunea pentru calitate, dar și locul de baștină, ambele fiind originare din Câmpina. Ioana Sandu a reprezentat “firul roșu”, cum se spunea pe vremuri, al spectacolului, cu trei micro-recitaluri și susținerea vocală a defilé-elor de modă. Evident, ea a pus în valoare înainte de toate binecunoscutele creații ale compozitorului care i-a scris cele mai cunoscute melodii din repertoriu, Francisc Reiter. Dintre ele a cântat “Cu primăvara la rever” (pe versuri proprii), “Nu are vârstă dragostea”, “În cinstea ta”, “Sărmanele duminici”, aceasta din urmă pe versurile poetei Clara Mărgineanu, invitată și ea în spectacol. Acestea le-a adăugat câteva șlagăre internaționale (“Nathalie”, “Je veux”, “Melancolie”, “Milion”), surpriza constituind-o

versiunea adusă în scenă cu cert talent actoresc a unui celebru cuplet muzical (de Vasile Veselovschi, pe un text de Mihai Maximilian) lansat cu mulți ani în urmă de neuitata Stela Popescu, “Luță”. Toți artiștii din spectacol au beneficiat de inspirate creații vestimentare aparținând Deliei Lazăr, cele mai aplaudate “manechine” fiind... Ioana Sandu și Ileana Șipoteanu, care a fost și mireasa colecției! Se înțelege, Ileana, venită special de la Constanța pentru acest eveniment, a oferit și un consistent recital având în prim-plan compozițiile lui Dumitru Lupu, la final Ioana Sandu făcându-i un dar prin interpretarea șlagărului “Toate florile din lume”, ceea ce a înlăcrimat-o pe tânăra regizoare Dumitrana Lupu, care a dat viață acestui cântec în copilăria ei... muzicală. Grațioasă și suavă, așa cum își propune să fie omagiată femeia în colecțiile Deliei Lazăr, Ileana Șipoteanu a pus în valoare, alături de profesioniste ale podiumurilor de prezentare (apreciate ca atare de specialistul în domeniu Andi Antemia, dar și de colecționarul de muzică Doru Chiriacescu, prezenți în sală), vestimentații ce au evidențiat feminitate, rafinament, simplitate arhitecturală, perfecțiune. Iar colecția “Dahlia Couture” pentru ținute de zi, office, intitulată “Joy”, chiar că a fost atipică: veselă, colorată, dinamică, femeile pline de energie și optimism cărora le este dedicată ridicându-se chiar din sală pentru a le prezenta! Laureată la mari competiții internaționale, Delia Lazăr a dovedit că un adevărat creator trebuie să se adreseze omului obișnuit, de pe stradă și a reușit perfect în acest demers. Reputata poetă Clara Mărgineanu, binecunoscută pentru emisiunile sale de la TVR, membră a Uniunii Scriitorilor din România și autoare a nu mai puțin de 14 volume de poezie, a adus la microfon emoția specifică anotimpului renașterii naturii și al... iubirii. Extrem de inspirată a fost și invitarea tinerei și talentatei soliste Elena Granzulea. Absolventă a clasei de canto de la Școala populară de artă din București, ea a fost îndrumată către

Ioana Sandu

muzică de mama sa, binecunoscuta interpretă Sirma Granzulea, cu care de altfel a cântat nu o dată în duet. Abordează și jazz-ul, dar firește s-a făcut cunoscută înainte de toate prin interpretarea plină de căldură a cântecelor armânești, care au alcătuit și aici osatura recitalului ei,

Ioana Sandu, Delia Lazăr

“Bossanova Dance Studio”, și antrenorului lor, Vali Albu, numeroase titluri și locuri fruntașe la competiții naționale și internaționale. De această dată s-au oprit la un Vals lent executat cu eleganță, ceea ce poate îi va fi îndemnat și pe adulții din sală să mai “pună mâna pe carte” și să învețe cum se dansează, cât de cât corect, un vals, un tango... La final, Delia Lazăr a înmănat plachete de excelență tuturor invitaților de onoare, toți, mici și mari, simțindu-se în acea seară, că tot eram la... “Monarh”, regi și regine ale talentului și eleganței. (Foto: Ana Maria Halalai)

Dorin MANEA

alături de melodii dobrogene. Elena Granzulea este membră apreciată a Societății culturale aromâne din București, a cântat sau a fost premiată la diverse festivaluri (Giurgiu, Tulcea, Cîmpulung-Muscel), dar și în Franța sau Macedonia (Skopje, Ohrid).

Extrem de gustate și aplaudate au fost momentele coregrafice. Micuțele Denisa și Maia (în ținute “Joy”, se înțelege!) au oferit reprize de dans modern, iar dansul sportiv a fost adus de doi micuți campioni extrem de înzestrați, al căror progres este evident de la un concurs la altul. Ayan Ilie și Ruxandra Florea au 10 ani, dar dansează împreună deja de 5 ani, aducând clubului la care activează,

Albumul cu amintiri

A avut și Capitala cândva un festival internațional de muzică ușoară... Au fost vreo trei ediții, “București 91”, ‘92, parcă și ‘93, desfășurate la Sala Palatului, cu câteva mari vedete internaționale invitate în recital, între care Romina Power și Albano, Sandra, Bonnie Tyler, Boy George, ș.a. Au existat acolo concursuri de Creație și de Interpretare, așa încât de fiecare dată aveau loc audiții prealabile și preselecții. În imaginea alăturată regăsim atmosfera de la una din aceste reuniuni, găzduite de sala Centrului național de cultură “Tinerimea Română”. Nu am reușit să identificăm toate personajele, ar fi și greu acum, totuși iată câțiva dintre participanții direct implicați în festival. Pe rândul de sus: muzicologul Carmen Stoianov (pe atunci redactor la “Actualitatea Muzicală”), Aurora Andronache (TVR), Titus Munteanu (realizator TV al manifestării), Ioana Stoianov (colaboratoare la bilunarul “A. M.”), regretatul compozitor

Petre Gălușanu. Primul din stânga pe rândul din mijloc este Valerian Mareș, director pe atunci al Ansamblului “Tinerimea Română”, iar în extrema cealaltă Octavian Ursulescu, prezentator al ediției respective, discută cu Mihai Constantinescu, de la ARIA. Acesta, prin intermediul agenției, era producător al evenimentului, așa cum face actualmente cu festivalul “George Enescu”. În sfârșit, în primul rând, cu nelipsita sa șapcă, este compozitorul Dan Iagnov, decedat acum câțiva ani, și lângă el, așa ar părea, nu suntem siguri, muzicianul George Natsis. Oricum, o pagină de istorie a genului. (Lelia PRUNDU)

Elven Bird, o invitație la zbor cu muzica și imaginea

Iulia Munteanu, de loc din Întorsura Buzăului, a luat câteva lecții de pian în oraș, cu un cuplu de profesori veniți din Republica Moldova. În studenție, la Brașov, la școala

Iulia Em

populară de arte, a continuat cu ceva canto, teorie... Ghidată de Valentin Munteanu, începe să participe la concursuri de muzică folk, fiind nevoită să cânte și compoziții proprii. Succesul o încurajează să abordeze concerte de club, singură dar și în ambianțe de duo, trio, cvartet... Muzica ei, una de atmosferă, intimă, a prins contururi în mesaj, orchestrații, stare. Cu artistul video Daniel Munteanu, încă o dimensiune în videoclipurile postate pe youtube, separat de filmările live. Dincolo de muzica Iuliei, mi-a plăcut ideea unui moment zero în apariția compozițiilor sale:

„Melodiile mele au venit târziu, doar în limba engleză, nu știu de ce. Mă înregistram pe telefon cu diverse idei, dar nu am stat să duc vreun cântec la capăt... La un moment dat, am citit cartea jurnal a Iuliei Hașdeu, m-am regăsit acolo, și ea avea emoții, acea teamă de a scrie, de a-și arăta sufletul. Am terminat cartea, apoi m-am dus la birou – chiar să nu pot să scot nimic din telefonul acela, să concretizez? Era noapte... și până la ora 5 dimineața am avut trei cântece - versuri și muzică -, se regăsesc pe discul «Eyes Closed»...”

Iulia Em a înregistrat trei discuri, deocamdată are două publicate, speră că la toamnă să îl lanseze și pe al treilea, sigur în București. Mai întâi să spun despre cele două CD-uri, impecabil împachetate (normal, dacă e un visual artist acolo)! Celălalt disc este în limba română – „Se plâng de mine îngerii” – cu câteva extracții / interpretări dinspre folclor, acela vechi și autentic, care stau de minune în stilul Iuliei (acolo figurează „Berceuse Roumaine”, pe versurile Iuliei Hașdeu). Care de la noul disc, „The Japanese Tree”, va purta pseudonimul artistic Elven Bird (deja ultimele clipuri sunt astfel postate pe youtube).

„Am decis cu Daniel (care mă ajută în tot ce ține de muzica mea) să îmi schimb numele de scenă, să existe un

personaj care e și un simbol; când apar pe scenă îmi și dă o stare deosebită. Elven Bird este o pasăre misterioasă ce își cântă muzica, prelungită în mesaj. Pe discul nou am invitați. La concursul de la Focșani m-am bucurat să mă pot adresa unui public de blues, am văzut-o ca pe o șansă. Iar acolo m-am întâlnit cu A G Weinberger; i-am plăcut, am păstrat legătura, m-a invitat în concerte «Gringo Tronic», acum cântă pe piesa «Three People» de pe disc. Îmi place foarte mult Dan Byron, avem două cântece, abia aștept să lansăm discul.”

Ce aduce noul opus în plus? Iulia crede că a avansat în profunzime; sinceritatea rămâne, e foarte important să fie sinceră cu sine. „Pentru mine, acest disc al Iuliei e de maturitate. Muzica ei mă inspiră, văd imaginile, încerc să nu fac clipuri la fel, ci mereu altfel, deși păstrez o ciclicitate, elemente comune. Videoclipul muzical e foarte bun să transmiți condensat un mesaj foarte puternic. (...) E greu să fii artist care să nu renunți la cine ești, azi lumea are alte așteptări față de noi; dacă nu ești online prezent, deși tu lucrezi, nu ești.”

Discul vorbește mult despre întâlnirea Iuliei cu Daniel, sunt devoalate întrebări, conversații, e mult din ceea ce simte ea. În studioul bucureștean a găsit lume deschisă, instrumentiști și producători creativi, care s-au mulțumit de minune în toată orchestrația practic acustică, dar electrizantă pentru mine... Va fi o rubrică a emisiunii „Remix” interesantă, în care imaginea va sta pereche lângă muzică, mai rar. Dar până o voi putea pune în pagină la

Daniel Munteanu

TVR, după nebunia aceasta virotică, sper ca articolul să vă trimită mai repede spre oaza (virtuală) a Iuliei și a lui Daniel. „Și nu e chiar așa «alien» dacă acum va fi Elven Bird, o pasăre care vrea să te ducă în altă lume...”

Doru IONESCU

Paul Surugiu-Fuego: „Duete celebre”

În emisiunea de pe TVR2, „Drag de România mea”, artistul ne propune de fiecare dată duete cu invitații săi, fiind incredibilă capacitatea de a se adapta oricărui stil, nemaivorbind de memoria prodigioasă. Iar ideea de a reuni pe un CD o parte din aceste colaborări este mai mult decât inspirată,

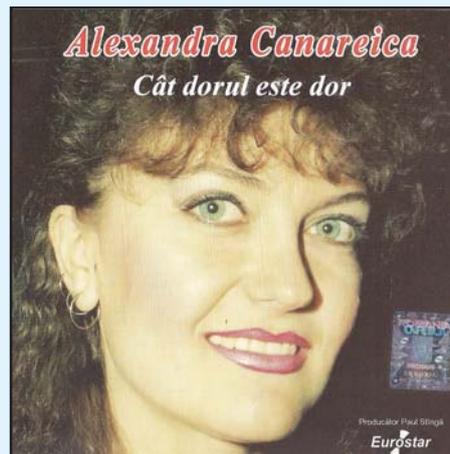

sustinând cele spuse mai sus. Dintre vedetele de muzică ușoară le avem aici pe trei reprezentante autorizate ale „generației de aur”, cu voci impresionante și șlagăre pe măsură: Mirabela Dauer („Pentru voi” de Marius Țeicu, „Privește-mă!” de Paul Surugiu-Fuego), Marina Florea („Nu te pot uita” de Nicolae Kirculescu), Stela Enache (cu câteva refrene celebre ale lui Florin Bogardo), lor adăugându-li-se populara artistă de la Chișinău Anisoara Puică („Iubirea înfloreste primăvara”). Pentru mulți dintre telespectatorii emisiunii sale TV de mare audiență a fost o uriașă surpriză să constate că Fuego este un excelent cunoscător și talmăcitor al folclorului autentic, pe album figurând duete cu Irina Loghin și Mioara Veltcu. Discul este editat sub etichetă Euromusic Cluj-Napoca, producător muzical Puică Dat Florin.

Alexandra Canareica: „Cât dorul este dor”

Voce de excepție a anilor '80 - '90, solista originară din Tulcea n-a încetat nici o clipă să cânte, să apară în spectacole sau pe micul ecran, numai că scăderea interesului mass-media pentru muzica ușoară românească tradițională a obligat-o să pună accentul pe turneele peste hotare. A absolvit Conservatorul, este profesoară de canto în orașul său natal și ne reamintește prin acest album 18 dintre cele mai frumoase cântece ale repertoriului ei sau preluate în mod

creator. Excelentul CD editat de casa de discuri Eurostar se constituie și într-o pagină de istorie a genului, reunind fie șlagăre de top, fie nelăsând să cadă în uitare autori remarcabili, care din păcate ne-au părăsit. Din prima categorie fac parte piese cum ar fi „Să cântăm chitara mea!”, „Fericirea are chipul tău”, „Of, inimioară!”, „Habar n-ai tu”, „De-ar fi să vii...”, „Ploaia și noi”, „Romantică”, iar din a doua Ion Vasilescu, Temistocle Popa, Edmond Deda, Vasile Veselovschi, Vasile V. Vasilache, Marcel Dragomir, Dinu Giurgiu, Petre Gălușanu, Gh. E. Marian, Doru Căplescule, Grigore Vieru, Eugen Rotaru, Flavia Buref, Roxana Popescu, Eugen Mirea, Harry Negrin, Mircea Block, Mihai Maximilian... Doamne, câte valori, câte amintiri, câte semnături inconfundabile! Tocmai de aceea demersul casei de discuri Eurostar și al Alexandrei Canareica capătă caratele simbolului și se cere salutat ca atare, mai ales că solista conferă fiecărei piese o interpretare de excepție. Alți compozitori cu creații pe acest disc sunt Dani Constantin, Dan Dimitriu,

Alexandru Vilmanyi. Să ne bucurăm că avem încă oameni care prețuiesc tezaurul neprețuit al muzicii ușoare românești...

Camelia Florescu: „Nu-s o fată ca oricare”

Absolut remarcabil acest digi-pack editat de casa de discuri Eurostar! Dincolo de prezentarea grafică să notăm faptul că în booklet sunt tipărite versurile celor 16 cântece, toate aparținând protagonistei (cu excepția secvenței italiene din piesa „Piccola donna-Eu fără tine”), care este, se știe, și o apreciată poetă. În ceea ce privește muzica, ea este semnată de compozitori valoroși, indiferent de vârstă sau de renume: Virgil Popescu, Ovidiu Komornyik, Oleg Baraliuc, Francisc Reiter, Jimi El Laco, Bela Andrași, Ivan Aculov și... cunoscutul maestru al artei

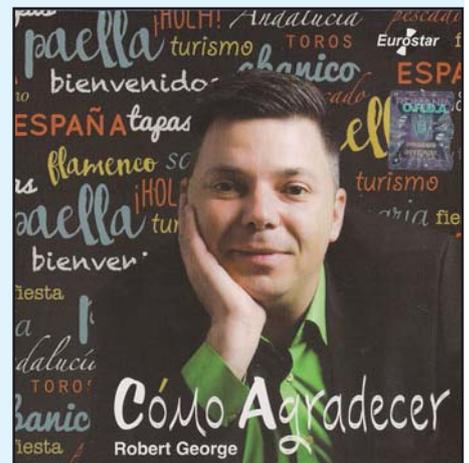
culinare (că bucătar nu se mai zice!), „chef” Antonio Passarelli. Artistul a conceput un album doar cu piese în primă audiere, apelând de asemenea la colaboratori aleși pe sprânceană: Virgil Popescu, Oleg Baraliuc, Nicu Patoș, Jimi El Laco, Berti Barbera, Emanuel „Fisă” Gheorghie, plus două coruri de copii. Reține atenția titluri cum ar fi „Să

mă-nveți”, „Testament”, „Pantofi cu toc”, „Să-mi spui de ce”, „Așa a fost să fie-muzica”, „Adam și Eva”, „Ultimul păcat”, „Ochi de părinți”. Înregistrări și masterizare în studiourile: Ovo Music, Virgil Dușan (ambele din București), Maestro Oleg Baraliuc (Chișinău).

Robert George: „Como agradecer”

Este debutul discografic al tânărului solist, jurist în viața de zi cu zi, evident foarte legat de spațiul iberic și latino-american, pe care-l evocă în 12 melodii binecunoscute melodii, între care „Besame mucho”, „Amor amor amor”, „Perdonarme”, „Aqui estoy yo” (duet cu Lucica Spataru). Orchestrațiile: Ciprian Gurgu. Înregistrări, mixaj și masterizare: Doru Marian Dima (Dimas Production). Albumul editat de casa de discuri Eurostar este recomandat cu căldură în booklet de actrița Adriana Trandafir, Lucica Mușat (președinte al asociației „Cantores animae”), Marian Stere și Oana Dima.

**Rodica Anghelescu:
„Romanța mea încântătoare”**

Artistă cu serioase studii muzicale, Rodica Anghelescu este apreciată atât pentru evoluțiile pe

scenele lirice, cât și pe acelea ale marilor festivaluri ale romanței (este de altfel laureată a concursului “Crizantema de aur” de la Tîrgoviște). Albumul de față include câteva romanțe celebre semnate de Nelu Danielescu (“Primăvara a sosit”), Henry Mălineanu (“Nu se poate!”), Vespasian Vasilescu (“Pe lângă boi”), dar mai ales romanțe și doine aparținând compozitorului și scriitorului Marin Voican Ghioroiu.

Între acestea din urmă, câteva titluri cunoscute, cum ar fi “În gara stelelor aprinse”, “Amorul meu”, “Aleea amintirilor”, “Uite, salcâmul a-nflorit”.

**Șlagăre de neuitat -
Pe versuri de Eugen Rotaru**

Îndeobște atunci când se alcătuiesc antologii omagiale, cărți sau discuri, ele au în centru fie compozitorul, fie mai degrabă interpretul, artistul. Cu atât mai meritorie este realizarea de față a Casei de discuri Eurostar (producător Paul Stîngă) – un CD cinstind o parte din opera literară pusă în slujba muzicii a poetului Eugen Rotaru. Notabilă este strădania soției textierului, actrița Maria Rotaru, care reușește să lase posterității, iată, câteva CD-uri și o carte. Albumul de față include 19 titluri, dintre care nu mai puțin de 8 aparținând lui Marius Țicu, care și publică amintiri emoționante în booklet. Ceilalți compozitori antologați sunt Vasile V. Vasilache, Horia Moculescu, Cornel Fugaru, Viorel Gavrilă, Ion Cristinoiu, Mircea Drăgan. Este foarte greu să cităm dintre titlurile de pe disc, dar notați că

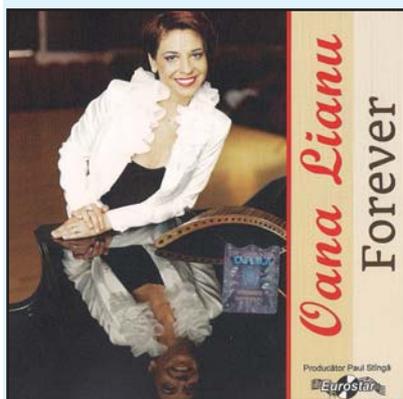
nu lipsesc “Voi cânta pentru mileniul III”, “Dă, Doamne, cântec!”, “Mă întreb ce să fac?”, “De ce-ai plecat din viața mea?”, “Când iubești”, “Păcat că vremea nu mai vine înapoi”, “De-ar fi dorul”, “Viața merge iubind înainte”. Iar dacă parcurgem și lista interpreților veți înțelege de ce trebuie să intrați rapid în posesia acestui CD cu adevărat istoric, pe care cântă Aurelian Andreescu, Cornel Fugaru, Laura Stoica, Angela Similea, Mirabela

Dauer, Gabriel Dorobanțu, Horia Moculescu, Adrian Daminescu, Loredana Groza, Daniel Iordăchioae, adică bună parte din “floarea cea vestită” a muzicii ușoare românești!

**Oana Lianu:
„Forever”**

Spectacolul aniversar “Fuego-25” de la Sala Palatului a adus în fața publicului bucureștean o artistă extrem de interesantă, cu intervenții aplaudate atât la nai, cât și vocal.

Oana Lianu a absolvit Academia de muzică “Gh. Dima” din Cluj-Napoca, este conf. univ. dr., a publicat 3 cărți abordând naiul și folclorul românesc, este apreciată în țară și în străinătate, dar, considerăm, prea puțin cunoscută marelui public și este păcat. Albumul de față, editat

de casa de discuri Eurostar, este o colecție de 21 de evergreen-uri, piese nemuritoare, în mare parte din muzica ușoară internațională, dar și canțonete și folclor, aduse la microfon cu un glas excepțional, cu inflexiuni timbrale remarcabile, acoperind un ambitus de 3 octave. Nu lipsesc “Ciocârlia”, compusă de lăutarul Angheluș Dinicu pentru inaugurarea Turnului Eiffel din 1899, piese de succes ale lui Joe Dassin, născute din colaborarea cu Toto Cutugno, melodii celebre plecate pe drumul succesului mondial și veșnic din țări cum ar fi SUA, Italia, Rusia, Israel, Franța, România, Cuba, Brazilia, Peru – o colecție impresionantă de refrene nemuritoare. Iată un disc pe care nu trebuie să-l ratați! (Recenzii de Mihai CHIHER)

Revistă lunară de informare, opinie și dezbatere editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII

**ACTUALITATEA
MUZICALĂ**

Redactor șef:

Mihai COSMA

Redactori: Octavian URSULESCU

Norela-Liviana COSTEA

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Correspondenți naționali:

Sanda HÂRLAV-MAISTOROVICI, Mariana POPESCU,
Vasilica STOICIU-FRUNZĂ, Cristina ȘUTEU, Alex VASILIU,
Petre-Marcel VÂRLAN

Semnează în acest număr:

Loredana BALTAZAR, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU,
Florian LUNGU, Stephan POEN, Carmen MANEA, Edward SANA,
Mircea ȘTEFĂNESCU, Lena VIERU-CONTA

www.ucmr.org.ro

<http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania>

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742x